

Östenfor sol

Østenfor sol:

1. I spill og kjærlighet
2. *Neste bok, SYNDEFALL, er i salg 6. juni–17. juli 2011.*

1

I spill og kjærlighet

Synnøve Eriksen

CAPPELEN DAMM

© 2011 CAPPELEN DAMM AS

ISBN 978-82-02-34848-9

1. opplag 2011

Omslagsillustrasjon: Eline Myklebust

Omslagsdesign: Tine Winsvold

Sats: Type-it AS

Trykk: UAB PRINT-IT, Litauen, 2010

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Cappelen Damm AS er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov eller tillatt gjennom avtale med Kopinor, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Utnyttelse i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

www.cappelendamm.no

www.norskeserier.no

Personer i Østenfor sol

Østenfor sol

Jacob Vindfall, storbonde, enkemann

Laura, datter

August, eldste sønn

Rebekka, født Berner, gift med August

Ane, husholderske

Konrad, kusk

Sjur, stalldreng

Langerud

Flemming Gyldenhorn, forretningsmann

Dagmar, hans kone

Willum, eldste sønn

Johannes, yngste sønn

Frøken Walle, kammerpike

Familien Reitz

Zerene Reitz, enke

Simone, nest eldste datter, forlovet med Willum

Gyldenhorn

Sarah og Hannah, yngste døtre, tvillinger
Amanda, eldste datter
Peder Lydersen, Amandas ektemann
Christian, deres sønn

Strandeby

Hilmar Brockenhuus, godseier
Selma, hans andre kone
Bendik, sønn fra første ekteskap
Pernille, datter fra første ekteskap
Fredrik, sønn fra andre ekteskap

Familien Farmann

Niels, konsul
Marie, hans kone, født Berner, Rebekkas tante

Grønli

Klement Grønli, husmann
Alma, gift med Klement, tidligere tjenestepike på
Vindfall
Barna Ola, Marit, Rønnaug og Pål

PROLOG

Oslo, 1534

Den bratte, skogklede åsen skinte i morgensolen. Kvinnen på den sorte hesten beveget seg ikke. Ansiktet hennes var vendt mot kjøpstaden. Blikket hennes vandret fra de lave trehusene nede i Viken til Bispegården og Kongsgården. Hun dvelte en liten stund ved Hallvardskirken, men lot være å se mot Nonneseter. Heller ikke skipene som lå ankret ved kongens brygger like nedenfor de sørgelige brannruinene av Mariakirken, brukte hun tid på. Hun var fortsatt kledd i benediktinernes strenge ordensdrakt, men hodeplagget hadde hun tatt av seg, og det lange håret hang løst nedover den rake ryggen.

Hjertet banket fort og hardt i brystet på den unge mannen som kom ridende bak henne. Idet han passerte skogholtet, tok han seg i å undre på om levningene av de to drepte fortsatt lå der inne, men avgjorde at han ikke ville undersøke nærmere. Han stanset hesten

ved siden av hennes, og hun snudde seg. Smilet hennes bleknet da hun så alvoret i ansiktet hans.

«Det er på tide at våre veier skilles, søster Lucia,» sa han. «Jeg skal gi Dem to valg. Jeg kan enten følge Dem tilbake til klosteret, eller jeg kan sørge for skipsleilighet.»

Hun gjorde et kast med hodet. «Med hvilken rett tar De avgjørelser på mine vegne, Skule Håkonsson?»

«Med all mulig rett,» svarte han og grep tak i grimen på hesten før hun rakk å ri fra ham igjen. «Se på meg!» sa han hardt. «Se på meg, og fortell hva De ser.»

«Jeg ser min befrier.»

Han ristet på hodet.

«Nei, søster Lucia,» svarte han. «De ser en fredløs mann som kan bli hengt før solnedgang. Er det en slik fremtid De vil ha, en hvileløs tilværelse i den mørkeste delen av skogen, der vi må leve i skjul, alltid være på vakt, alltid beredt til å jage videre?»

Hun så ham trassig inn i øynene. «Ja, herr Skule. Det er kun et liv med Dem jeg ønsker, uansett hvordan det blir.»

Kapittel 1

Christiania, juli 1784

Idet musikken forstummet, slapp han henne og bukket.

«Takk for dansen,» sa Johannes Gyldenhorn og smilte vennlig.

«Takk selv,» svarte Simone Reitz og neide.

«Det var en fornøyelse,» forsikret han. «Og når min bror ikke kjenner sin plikt, må jeg stille i hans sted.»

Selv om de siste ordene ble sagt med et skjevt smil og et muntert glimt i øyet, skulle Simone ønske at han ikke hadde uttalt dem. Hun tok straks sin forlovede i forsvar. «Willum liker ikke å danse.»

«Hvilket er synd og skam,» svarte Johannes.

Han la armen sin under hennes, geleidet henne bort til moren og søsteren, bukket høflig og forsvant i vrimgelen av mennesker. Simone sto igjen og så etter ham. En underlig følelse av forlatthet kom over henne, og hun strevde en stund før hun klarte å smile ubesværet

og nikke blidt til kjente ansikter. Hun måtte for all del unngå at folk begynte å tro at hun ikke var lykkelig. Hun ble stående og betrakte forlovelsesringen på høyre hånd. Gullet skinte mot henne idet aftensolen gløttet inn gjennom de åpne vinduene, og hun forsikret seg trassig om at hun *var* lykkelig.

Det var med årene blitt en fast tradisjon at konsul Niels Farmann og fru Marie inviterte til fest den siste fredagen i juli. Onde tunger ville ha det til at de fleste mennene ikke kom for å beundre kvinnenens kjoler, spise utsøkt mat, drikke vellagret vin og danse i den luftige ballsalen i andre etasje, men for å øke sin formue ved spillebordene. Kanskje var det mer enn bare rykter, skjønt selskapet var også en kjærkommen anledning for kvinnene til å møtes og snakke om og med hverandre. Det var også en vanlig oppfatning, selv om ingen våget å si det høyt, at fru Marie, med pikenavnet Berner og røtter i en frisinnet embetssekt, var den virkelige sjefen i det farmannske hjem.

Den store villaen med utsikt over Ladegårdsøen var nylig blitt pusset opp, og huset hadde skiftet karakter fra tung barokk til den lysere, lettere og mer moderne rokkestilen. Bygningen var nå malt i gul paléfarge, og ikke skiktvis gult og rødt på veggflatene med blå stoker, som i barokktiden. Perlegrått og melkehvitt gikk igjen i de mange rommene, likeså forgylte ornamenten, vakkert dekorerte skap og store speil. I ballsalen prydet kineserier veggens nederste del. Et elegant arbeid utført av en av malerne fra Herrebøe fajansfabrikk ved Frederikshald.

Blant de mange prominente gjestene var også enkefru Zerene Reitz og hennes to eldste døtre. I løpet av den siste timen hadde hun opptil flere ganger hektisk og opprømt utbasunert at hun snart hadde to gifte døtre. Fru Zerene tygget i seg en kanapé med salt kjøtt, som hun deretter skylte ned med et halvt glass rhinskvinn, mens hennes døtre sendte hverandre fortrolige blikk.

«Bare hun nå ikke begynner å snakke om fars begravelse,» hvisket Amanda til søsteren. «Det kan jeg virkelig ikke holde ut.»

«Jeg tror du må belage deg på at også den blir utbrodert og gjentatt i kveld.»

Simone skjulte et lite smil. Hun var liten av vekst, og så spedbygget at selv om den lavsnittede halsskjæringen på den klokkeformede kjolen var snørt så stramt at de små brystene ble presset mot hverandre, ga den ikke inntrykk av å romme en voksen kvinne på to og tyve år. Ansiktet var smalt og blekt med bitte små fregner som bredte seg fra neseroten og utover kinnene, men som etter morens ordre nesten alltid var skjult under et lag pudder. Det røde håret var trukket stramt vekk fra ansiktet og samlet i en knute oppå hodet, mens løse korketrekkerer pyntet med sølvblomster hvilte mot hver skulder.

Simone gikk rundt og lette blant alle ansiktene i den store salen, og smilte glad da hun fikk øye på sin forlovede, Willum Gyldenhorn. Da han smilte tilbake, kjente hun ømheten for ham spre seg rundt i kroppen, og hun stanset for å vente på ham. Hun følte seg skuffet da den høye, blonde mannen snudde seg hastig og gikk

med raske skritt til rommet ved siden av, der spillebordene sto. I neste øyeblikk fikk hun et oppgitt uttrykk i ansiktet idet morens stemme lød.

«Jeg fikk laget to kister,» sa fru Zerene Reitz med utilslørt stolthet og sterk tysk aksent. «Den innerste ble bekledd med hvit silke innvendig og sort bomull utvendig. Den ytterste var av eik, bekledd med sort fløyel og forsynt med gyllent beslag og kors. Vognen som førte kisten, var også overtrukket med sort, selv hestene hadde sorte dekkener. I kirken var det ikke mindre enn hundre lys i sølvstaker, musikken var komponert for anledningen, og det ble lest sørgedikt som var trykket i gullskrift på sort papir.»

«Slikt står det respekt av,» sa fru Marie anerkjennende.

«Ja, gid så utsøkt!» utbrøt en barmfager kvinne og viftet seg energisk i den varme sommerkvelden. «Hvilken vakker måte å hedre Deres mann på.»

«Og etter min mening altfor kostbar,» kom det ganske spottende fra en annen.

Den siste bemerkningen ble uttalt så lavt at Simone ikke trodde moren fikk den med seg, hvilket nok heller ikke var meningen.

Simone undertrykket et sukk. Hun var enig med søsteren i at moren ikke burde bruke farens gravferd som underholdning, men hun lot være å si noe. Hun skjønnte hvor viktig det var for moren å få anerkjennelse. Selv om foreldrene hadde bodd en hel generasjon i Norge og både hun og de tre søstrene var født og oppvokst i landet, ble de fremdeles betraktet som innvandrere, og

dømt deretter. Noe moren i kveld lot til å ha glemte. Eller muligens ønsket å fortrenge.

Zerene hadde nylig trådt ut av den sorte sørgedrakten, og blomstret nå i rød kjole med perlesmykker både i ørene og rundt hals og håndledd, mens hun skrøt uhemmet av den storslagne begravelsen hun ga sin mann, bankieren, for snart ett år siden.

Simone la merke til at fru Dagmar Gyldenhorn nok også hadde fått med seg morens lange utredning. Hennes kommende svigermor stirret betenkt både på henne og moren. Simone lurte på om fru Dagmar ville kommentere enetalen, men det gjorde hun ikke. Med en blanding av likegyldighet og fjernhet skred hun gjennom salen, før hun satte seg i en av de mykt polstrede stolene som var plassert langs veggen. Det luftige kjoleskjørtet hennes sto som en sky om den slanke skikkelsen. Den ene hånden fortapte seg i de rosa foldene i overskjørtet, i den andre holdt fru Dagmar viften som hun beveget hurtig, samtidig som hun sendte engstelige blikk mot det røde forhenget som skjulte døren inn til spillebordene. Simone kunne ikke la være å tenke på at hun lignet en forvillet sommerfugl.

«Det sies at fru Dagmar er nervesvak,» hvisket Amanda. «Men muligens er det kun rykter.»

«Naturligvis er den slags bare folkesnakk,» svarte Simone fort.

«Antagelig,» nikket Amanda. «Det blir sikkert sagt mye om oss også, mange betrakter oss fremdeles som utlendinger.»

Simone strøk hånden over pannen. Varmen var nes-

ten uutholdelig i dag, og hun kjente en murrende hodepine, som like gjerne kunne være forårsaket av den kommende svigermoren. Noen ganger fikk hun følelsen av at fru Gyldenhorn veide henne og fant henne for lett, som om hun helst hadde ønsket at den eldste sønnen hadde funnet en annen kvinne. Andre ganger følte det som om fru Dagmar var aldeles likegyldig til henne. Simone håpet hun tok feil, og at de to kunne få et godt forhold nå som de snart skulle bo under samme tak. Om to uker skulle bryllupet stå, og etter det kunne hun også titulere seg som fru Gyldenhorn.

«Men,» sa Amanda med tydelig forargelse i stemmen. «Fru Dagmar burde vise oss mer respekt.»

Moren nikket energisk. «Vi har vært svært sjenerøse.»

Simone følte seg beklemt. Hun skulle ønske at moren ikke hadde nevnt det med pengene. Det fikk henne til å føle seg som en vare, som om Willum hadde valgt henne bare på grunn av formuen som hun ville få med seg inn i ekteskapet. Hun visste at det ikke var slik. Willum hadde sagt at han elsket og æret henne, de giftet seg av kjærlighet. Egentlig skulle de ha giftet seg for over et år siden, men da faren ble sengeliggende med en nyresykdom som til slutt endte livet hans, måtte bryllupet utsettes. I løpet av ventetiden hadde Simone rukket å fylle to og tyve år, og blitt godt kjent med sin kommende ektemann. I hvert fall så godt kjent som det var mulig å bli når det alltid var andre til stede når de konverserte eller spaserte turer sammen.

«Huff, så varmt det er!» utbrøt Amanda. «Jeg behø-

ver et glass leskende vin, og deretter vil jeg gå og påse at min kjære mann ikke spiller bort hele vår formue.»

Etter at søsteren forlot dem, dukket hustruen til prokurator Schröder opp og begynte å snakke om ballongferden til de to franske brødrene Joseph og Jacques Montgolfier.

«Franskmennene har funnet en helt ny måte å reise på,» sa hun begeistret. «Med ballong. Tenk at man kan sette seg i en kurv og bli fraktet av gårde med en ballong!»

Den lange, magre skikkelsen til fru Schröder sto og vippet av iver, da en annen kvinne blandet seg i samtalen og påpekte at dette var da gammelt nytt. Hvilket hun jo hadde helt rett i.

«Men nå er turen kommet til kvinnene,» sa den nyankomne og overtok føringen. «Jeg leste det i Norske Intelligenz-Seddeler. En kvinne ved navn Elisabeth Thible har nylig gjennomført en vellykket ballongferd.»

«Å,» sukket fru Schröder. «Tenke seg til, hvilket vågestykke av en dame.»

«Vel, selv har jeg ingen planer om å bytte ut hestene med en ballong.» Zerene ristet bestemt på hodet. «De finner da opp de underligste ting, det er litt av en tid vi lever i.»

De tre kvinnene fortsatte å samtale om alle nymotens påfunn. Simone ble stående i egne tanker. Hun ønsket at Willum ville vise henne mer oppmerksomhet, samtidig unnskyldte hun ham. De fleste mennene foretrakk å fordrive kvelden ved spillebordene. Bare noen få var blitt igjen i salongen etter at musikken tok en

pause, deriblant Johannes Gyldenhorn og Bendik Brockenhuus. Med hvert sitt glass i hånden sto de to ved det åpne vinduet og tirret hverandre opp med en diskusjon som hun ante snart ville bli høyrøstet. I motsetning til Willum, som ble sendt til England for å studere forretningsdrift, hadde den atten år gamle broren fått viljen sin og studerte til prest ved universitetet i kongens by.

Johannes var kledd i lysegrønn, skreddersydd jakke, gul vest med sølvtråder og høyhælte sko med blanke spenner. De dypbrune øynene dannet en oppsiktsvekkende kontrast til det lyse håret, som hang i lokker rundt et pent ansikt med regelmessige trekk, og som akkurat nå fikk et irritert uttrykk.

Simone gikk nærmere for å høre hva de to kjeklet om.

«Det raker ikke Dem hva jeg foretar meg,» sa Johannes avvisende til Bendik.

«Nei, men De burde ta imot et godt råd,» svarte den andre. «De pådrar Dem et meget slett rykte ved å bruke tiden Deres i Det norske selskap.» Han blåste foraktelig. «Hvem gavner det vel at dere sitter hver bidige kveld og drikker hos madame Juel i Læderstræde, mens dere deklamerer at Norge skal bli selvstendig og forlyster dere med danske tøser!»

«Det er verre med den som ingen kvinner kan få,» svarte Johannes.

Bendik ble mørk i ansiktet. «Kanskje jeg skulle la Deres far få vite hva De foretar Dem?»

«Kjenner jeg Dem rett, har De allerede latt tungen løpe løpsk.»

Da de oppdaget henne, roet gemyttene seg.

«Frøken Reitz,» hilste Bendik.

Han bukket dypt for Simone, men blikket han sendte henne, var likegyldig, og hun skjønnte at han forkastet det han så. Simone vendte all sin oppmerksomhet mot Johannes. Hun nikket oppmuntrende til ham, og merket tilfreds at det hjalp.

«De skal vel også tilbake til hovedstaden om et par uker?» sa han høflig til medstudenten.

Bendik ristet på hodet. «København er et avsluttet kapittel i mitt liv.»

Johannes løftet overrasket på et øyenbryn. «Gir De avkall på prestegjeringen?»

«Det har aldri vært min hensikt å bli en kirkens mann,» svarte Bendik. «Mine studier har vært mer atspredelse enn ren nødvendighet. Jeg skal som De sikkert vet overta et av de største og rikeste godsene i landet.»

«Ja visst,» sa Johannes sarkastisk. «Tilgi meg. Jeg glemte rent hvem jeg står her og snakker med. En mann av Deres stand trenger naturligvis ikke boklig lærdom.»

Simone snudde ryggen til de to kamphanene. Søsteren Amanda kom tilbake med et glass vin i hver hånd, etter å ha inispisert ektemannen ved spillebordene.

«Min Peder ser fortsatt ut til å ha forstand og fornuft intakt,» sa Amanda og rakte det ene glasset til Simone. «Men herr Jacob Vindfall er i ferd med å spille seg fra gård og grunn.»

«Hvem er herr Vindfall?» spurte Simone. Hun kunne ikke huske at hun hadde hørt det navnet før.

«En velstående storbonde fra Aker,» skjøt moren inn.

«En mektig mann fra en demonisk ætt,» rettet Amanda, før hun sperret opp øynene og dempet stemmen. «Nei, er det ikke unge fru Brockenhuus fra Strandeby ved Øyeren? Gud hjelpe oss for et kvinne-menneske!»

Simone glemte herr Vindfall og hans skjebne. Hun syntes Selma Brockenhuus var atskillig mer spennende.

«Den damen har gjort et storslagent parti,» sa moren. «Hun kom fra ingenting.» Hun smekket med tungen. «Selma hadde verken navn eller penger før hun forhekset godseier Brockenhuus og lokket ham til å gifte seg med henne, og barnet ble født kun et halvt år etter bryllupet.»

«Hvem i all verden tror hun at hun er?» Amanda vred leppene i en grimase, før hun tok en stor slurk av vinglasset. «Slik en utspjåket påfugl, og knapt fylt tyve år!»

«Jeg synes oppriktig synd på frøken Pernille Brockenhuus,» fortsatte moren. Stemmen var breddfull av medlidenhet. «Tenk å få en stemor som er flere år yngre enn henne selv. Det samme gjelder naturligvis også for unge herr Brockenhuus, men jeg vil våge å påstå at slikt er verst for en kvinne.»

Simone nippet til vinen mens hun betraktet de to damene nysgjerrig. Pernille Brockenhuus var iført en lyserød kjole med skjørt og åpen overkjole med slep fra symmetriske folder i ryggen. Det hjalp ikke stort. Pernille ble kun en blek, fyldig skygge ved siden av stemoren. Selma Brockenhuus strålte i en lysegul kjole med flere alen med blonder og kniplinger. Hun hadde også

vært omhyggelig med utseendet. Ansiktet var pudret hvitt med påmalte røde roser i kinnene. Øynene var streket opp med sort, på den ene skulderen hadde hun tegnet en blå åre for å fremheve den lyse huden, og hun hadde ikke mindre enn tre skjønnhetsflekker på ulike steder i ansiktet. Selma Brockenhuus lignet på en vakker porselensdukke, men hun var nok ikke like skjør, antok Simone.

«Hun kommer hitover,» utbrøt Amanda med skrekkblandet fryd i stemmen, og de skyndte seg å senke blikkene og neie høflig.

Selma var godseier Hilmar Brockenhuus' andre hustru, den første døde for mer enn syv år siden, og hun var atskillig nærmere stebarna i alder enn ektemannen. Selma ble beundret for et vakkert ansikt og en slank og yndig kropp. Hun var uvanlig smal og smekker rundt livet med tanke på at hun var mor til en liten gutt på to år. Amanda hadde riktig lagt seg ut etter at hun fikk barn, eller helst kom det nok av at hun var så glad i søtsaker.

«Hvordan står det til med lille Fredrik?» spurte Simone vennlig.

«Jeg antar at han har det bra,» svarte Selma og rynket en anelse på nesen. «Men det er slett ikke lett å finne passende barnepiker.»

«De har sikkert kommet frem til en god løsning,» sa Amanda påtatt høflig. Søsteren hadde selv en sønn på samme alder, men virket ikke særlig interessert i å dele sine erfaringer.

«Jeg vil helst hente dem fra Christiania,» forklarte

Selma. «Jeg kan ikke tåle denne skrekkelige dialekten som de snakker i Enebakk. Tenk om min lille Fredrik skulle begynne å snakke like bredt og udannet som disse skogsbøndene.»

Pernille sto taus ved siden av den vakre stemoren, men når hun trodde seg usett, sendte hun små, myke blikk i retning av Johannes. Etter samtalen med Bendik sto han med ryggen til og stirret ut av det åpne vinduet.

Det kunne ikke være mulig, tenkte Simone. Hun tvilte på at Johannes var interessert, og hun kunne heller ikke skjønne hva Pernille så i en så mye yngre mann. Kunne hun ha misforstått?

I det samme skred Pernille i retning Johannes, og de to begynte faktisk å snakke sammen. Moren og søsteren unnskyldte seg og beveget seg videre gjennom værelset, men Simone ble stående og konversere med fru Selma.

Samtalen dreide inn på musikk, og hun ble engasjert. Simone hadde selv fått undervisning utover det som var vanlig, og hun hadde en stor samling med noter, både serenader og kammersonater, og også en opera i flere akter. Samlingen omfattet verker av samtidige komponister, og spesielt én.

«For et par år siden hadde jeg den store fornøyelse å være til stede under en av konsertene han holdt i Wien,» fortalte Selma stolt.

«Nei, er det sant!» utbrøt Simone imponert.

«Jeg var på reise sammen med Hilmar ute i Europa,» sa Selma og kniste litt. «I flere måneder reiste vi rundt og besøkte de mest storslagne byer.» Hun tok en pause og spisset munnen da hun la merke til hvor spent Si-

mone var på fortsettelsen. Hun valgte å la den andre kvinnen vente på godbiten, og benyttet anledningen til å gi en detaljert beskrivelse av reisen. Hun startet med begynnelsen. Fra de stevnet ut fjorden.

«Jeg burde naturligvis ant uråd da jeg la merke til at det var satt lemmer foran vinduene i akterenden,» sa Selma dramatisk. «Det ble uvær,» forklarte hun en spørrende Simone. «Hele horisonten var full av tette skyer.»

«Huff,» innskjøt Simone. «Så kjedelig.»

«Gruffullt. Bølgene ble krappe og skarpe, og skipet hoppet og spratt,» fortalte Selma og gjorde en voldsom bevegelse med hånden. «På kleshengerne på veggen danset kjolen og kappen min og så ut som hodeløse skapninger. Det larmet fra dekket, og innimellom lød gjallende kommandorop.» Selma lot som om hun grøsset da hun tenkte tilbake. «Min kjære mann satt ved siden av meg i den trange kahytten og la kjølige omslag på pannen min.»

«Og så kom dere til Wien.»

Simone ville helst forkorte reisen og vite mer om konserten, men Selma lot til å ha god tid. Hun la ut om rommet der de inntok frokost og middag, om innredningen og hva slags mat de fikk, og at hun selv var så dårlig at hun knapt fikk ned en eneste bit, og følte seg mer død enn levende da de endelig ankret opp i Hamburg. Så ga hun seg til å fortelle om alle seilskipene som lå tett i tett langs havnen i Hamburg, om vindmøllene inne ved land, de langstrakte bygningene, vognene, håndkjerrene og vrimmelen av mennesker.

Simone nikket utålmodig. «Men Wien ...»

«Vi reiste først til Paris.»

«Å ...»

«Fra Hamburg dro vi videre med diligencer nedover i Europa,» fortsatte Selma. «Og vel fremme i Paris tok vi inn på Hotel de Bretagne i rue Croix des petits Champs, et riktig respektabelt sted å bo.» Selma Brockenhuus la hodet kokett ned mot høyre skulder. «Dagen etter besøket vi det praktfulle slottet der Marie Antoinette og Louis bor. Det franske kongeparet,» la hun forklarende til. «Etter en uke i Paris reiste vi til Wien.» Selma gren på nesen. «Jeg var ikke fornøyd med hotellet i storbyen, men konserten med Mozart overskygget alt annet.» Hun sukket henvørt og la hånden på barmen. «Det var ubeskrivelig. Han spilte som en gud.»

«Han *er* en gud,» mente Simone, selv om hun aldri hadde fått oppleve den berømte mannen.

«I hvert fall er han et geni,» sa Selma. «Han komponerte sin første symfoni allerede som femåring.» Hun smilte og la stemmen i et lavere tonefall, slik at det bare ble en svak hvisking. «Det blir sagt at han også er en villmann, som drikker og fester og gjør narr av både geistlige og kongelige.»

Simone syntes opplysningen gjorde Wolfgang Amadeus Mozart enda mer spennende.

«Han holder seg mest i Østerrike og reiser ikke så ofte som før,» fortsatte Selma. «Men jeg har hørt at han muligens skal holde konserter utenlands neste år.»

«Det er nok lite trolig at han kommer hit nord,» beklaget Simone. Hun skulle så gjerne ha sett den store stjernen selv.

Musikken spilte opp igjen, og par etter par skred ut på gulvet og gikk inn i en sakte vals. Hilmar Brockenhuus kom gående over gulvet. Han hadde et betenkt uttrykk i ansiktet, som om noe plaget ham, men han hilste dan- net på Simone, før han la armen sin over Selmas. «En siste dans, min skjønne hustru.»

«Allerede?» Selma trakk leppene nedover, men etter at ektemannen hadde hvisket et par ord i øret hennes, nikket hun lydig.

«Naturligvis,» sa hun, og de vakre øynene hadde brått fått alvor og bekymring i seg. «Når det er slik fatt, skal vi ikke bruke mer av tiden vår her.»

Simone sto igjen og undret seg på hva det var Broc- kenhuus hadde sagt til sin unge kone. Hadde det hendt noe ubehagelig inne i spillerommet? *Det er i så fall ikke min sak*, avgjorde hun. Hun så etter de to da de skred ut på dansegulvet, og bet seg i leppen. Selma hadde unektelig giftet seg med en mann som var så gammel at han kunne vært faren hennes, men det var ingen tvil om at han tok godt vare på henne. Hun skottet mot det røde forhenget og ba en stille bønn om at Willum skulle komme ut derfra, ta henne i armene og geleide henne ut blant de dansende. Hun lengtet etter å kjenne hans nærhet, svinge seg sammen med ham og more seg.

Det skjedde ikke.

Hun ble stående som veggpryd mens stadig flere menn kom ut fra siderommet og tok kvinnene sine med ut på dansegulvet. Hun så moren og søsteren i samtale med et eldre ektepar, før også Peder Lydersen dukket opp og valset med Amanda.

Plutselig kjente hun en intens ensomhet. Hun skattet mot moren på den andre siden av salen, og tenkte at hun ville gå bort til henne, men ble stående og stirre usikkert rundt seg. Johannes var forduftet, hun kunne ikke få øye på ham noe sted. Heller ikke fru Dagmar var å se. Det gikk gradvis opp for henne at Willum ikke hadde sagt et eneste ord til henne i løpet av kvelden, og skuffelsen satte seg i brystet hennes. En ubehagelig angst holdt på å få overtaket, men hun maktet å jage den unna.

I stedet for å gå til moren, skyndte Simone seg mot værelset med spillebordene. Det var få menn igjen i rommet, og Willum satt ved siden av faren, mens en tredje mann hadde plass på den andre siden av bordet. Hun ga seg ikke til kjenne, men ble stående i skjul mellom døråpningen og forhenget, og kunne usett betrakte det som foregikk der inne. Willum var tydelig oppstemt, de blå øynene glitret triumferende. Det blonde håret var strøket bakover, og i halsen hadde han et tørkle med kalvekryss, pyntet med en ametyst. Simone hadde sett den nålen flere ganger før, men følte brått at både den og han som bar den, var blitt fremmed for henne.

Faren hans, herr Flemming, var rød og oppkavet, og parykken satt skjevt og avslørte tynne, grå hårtuster som lå flatt mot issen. Etter å ha dratt gullenken frem fra vestelommen og brakt på det rene at kvelden snart var slutt, gliste han tilfreds og foldet hendene over den omfangsrike maven.

Simone så prokurator Schrøder komme med penn og papir som han la foran mannen på den andre siden av bordet. Nattsvarte øyne i et skarpskåret ansikt stir-

ret maktesløse ut i ingenting. Han virket så fortapt at Simone fikk vondt av ham. Hun ønsket at hun kunne trøstet ham, men lyden av hastige skritt gjorde at hun smøg seg enda lenger inn bak forhenget.

«Dette er din skyld,» lød stemmen til fru Marie Farmann. «Du får gå inn og stanse galskapen.»

Vertskapet snakket lavt og dempet, og Simone la merke til at de også stilte seg slik at de kunne betrakte mennene der inne uten å bli oppdaget.

«Kan du ikke la disse bøndene fra Aker ordne opp på egen hånd?» kom det irritert fra konsulen. «Herr Vindfall kan forresten takke seg selv for elendigheten. Temmelig drukken er han også.»

«Og jeg skal si deg hva Flemming Gyldenhorn er,» svarte fruén ampert.» En nådeløs sjarlatan som giftet seg rikt, og som etter å ha mislykkes med forretningsvirksomheten her i byen, slo seg ned på sin kones arvegård og fortsatte å bruke mer penger enn vett. Nå har han begynt å handle med trelast, også det på sin egen snedige, falske måte. Han har invitert skogsbønder fra gårdene omkring Langerud til kvelder med kortspill, og traktert dem med mye brennevin, for så å stå klar for å kjøpe opp pantebrevene på eiendommene deres. Nå er turen kommet til Vindfall, den eldste slektsgården i det østlige Aker. Måtte Gud forby at han også får klørne i den.» Fru Marie trakk pusten etter den lange monologen, før hun freste videre. «Det verste er at selv om du forakter mannen, bryr du deg ikke!»

«Ro deg ned, Marie!»

«Nei, ikke tale om at jeg gjør. Jacob Vindfall har ikke

vært seg selv siden hustruen døde i barsel. Mannen er dypt fortvilet.»

«Jeg begriper ikke hvorfor du forsvarer dette mennesket,» utbrøt konsulen. «Han kommer fra en familie med røvere og kjeltringer, endatil drapsmenn, har jeg hørt. Folk frykter dem.»

«De respekterer dem også,» hveste fru Marie sint tilbake. «Vindfall-familien er av gammel bondeadel, og må jeg få minne deg om at min niese Rebekka er gift med sønnen hans.»

«Jeg vet utmerket godt hvem din brors datter er gift med, men det gjør likevel ikke familien Vindfall til engler.»

«Vær så snill.» Stemmen til fru Marie var blitt bedende. «Gå og gjør en ende på dette.»

«Det er for sent,» svarte konsulen. «Jacob Vindfall har allerede underskrevet.»

Fra sitt gjemmested bak forhenget trakk Simone pusten fort og lukket øynene. Hun spurte seg selv om hun kjente sin forlovede og familien Gyldenhorn så godt som hun likte å tro, og ble fortvilet da hun oppdaget at hun ikke lenger visste svaret.

Og hvem var egentlig familien Vindfall?
Engler eller demoner?

Kapittel 2

Aker sogn

Straks Laura fikk øye på ham, steg hun av hesten og trakk den med seg i skjul bak noen tettvokste furugrener. Det ravnsvarte håret hans skinte i morgensolen, men ansiktet var gjemt i et skyggespill, vendt fra henne. Ola Grønli satt på et blankskurt berg ved elvebredden med en slitt neversekk ved siden av seg. Hun vurderte om hun skulle gi seg til kjenne, eller bare forsvinne inn blant trærne.

Hesten hennes, Stjerna, spisset ører, lyttet og snudde også hodet i hans retning. Ikke engstelig, bare nysgjerrig. Ingen hester viste tegn på uro når Ola var i nærheten, de visste at han bare ville dem vel.

Hånden hans grep hardt rundt skaftet på en dolk og berørte det glatte og skarpe knivbladet, før han ga seg til å skjære stykker av brødet. Han spiste langsomt og omstendelig. Da han var ferdig, ruslet han ned til elvebredden. Der satte han seg på huk, krummet hånden

til en øse og drakk begjærlig. Så skvettet han litt vann i pannen og rettet seg opp.

«Jeg ser Dem, frøken Vindfall. De kan like gjerne komme fram.»

Laura kom litt beskjemmet ut fra trærne. De blå øynene hans mønstret henne med et ikke helt fornøyd uttrykk, og på pannen glitret små vanndråper. Ola var barbent. Han hadde hull i vadmelsbuksene, og trøya var avrevet ved skuldrene. Men kroppen var kobberbrun og sterk, selv om den var mager.

«Om forladelse,» sa Laura. «Det var dumt av meg å ikke gi meg til kjenne straks jeg så deg.»

Han trakk på skuldrene, plukket opp kniven som lå på berget og festet den i beltet.

«Jeg antar at De kan gjøre som De vil i Deres egen skau.»

Det var naturligvis sant. Hun syntes likevel at han ikke behøvde å si det på den måten, men hun skjønnte ham også. Hun var datteren på storgården Vindfall, og han var husmannssønnen fra Grønli.

Solstrålene lekte gjemsel mellom trærne, og hun fulgte dem med blikket.

«Jeg har ikke sett deg på lange tider,» sa hun etter en stund. «Hvor har du holdt til?»

«Jeg har vært i skauen med Klement.»

Et ekorn klatret raskt og smidig oppover en trestamme, og fikk dem begge til å trekke på smilebåndet. Laura nikket mot neversekken på berget, og kom på at det var lørdag. Ola Grønli var tross sin unge alder en spillemann som det var begynt å gå gjetord om i hele Aker sogn.

«Har du fiolinen med deg?» spurte hun spent. «Skal du spille i kveld?»

Ola strøk den lange, mørke luggen til side. «Nei, fela måtte jeg la bli igjen hjemme. Klement mente det var best slik.»

Laura stusset. «Men hvor er du på vei?»

«Til Langerud.»

Hun rynket brynene. «Hvorfor det?»

«Fordi jeg har fått tjeneste som stallgutt.»

«Men hvorfor på Langerud?» ble hun ved å spørre. «Vil du ikke heller arbeide hos oss på Vindfall?»

«Far hennes sa nei, herren sa at dere ikke behøvde flere karer.»

Det var en overraskende opplysning. Bare for få dager siden hadde Jacob klaget på at de hadde for få folk nå i høyonna. Dessuten var Grønli eid av Vindfall, og selv om ikke Jacob påla husmennene å gjøre pliktarbeid på gården såfremt de betalte leien, var det likevel skikk at de ikke tok seg arbeid andre steder. Nei, fastslo Laura. Her må det ha skjedd en misforståelse.

Hun rettet seg i ryggen. «Jeg skal snakke med far.»

«Frøkna har snakka nok på mine vegne,» sa Ola. Han heiste neversekken opp på skuldrene og stirret trassig på henne. «Hvis det ikke var noe mer, må jeg gå.»

«Naturligvis,» mumlet Laura.

Hun ble stående og se etter ham mens han ga seg i vei bortover den smale skogsstien som førte opp til ferdssveien. Hun skjønnte hva han mente. Ola Grønli var nok fattig, men han hadde stolthet. En stolthet som hun ganske uvitende hadde tråkket på da de gikk for pres-

ten i fjor vår, en tid hun mintes med temmelig blandede følelser. Laura tenkte tilbake på den dagen faren hadde kjørt henne til kirken i slutten av april måned for litt over ett år siden. Snøen hadde ennå ligget hvit på åsrygger og høydedrag i Aker, men i bakkene opp mot kirken hadde brosteinen vært synlig, og på et jorde hadde hun sett små, gule hestehov og kommet riktig i vårstemning.

Den hadde forsvunnet ganske snart. Presten hadde sittet tykk og bred og viktig foran i kirken med katekismen og Luthers omstendelige forklaringer ved siden av seg, og bladd igjennom en bunke papirer. Hun hadde sett rundt på de andre jentene og guttene. Noen satt slik som henne, mer avventende enn spente, mens andre var høytidsstemte og alvorlige. Atter andre stirret skremt ned i gulvet og våget ikke å se mot presten. Det var de som hadde vært der før, de stakkarene som presten nektet å konfirmere året før fordi han ikke var fornøyd med dem. Blant dem var Ola Grønli.

Laura oppdaget ganske raskt at presten delte dem inn i rike og fattige. Hun visste også at de fleste fra husmannsplassene ikke kunne lese. De måtte lære utenat hvert eneste ord som presten messet, og hvis han glemte en strofe eller to, var det dem det gikk ut over, ikke ham. Det var også slik at det var påbudt å konfirmere seg. De som ikke var blitt konfirmert før de fylte nitten, kunne risikere gapestokk eller tukthus. Det verste var kanskje at det kunne bli vanskelig å få tjeneste hvis en ikke var konfirmert. De fikk utlevert små hefter som de måtte lese og kunne utenat. Laura leste dem pliktskyldigst, men hun syntes de var kjedelige. Langt verre var

det for dem som ikke kunne lese, og bare måtte gjette seg til hva som sto der.

Presten forhørte dem mens han banket en stokk i gulvet, ord for ord skulle katekismen bankes inn i dem. Den som ikke kunne leksen, måtte stå med hendene fremstrakt, mens presten løftet stokken og slo. Laura pleide å lukke øynene under disse avstraffelsene, men en dag klarte hun ikke lenger å tie. Hun maktet ikke å se på det forpinte ansiktet til Ola Grønli. Den seksten år gamle gutten sto foran presten, så blek at håret virket blåsvart, og uttrykket i de blå øynene var så ulykkelig at det skrek inni henne. Der sto eldstesønnen til Alma og Klement Grønli. Kledd i bukser av vadmel og en skjorte som var lappet sammen flere steder. Han var mager, men kroppen var seig og sterk, og han var vant til hardt arbeid både som tømmerhugger og fløter. Foran den rasende mannen med langt skjegg, krave og stokk, skalv han som et aspeløv og stammet fortvilet.

«De må da skjønne at han ikke kan lese,» sa Laura med høy stemme. Hun var dypt opprørt. «Hvordan kan De være så urimelig? De av alle burde da vite at for Vårherre er vi alle like.»

Presten løftet hodet og fektet vilt ut i kirkerommet med stokken. Ansiktet så ut som en tordensky, og han raste så ille at det kom spytt ut av munnen hans. Da han fikk fatt i hvem som hadde avbrutt ham, smalnet øynene, og de ble kalde og vaktsomme.

«Frøken Laura Vindfall,» sa presten med is i stemmen. «Frøken Laura Vindfall,» gjentok han og slo med stokken i steingulvet, men roligere nå og i utakt.

Hun skjønnte at han lette etter ord uten å finne noen.

Da Jacob kom for å hente henne, trakk presten ham til side, og på veien hjem fikk hun vite at faren hadde fått høre om det inntrufne.

«Jeg forstår at du ville det godt,» sa Jacob. «Men du må skjønne at du ikke kan avbryte presten.»

«Det er bare så urettferdig,» sa Laura.» Husmanns-
ungene har aldri fått lære å lese og skrive, de burde få undervisning som oss andre.»

«Det er så mye som ikke er rettferdig,» svarte faren. «Men vi kan ikke få gjort det om.»

«Visst kan vi det!» utbrøt August da de kom hjem til Vindfall og hun fortalte broren om den fæle presten. August hadde begynt å snakke ivrig om at husmennene måtte få frihet til annet enn arbeid, at alle nordmenn måtte stå sammen. «Først da kan vi bli kvitt danskene,» avsluttet August engasjert før han etter påtrykk fra Jacob litt uvillig la til: «Men pirk nå ikke for mye i den grimme presten, han er ikke nettopp den letteste å ha med å gjøre.»

Laura tenkte tilbake på hendelsen mens hun red hjemover. Ola hadde ikke likt at hun tok ham i forsvaret. De andre guttene hadde ertet ham etterpå, og han hadde stirret sint og uforsonlig på henne. Knapt et ord hadde han gitt henne etter den episoden, skjønt han ble konfirmert. De ble begge konfirmert i fjor vår.

Hun begynte igjen å tenke på hvorfor Jacob ikke ville ha Ola Grønli i tjeneste. Det var da aldeles ubegriplig. Nei, dette måtte hun snakke med faren om, det fikk ikke hjelpe at Ola hadde bedt henne om å la være. For-

resten ville han ikke få vite det, avgjorde hun og satte hesten i galopp.

Mens hun og Stjerna red hjem til gården, la hun de forvirrende tankene til side. Den gryende dagen var praktfull, alt var så levende rundt henne. Skogen var alltid overjordisk vakker, men især i tidlige morgenstunder, mente Laura.

Sammen med Stjerna red hun gjennom skogholt av høye furutrær med røde stammer, over gresskleddede bakketopper og forbi setertufter, der kun en samling skjeve, mosegrodde gråstein sto igjen som et vitne om eldre tiders drift. Hun kjente skogen. Hun visste at den var som livet selv, med sammenfiltret og ugjennomtrengelig kratt, men også overraskelser i form av hemmelige lysninger som duftet av fruktbare vekster og noe annet, ubeskrivelig og urgammelt. En måtte trå varsomt og se seg godt for, men gjorde en det, ville en alltid finne veien ut. Fra barnsben av hadde hun lært at skogen var det tryggeste stedet å være. Trærne beskyttet, og fuglene ville varsle om noe var på ferde.

Det hendte hun red helt til et sted som hun kalte Maigrasdalen. Der fantes det en koie, et lite krypinn med jordgulv og veggfaste brisker. Eldet av århundrene gikk den vesle hytta nesten i ett med trærne, og selv tømmerhuggere som hadde levd hele livet i skogen, hadde vanskelig for å finne frem. Det var egentlig ingen dal, bare en liten opphøyd lysning. I en myr i skogkanten vokste det maigras med høye, hvite duftende blomster. Laura likte å tenke på Maigrasdalen som hennes eget hemmelige sted, selv om hun visste at koia tilhørte

Vindfall, og at også Jacob og August trolig kjente til det vesle huset. Utenfor hytta hadde hun laget et ildsted, bygget opp av steiner lagt i en sirkel. Like ved lå en felt trestamme.

Hun pleide å fiske i et vann som lå ovenfor Mai-grasdalen, og etter å ha stekt fisken over bålet, satt hun gjerne på trestammen og spiste. Hun syntes maten smakte så godt når hun fikk spise den utendørs. Alt var annerledes ute i naturen, tenkte hun mens hun salet av Stjerna og slapp henne løs i havnehagen blant de andre hestene. Der fantes både kløver og et trau fullt av friskt vann. Hun oppdaget at engen bortenfor havnehagen sto full av blomster, og satte seg på huk og begynte å velge ut de peneste. Hun ville ha en riktig vakker sommerbukett.

Snart hadde hun nesten glemte Ola Grønli og alt hun hadde grublet over.

Kapittel 3

Hun tok med seg solen og gleden inn i det store våningshuset. Laura Vindfall kom dansende inn i gulstuen, og fra folden i kjolen trakk hun frem buketten med markblomster og la den på bordet der svigerinnen fortsatt satt og spiste frokost.

«God morgen,» hilste hun blidt.

«God morgen,» svarte Rebekka. Hun så på blomsterbuketten med et ikke helt fornøyd uttrykk i ansiktet. «Jeg skulle til å spørre om du har sovet godt, men jeg ser at du har vært ute på nattlig ridetur igjen,» sa hun og pekte på flekkene av grønske og den fuktige falden i den enkle, hvite bomullskjolen.

Laura smilte. «Du skulle bare ha visst hvor vakker soloppgangen er der ute i skogen, hvor skjønt det er å se bladverket når solstrålene treffer det.»

«Takk, jeg vil heller sove til dagen begynner på skikkelig vis,» svarte Rebekka. Hun mønstret kjolefalden på ny og rynket på nesen. «Vær vennlig å skifte.»

Laura betraktet Rebekka, som satt rakrygget i sin

dyprosa kjole med folder, albulange ermer, lav utringning og skjult snøring. Deretter gikk blikket hennes lengselsfullt til krukken med nykjernet mykt, solgult smør, fatet med røkt ørret, de hardkokte eggene, osten og kurvene med rugbrød og havrebrød.

«Får jeg ikke mat?»

«Ikke før du har tatt på deg en anstendig kjole.»

«Jeg kan vel skifte etter at jeg har spist?»

«Og jeg ber om at du bytter kjole før du setter deg til bords.»

Laura snudde seg. Da kom hun til å tenke på Ola og dette underlige at faren ikke ville ta ham i tjeneste. Hun bestemte seg for at hun ville vite årsaken, og vendte seg igjen mot den andre kvinnen.

«Er ikke far kommet hjem fra byen ennå? Og hvor er August?»

«Jacob har jeg ikke sett i dag, men August gikk en tur i åkeren,» sa Rebekka og utstøtte et sukk. «Gad vite hva det blir til med denne nye veksten.»

«Jeg synes det er spennende,» utbrøt Laura. «Grønnsaken er riktig eksotisk.»

Det var aller første gang de forsøkte seg med potetdyrking på Vindfall. I mai hadde både herskap og tjenere vært med på å sette ned potetene som August hadde bestilt fra hovedstaden. Det fulgte med et hefte som beskrev hvordan de skulle gå frem, og som skrøt av hvor næringsrik poteten var. Den nye veksten kom visstnok helt fra Sør-Amerika, men den skulle være lett å dyrke også så langt mot nord.

«Jeg har hørt at noen mener grønnsaken er djeve-

lens verk,» kom det fra Rebekka. «Den er ikke nevnt i Bibelen.»

«Men alle vet da at Den hellige skrift ble skrevet lenge før man ante at Amerika fantes,» innvendte Laura.

«Så sant, så sant.» En høyreist, bredskuldret mann dukket frem i døråpningen. Ansiktet var vakkert meislet, og det tykke, skulderlange håret var bundet sammen i nakken med en lærrem. August Vindfall nikket til hustru og søster med et spøkefullt glimt i de brune øynene. «Potetplantene blomstrer hvitt og uskyldsrent, ikke tror jeg djevelen kan utføre slikt arbeid.»

«Nei, la oss inderlig håpe at du har rett,» mumlet Rebekka.

«Potetblomstene er like enestående som vekstene i din egen hage,» fortsatte August og klarte omsider å lokke frem smilet hos ektefellen.

Rebekka hadde fått anlagt et symmetrisk hageanlegg med liljer og sjasminbusker. Fra før av hadde gården en inngjerdet nyttehage med frukttrær og bærbusker, og restene av en urtehage som Jacob påsto hadde vært der helt siden Lucia og Skules tid. Laura gjentok at hun syntes det var underlig at faren ikke var kommet tilbake fra byen.

August trakk bekymringsløst på skuldrene. «Han har vel overnattet.»

«Men han pleier da alltid å komme hjem,» innvendte Laura.

«Neste gang er det du og jeg som skal dra i selskap til Farmanns,» sa Rebekka til August.

«Ikke midt i slåtten,» svarte han bestemt.

Høyonna var i full gang på Vindfall, med innleide folk som forvandlet gården til en lystig festplass om kveldene. Når arbeidet var unnagjort og slåttegrøten spist, dukket det opp spillemenn som lot fela og strengeleiken lyde til langt på natt. Rebekka klaget over at hun ikke fikk sove og over at August var ute på jordene fra tidlig morgen til sen kveld. Laura hadde prøvd å forklare henne at det alltid hadde vært skikken på Vindfall at bonden arbeidet side om side med arbeidsfolkene og at August ikke kunne ta seg tid til å oppvarte henne midt i den travleste tiden på gården. Selv syntes hun slåtten nesten var det gjeveste med sommeren. Det var spennende å se nye ansikter, og innimellom hørte hun også andre tungemål enn det som var vanlig i Aker.

«Jeg trodde jeg giftet meg med en storbonde, ikke en gårdsgutt,» kom det litt snurt fra Rebekka.

«Jeg ville vært en udugelig bonde om jeg unnlot å følge med på arbeidet på gården,» svarte August rolig.

«Neste år vil jeg i hvert fall delta i selskapet, det er tross alt min tante Marie som er vertinne.»

«Ingen nektet deg å dra,» minnet August henne på.

Rebekka kneiste med nakken. «En gift kvinne viser seg ikke blant Christiania-sosieteten uten sin mann.»

«Vi får ta den samtalen senere,» svarte August.

Rebekka nikket tilfreds. Hun skjønnte at hun var i ferd med å overtale ektemannen, selv om han neppe forsto det selv.

«Og imens går frøken Vindfall og skifter,» sa Rebekka og lot det falle noen flere gloser om den upassende

kjolen. Da Laura gikk for å etterfølge ordren, dempet hun stemmen. «Dere gir henne for mye frihet. En ung kvinne skal ikke ri rundt i skogen alene med håret flagrende i takt med manen på hesten. Det kan ende aldeles galt. Ikke bruker hun damesadel heller, men sitter overskrevet på hesteryggen som et mannfolk.»

Oppe fra trappeavsatsen hadde Laura fått med seg hvert eneste ord som ble sagt, og hun ble stående og vente på brorens svar.

«Hun er bare seksten år.»

«Hvilket betyr at hun er gammel nok til å vite hva som sømmer seg,» kom det skarpt fra Rebekka.

August ga seg. «Jeg skal snakke med henne.»

Like etter at August hadde avsluttet studiene ved universitetet i Uppsala, giftet han seg med Rebekka Berner. Det var to år siden, og i løpet av de årene hadde Laura skjønnet at den nye husfruen på Vindfall mente mye om mangt. Hun skulle bare ønske at Rebekka kunne la være å blande seg inn i hennes liv. Hun visste at broren nærmest tilba hustruen, men hun hadde også forstått at Rebekka ikke maktet å se skjønnheten i skogene og åsene som omkranset eiendommen. Eller de bugnende åkrene som på denne tiden av året sto fulle av modent korn; hvete, bygg, rug og havre. Svigerinnen klaget ofte over at hun måtte bo så langt fra det hun kalte den siviliserte delen av riket, som for henne ene og alene var Christiania.

Vel, henne om det, tenkte Laura og gikk raskt bortover gangen og lukket seg inn på værelset. Tjenestepikene hadde ryddet og rengjort, fylt muggen ved

vaskevannsfatet og lagt frem rene håndklær. Laura sendte mange gode tanker til dem og så seg tilfreds rundt. Rommet var stort og holdt i lyse farger, med hvitmalt, polstret stol, kommode og garderobeskap. Sengen var skjult bak et folderikt blonderheng. Hun hadde kjoler i silke og fløyel, hvite og kulørte med blomster og striper, samt snøreliv og fiskebenskjørt, men hun trivdes best i enkle bomullskjoler uten for mye stas. Hun hadde et skrin fullt av edle smykker, men hun var mer opptatt av at verken faren eller broren hadde begynt å snakke om noen kommende ektemann. Laura håpet det ble riktig lenge til hun måtte gifte seg og bli nødt til å flytte fra Vindfall. Hun trodde nok at de ville lytte til hennes ønsker når den tid kom, og hun visste med sikkerhet at de aldri ville tvinge henne inn i en allianse mot hennes vilje.

Storgården Vindfall lå på en åsrygg i den nordøstlige delen av Aker sogn, høyt og fritt med vid utsikt. Den hadde alltid vært eid og bebodd av den samme familien. Selv om mange hadde forsøkt, hadde ingen noen sinne klart å legge gården under seg, verken kirke eller konge. Det var aldri kommet et eneste strøk maling på den store toetasjesbygningen, men de mange værelsene var malt i ulike farger og ble navngitt deretter. Gården ruvet i landskapet og vekket beundring og respekt i grannelaget. Tuntreet var en eldgammel bok, og langs husveggen var det plantet roser som dannet en hemmelig gang rundt bygningen; en duftende mur av blodrøde roser til vern mot onde ånder.

Det begynte for nesten nøyaktig to hundre og femti

år siden, og det ble sagt at en ung nonne og en fredløs mann sammen ryddet gården. De kalte den Vindfall, som også ble deres slektsnavn, men på folkemunne gikk stedet under navnet 'Østenfor sol' fordi den tronet i landskapet som et eventyrslott. Den noe uvanlige alliansen var begynnelsen på familien Vindfall, og årstallet 1534 sto risset inn i den gamle årestua. Gården besto av en samling laftede bygninger rundt to tun, atskilt av en stor og romslig stall, og med gressrike jorder som strakte seg ned mot ferdselsveien. Selve våningshuset var en labyrint, med svalganger, underjordiske kjellere og hemmelige rom. Bruksbygningene var velholdte, med arker på låvetak og uthus og stabbur i tre etasjer og med klokketårn. Slektsmerket til familien Vindfall var to kniver som lente de hvasse spissene mot hverandre og dannet en beskyttende portal rundt en femtakket rød rose.

Laura var stolt av å være en Vindfall, slekten som Lucia og Skule Håkonsson hadde lagt grunnlaget for. Navnene deres sto skrevet aller først i den gamle familiebibelen. Etter dem fulgte en lang rekke med navn, hennes eget aller nederst. Det hang et portrett av Lucia og Skule i riddersalen på Vindfall. En kvinne i rød kjole med sort hår og et gåtefullt smil, og en mann med øyne mørke som skogstjern.

Både Laura og broren var blitt oppdratt med passende doser av fysisk og åndelig føde. Jacob skaffet en fransk guvernante til dem, og de to vokste opp med like stor selvsikkerhet som andre generasjoner på Vindfall. Laura hadde fått sin undervisning av mademoiselle

Dumas, og behersket språk, litteratur og matematikk, men klaveret kunne hun ikke traktere. Det kom kun klagende unoter når hun forsøkte seg selv på de enkleste stykker, så hun lot det heller være. Derimot elsket Laura dyrene på gården, og skogen og åkrene og engene rundt Vindfall, og hun elsket lange, ensomme rideturer på sin egen hest. Stjerna var en silkesvart hoppe med en hvit stjerne i pannen, og de to var uatskillelige.

Bare en eneste gang hadde hun opplevd vond og smertefull sorg, og det var da moren døde. Det var seks år siden nå, men fortsatt merket hun tomrommet etter moren, og det verket langt inn i marginen når hun tenkte på henne. Laura husket ennå angsten som hadde sittet i brystet da hun løp gjennom gangene og opp trappen. Døren inn til morens værelse ble åpnet, og lys sivet ut, men stillheten der inne var evig. Moren lå som om hun sov. Ansiktet var fylt av fred, og hun holdt barnet i armene. Den lille jenta var aldeles velskapt. Hun hadde sorte, små hårtuster på hodet og fem fingre på hver hånd og fem tær på hver fot. Laura så på den bitte lille døde søsteren og kjente at noe gikk i stykker inni henne. Halsen var full av gråt, hele henne var full av gråt, og en usigelig tung følelse av ensomhet kom og la seg rundt henne. Ingen kunne trøste henne. August var ved universitetet i Uppsala, og faren satt sønderknust ved siden av sengen og enset henne ikke.

Dagen etter ble de lagt i en kiste, og Laura knelte foran dem og gråt så sårt at hun syntes hjertet måtte breste. To voksllys brant på hver side av moren og den vesle. Barnet hadde fått på seg en hvit kjole, og ansik-

tet var vendt inn mot morens bryst. Camilla var kledd i helgeklær, og håret var kjemmet og flettet. Laura forsøkte å tenke på at moren og søsteren var sammen i himmelen. Så innså hun at det betydde at hun aldri fikk se dem igjen, i hvert fall ikke før hun selv døde, og sorgen ble stor og evig.

Moren og søsteren ble begravet på nordsiden av Aker kirke. Sognets gamle steinkirke var tettpakket. Det var mange, både slekt og venner, rikmenn og småkårsfolk fra Aker og Romerike og Christiania, som ville vise henne den siste ære. I gravølet sto Laura sammen med faren, stiv og forknytt i sort kjole og med sort slør foran ansiktet. Hun syntes alle menneskene forstyrret hennes egen sorg, og var lettet da det var over. Det hendte at savnet overskygget alt annet, andre ganger strevde hun med å huske ansiktet til moren. Da ble hun skremt, men hun trøstet seg med alt moren hadde lært henne, og hun glemte aldri å takke Gud for det dyrebare livet hun hadde fått i gave.

Laura helte vann i vaskevannsfatet og vasket seg med parfymert såpe. Hun åpnet garderobeskapet og tok ut en blå kjole av musselin, men ombestemte seg like etter og valgte i stedet en grønn silkekjole med sløyfer på ermer og utringning. Hun husket også å ta på seg de hvite inneskoene, og ikke de sorte med lærsåler, som Rebekka mente kun var til utebruk.

Laura satte seg ved toalettbordet. Hun børstet det lange, sorte håret og satte det opp i en høy topp med kledelige krøller ved ørene. Deretter åpnet hun smykkeskrinet og fant frem en tung medaljong i gull som

hun festet rundt den smale halsen. Initialene L.V. var sirlig inngravert. Det raslet i silke da hun reiste seg og skrittet hastig over gulvet.

Maten sto fortsatt på bordet i gulstuen, og Laura spiste fire brødskiver med røkt ørret og hardkokte egg og drakk to kopper kaffe. Rebekka, som allerede hadde spist, nøyde seg med en kopp kaffe.

«Du eter som en hest,» spøkte hun.

«Bortsett fra at hester foretrekker kløver,» svarte Laura.

Markblomstene var ryddet av bordet og plassert i en vase i vinduskarmen. Rebekka var opptatt av orden, men Laura måtte medgi at buketten tok seg fint ut, også når den var dandert i en oppsats. Svigerinnen lot til å ha forsonet seg med at August ville tilbringe hele dagen ute på jordene. I hvert fall nevnte hun det ikke.

Etter at tjenestepikene hadde ryddet av bordet, satte de seg i blåstuen, med vinduene åpne ut mot gårdstunet. Rebekka fant frem et broderi, men Laura ble sittende med hendene i fanget.

Svigerinnen nikket vennlig til henne. «Kanskje du skulle begynne å sy navneduker?»

«Jeg har sydd et par stykker, det får holde.»

«Da jeg var på din alder, hadde jeg allerede en kiste full både av navneduker og annet utstyr,» sa Rebekka. «Og hansker,» fortsatte hun. «En dame skal gå med hansker. Selv har jeg så mange at jeg knapt kan telle dem, men du er visst mer opptatt av hester enn av hansker.»

De siste ordene ble fremført med en liten, spydig

latter. Laura skulle til å svare noe tilbake, men i det samme kom en sort, langhåret katt gående med halen høyt hevet.

«Bustebart!» utbrøt hun glad.» Jeg har lett etter deg i flere dager, hvor i all verden har du vært?»

«Han ville ikke fortalt deg det om han hadde kunnet snakke,» sa Rebekka foraktelig. «Katter bryr seg bare om folk fordi de blir matet.»

«Du har ikke rede på katter,» sa Laura.

Hun reiste seg og løp med Bustebart foran seg til kjøkkenet. Uten å bry seg om tjenestepikenes måpende blick romsterte hun i spiskammeret og fant rester etter gårsdagens fiskemiddag og la sjenerøst ut på et fat som hun satte på gulvet. Hun tok melkemuggen og helte i en skål til ham også.

Husholdersken, Ane, satt og hvilte bena på en skammel mens hun drakk en kopp kaffe, og hun fulgte Laura med et ikke helt fornøyd uttrykk i ansiktet.

«Den katten trur visst at han er selveste kongen av Danmark,» sa hun med et sukk.

Husholdersken likte ikke å bli forstyrret når hun tok seg en kjærkommen pause. Ane hadde vært på gården helt siden August ble født. Hennes eget barn døde tre måneder gammel, og kort tid etter ble hun ansatt som amme for August. Vinteren etter gikk ektemannen gjennom isen og druknet, og Ane ble værende på Vindfall. Hun hadde vært barnepike for både August og Laura, og da Camilla Vindfall døde, overtok hun ansvaret for alt som hadde med husholdningen å gjøre, og mer til. Det var ikke den ting Ane ikke kunne være behjelpelig

med. Hun var den mest betrodde av tjenerne, og hun hadde full oversikt over alt som foregikk på gården.

«Bustebart vil ikke være konge av Danmark,» sa Laura. «Han vil være konge av Norge.»

Hun bøyd seg og klødde og kjælte med katten, men lot ham så få spise uforstyrret.

«Ja, dette forpinte landet vårt skulle vel være noe å regjere over,» sa Ane med et snøft.

Hun reiste seg bredbent, satte nevene på de brede hof-tene og minnet henne om at hun ikke likte å ha katter i kjøkkenet.

«Bustebart går når han har spist ferdig,» svarte Laura. «Det vet du da.»

Husholdersken kremtet advarende til svar.

De hadde et lidenskapelig forhold til katter på Vindfall. Jacob trodde oppriktig at hvis man drepte en kattunge, kom man til helvete. Derfor fikk kattene på gården lov til å leve sitt eget liv, hvilket de gjorde til gagns.

Laura så seg rundt i det store kjøkkenet og nikket anerkjennende. Det var lyst og rent overalt, og på det store ildstedet dampet det velduftende fra en gryte. Ildtenger og blåsebelg lå ved siden av. En ovn av murstein var bygget inn i veggen, slik at en ikke behøvde å bake brød i ildstedet. På en hylle sto saltkaret, og i et hjørne et vakkert dekorert framskap som nådde helt til taket. Det skinte blankt i kobberkjeler og tinndørslag, og på veggene hang et rikt utvalg av kjøkkentøy, sølvkanner, seidler og tallerkener. Sollyset strømmet inn gjennom glassvinduene som var åpne ut mot plassen, og gjorde kjøkkenet enda mer innbydende, syntes Laura.

Rebekka ristet oppgitt på hodet da hun kom tilbake til blåstuen.

«Alle disse kattene eter oss snart ut av huset.»

«Å, de arbeider da for føden, « svarte Laura. «De holder både stall og fjøs fri for mus og rotter.»

«Jeg tenkte mest på antallet.» Rebekka rynket på nesen.

Laura elsket kattene nesten like mye som hun elsket Stjerna. De var så vakre, med silkemyk pels, grønne øyne, listige poter og lynsnare klør. Hun kunne ikke fordra at noen klaget på kattene. Laura lot blikket søke rundt i rommet for om mulig å oppdage flere sultne katter, men de hadde fått for vane å holde seg unna når svigerinnen var i nærheten. Bare Bustebart var uredd nok til å komme svinsende når det passet ham, uten å bry seg om Rebekka.

Svigerinnen broderte flittig en stund, før hun så opp fra håndarbeidet. «Nei, uff, nå glemte jeg å be en av pikene om å hente dukene i rulleboden.»

Laura spratt opp. «Det kan jeg gjøre.»

«Takk, det er snilt av deg.»

Rebekka virket lettet over at hun ikke trengte å bevege seg ut av stuen, og Laura var tilfreds med at hun slapp å bli sittende. Hun lot være å mase på tjenestepikene, og fant ut at hun like godt kunne hente dukene selv. Hun skyndte seg over tunet og bort til bruksbygningene. På tørkeplassen hang det lintøy til bleking, og døren til bryggerhuset sto åpen. De var i full gang med klesvask der inne. Rulleboden var i to etasjer og oppført i tømmer med tjærebeiset panel. En hestesko var

spikret over døren. Den hang med buen opp, hvilket betydde at den skulle holde onde ånder unna og bevare lykken. Laura smilte og lurte på hvem som hadde hengt den opp. Den var rusten og burde nok ha vært byttet ut.

Inne i rulleboden var det varmt og fuktig. En stor, flatbunnet kasse, tungt lastet med stein, ble sveivet frem og tilbake over runde stokker som tøyen var rullet opp på. De to kvinnene som holdt på med arbeidet, neide da de så henne og rakte henne dukene. Laura takket. Hun gikk over tunet med dukene under armen og leverte dem til en av stuepikeene da hun kom innenfor.

«Du lot vel endelig tjenerne hente dukene?»

Rebekka så mistenksomt på henne da hun kom tilbake til blåstuen.

«Hva om jeg ikke gjorde det?» utfordret Laura.

«Så har du oppført deg uforstandig,» svarte svigerinnen og så strengt på henne. «Du vet at dette er en del av deres arbeid.»

«De har da mer enn nok å gjøre.»

«Det er derfor de er ansatt. Det handler om etikette,» sa Rebekka i en belærende tone.

Laura satte seg, og fant ikke på noen annen atspredelse enn å la øynene søke rundt i rommet. Den blå stuen hadde møbler i grov markafuru med forseggjorte utskjæringer, og på veggene hang det stikk med norske landskapsmalerier.

Blikket hennes stanset ved bordet der ukens utgave av Norske Intelligenz-Seddeler lå. Jacob abonnerte på avisen, som besto av fire sider med økonomiske og reli-

giøse betraktninger, sladder og annonser. August blåste foraktelig av den første norske avisen som ikke hadde en eneste politisk ytring. Kongen i København hadde nedlagt forbud mot den slags. Fedreland, folk og frihet, pleide broren å utbasunere når han og faren snakket politikk, men Jacob mente at Norge var for fattig til å klare seg på egen hånd.

«Det er skrekkelig varmt i dag.» Laura grep avisen og brukte den som vifte.» Jeg tror nesten det er enda hetere enn i går.»

«Lummert.» Rebekka la fra seg håndarbeidet. «Vi får nok værforandring før dagen er over.»

«Kanskje det blir tordenvær?» Laura ble rent opprømt. «Det er fantastisk å se når lynene flerrer himmelen, og jeg simpelthen elsker når det braker og buldrer ordentlig!» Hun spilte opp øynene og gjorde stemmen høy og teatralisk. «Bom-bom-bom!»

«Nei, huff, hold opp!» kom det fra Rebekka. «Slikt kan jeg virkelig ikke like.»

«Hvorfor ikke?»

«Fordi det er ubehagelig og skremmende,» svarte svigerinnen. «Jeg blir engstelig i slikt vær.»

«Du burde ikke frykte naturen.»

«Og du burde slutte å være så nesevis,» svarte Rebekka furtent. «Og vær snill å legge fra deg den avisen før du ødelegger den.»

Laura la pliktskyldigst Norske Intelligenz-Seddeler tilbake på bordet. Det var ikke verdt å terge Rebekka når hun var i det lunet, og avisen var blitt ganske krøllete etter medfarten. Hun satte seg rastløst ned igjen

og vred hendene i fanget mens hun lyttet etter lyden av hover og rullende hjul.

«Finn deg noe å gjøre,» svarte Rebekka spisst. «En ung kvinne skal ikke sitte slik uvirksom.»

«Det er for varmt.»

«Vi skal prise sommeren, ikke klage over været.»

«Du klaget nå nylig.»

I det samme lød det ståk ute fra tunet, og elghunden Rapp tok til å gjø.

«Far kommer,» sa Laura opprømt.

De to kvinnene reiste seg samtidig og skyndte seg til vinduet.

«I all verden,» sa Rebekka og tok seg til brystet. «Det er bare én mann i karjolen.»

Laura kunne tydelig se det selv. Konrad kusk kom alene tilbake fra byen, faren var ikke sammen med ham. Hun vekslet et engstelig blick med Rebekka, før de begge løp ut på tunet.

Konrad var grå og sliten i det ellers så brunbarke ansiktet. Han knuget lua nervøst i de kraftige arbeidsnevne mens han svarte på Augusts spørsmål.

«Da jeg kom til Farmanns i går kveld for å hente herren, var han ikke der, de sa'n hadde forlatt selskapet. Jeg har leita etter'n i hele natt og spurt etter herren på alle vertshus og herberger, men ...» Stemmen brast, og han bøyde nakken.

August gjentok spørsmålene, og Konrad svarene. Broren ville vite om faren hadde snakket om å overnatte i byen, og han ville vite om det hadde skjedd noe særskilt i selskapet hos Farmanns. Laura kunne høre at stem-

men til broren var anstrengt, og langt fra så rolig som den pleide. Han brukte få ord og ga hurtige beskjeder til tjenestefolkene som var kommet til.

Sjur stalldreng salet på Baltazar, den raskeste hesten på gården, og først da han red av gårde, gikk sannheten opp for henne.

Rebekka la hånden beskyttende rundt skuldrene hennes. «Jeg er sikker på at August finner ham.»

Laura kunne høre at stemmen til svigerinnen var usikker, og ansiktet hennes var blekt og alvorlig.

«Tenk om han ikke gjør det,» hvisket hun.

«Da må vi finne styrke i bønn og håp,» sa Rebekka stille. «Vi må sette vår lit til Gud.»

Laura kjente at angsten kom og omsluttet henne, spant henne inn. Hun visste at det hadde hendt noe skrekkelig. Hun fornemmet det med hver eneste fiber i kroppen.

Øynene hennes fyltes med tårer, og hun skalv i den varme sommerdagen.

Kapittel 4

«Simone! Simone! Hører du ikke at vi roper på deg?»

Simone slo en siste akkord og stanset midtveis i en serenade. Søstrene dro henne i hver arm og gjorde det umulig å spille videre.

«Ja vel,» sukket hun. «Hva er det som haster slik?»

«Mor ber deg komme.»

«Hun vil snakke med deg.»

«Hun sa at du skulle komme til kontoret.»

«Det er noe hun vil fortelle deg.»

De tolv år gamle tvillingene Sarah og Hannah var like som to dråper vann, med lysebrunt hår, grønne øyne og neser som pekte freidig oppover. Det eneste som skilte dem fra hverandre, var fargen på hårsløyfene. Sarahs var rød, Hannahs blå. Etter å ha vært budbringere, forsvant de to, og Simone reiste seg. Hun hadde forsøkt å finne ut av følelsene sine ved hjelp av musikken. Noen ganger hjalp det, andre ganger ikke.

Helt siden i går kveld hadde tankene hennes vært tunge og fulle av tvil. Selv forlovelsesringen kjentes tung,

syntes hun. Det forpinte ansiktet til Jacob Vindfall plaget henne. Hun skulle ønske at hun ikke hadde gått til spillerommet, hun skulle ønske at hun ikke hadde sett det triumferende blikket til Willum, og hun skulle ønske at hun ikke hadde overhørt samtalen mellom fru Marie og Niels Farmann. Drømmene hennes var blitt skyggeaktige, hun kunne ikke lenger se dem klart.

Gjentatte ganger hadde hun spurt seg selv om hun virkelig kjente mannen hun snart skulle gifte seg med, og for hver gang ble svaret mer tvilende. Hun forsøkte å si til seg selv at Willum aldri ville ha gått inn for å skade et annet menneske, og at det var herr Vindfalls egen skyld at han hadde havnet i vanskeligheter på grunn av kortspill. Hun lengtet etter å snakke med Willum, hun ville spørre ham om hva som hadde hendt ved spillebordet i går kveld.

«Men jeg gjorde det ikke da jeg hadde muligheten,» sa hun høyt til seg selv. Ikke med et eneste ord hadde hun nevnt episoden som hun var vitne til, og ikke så hun noe mer til Jacob Vindfall heller. Hun antok at han hadde dratt hjem etter den nedverdiggende hendelsen. Siste del av kvelden hadde hun tilbrakt sammen med Willum. De hadde sittet ved siden av hverandre da nattmaten ble servert, og stått sammen ute i hagen og beundret fyrverkeriet, som ved midnatt ble avfyrt som en festlig avslutning på selskapet. Willum hadde vært i strålende humør, og da de skiltes, hadde han kysset hånden hennes og sett henne dypt inn i øynene.

«Neste gang vi møtes er du min,» sa han. «For alltid.»

Et svakt vindpust fikk de hvite blondegardinene til å røre på seg. Simone ble stående i tanker ved vinduet og hadde tilsynelatende glemt at moren ville snakke med henne. På veggen bak henne hang et silhuettbilde. Figurene forestilte en familie; mor, far og to barn. Det var dette hun ønsket, å bli hustru og mor. Det var dette hun lengtet etter, å bli elsket og få lov til å elske igjen. Hun skulle gifte seg med Willum Gyldenhorn og flytte til Langerud i Aker. Brått meldte tvilen seg på ny, og hun løftet hånden og betraktet forlovelsesringen. Det var en vakker gullring med en rød, skinnende rubin. Da Willum satte den på fingeren hennes, hadde hun følt seg som verdens lykkeligste kvinne og straks begynt å glede seg til bryllupet.

Det var i fjor, mens faren fortsatt levde. I fjor, tenkte Simone og syntes det virket som en evighet siden. Hun minnet seg selv om at inntil i går kveld hadde hun vært lykkelig. Nå visste hun ikke lenger. Eller kanskje overdrev hun? Kanskje fantes det en ganske annen forklaring på det som hadde foregått i spillerommet? Simone strøk seg over pannen, og kom så på at moren ventet på henne. Hun rettet seg i ryggen og bestemte seg for at hun ikke skulle bekymre seg. Før hun forlot salongen, lukket hun vinduet. Luften var like stillestående og het som i går, men i det fjerne kunne hun høre torden, og hun var ganske sikker på at det ville bli regn utpå ettermiddagen.

Zerene Reitz satt liten og rund bak det massive skrivebordet som hadde tilhørt hennes avdøde mann. Foran henne sto blekkhorn og sandhorn oppstilt ved siden av

to sirlige bunker med skrivepapir og trekkpapir. Simone kastet et blick mot vinduene, som like før faren døde, var blitt skiftet fra gammeldags blyglass til moderne ruter med tresprosser. Deretter vendte hun oppmerksomheten mot moren, som holdt en fjærpenn i hånden. Hun signerte et brev og drysset et tynt lag med finkornet sand over blekket for at det skulle tørke fort. Deretter lente hun seg tilbake i stolen.

«Liebe Simone,» begynte moren, før hun sukket tungt og viftet med hånden. «Sett deg ned, mitt barn.»

Simone tok plass på den andre siden av skrivebordet og undret seg over hva dette handlet om. Moren hadde hektiske røde flekker på halsen og virket oppkavet.

«Er det bryllupsforberedelsene du strever med?» spurte hun. «I så fall vil jeg mer enn gjerne hjelpe deg.»

«Nei, nei!» Moren reiste seg og viftet avvergende med hånden. «Alt er klart til bryllupet, og ingen skal få si at fru Zerene Reitz sparer på noe som helst når hun gifter bort sin nest eldste datter.» Hun smilte opprømt. «Nei kjære deg, du skal få en bryllupsfest som det blir snakket lenge om i denne byen.»

Simone stirret matt på moren. Hun hadde ikke hjerte til å bry henne med sine egne bekymringer, og slett ikke røpe hvor usikker hun plutselig var blitt.

«Men hva er det, mor?» spurte hun. «Jeg ser jo at det er noe som plager deg.»

«Min elskede datter,» sa moren høytidelig. «Jeg har bestemt meg for å reise hjem.»

«Hjem?» gjentok Simone dumt.

«Til Preussen,» sa moren. «Til familien i Königsberg.»

Simone lot opplysningen synke inn. En gang for lenge siden, mens hun selv var en liten pike, hadde de vært på besøk hos slektningene i Königsberg. Hvert år ved juletid kom det brev med hilsener fra disse menneskene som hun bare kjente ved navn. For henne var de bare fjerne bekjenskaper, og hun hadde ikke noe forhold til dem.

«Hvorfor det?»

«Å,» utbrast moren og sukket tungt. «I alle årene i dette landet Danmark-Norge, i denne fryktelige provinsbyen Christiania, med all sin sladder og smålighet, har jeg følt meg så skrekkelig ensom.» Hun dro frem et lommetørkle og tørket hastig bort en tåre. Så begynte hun å fortelle om den siviliserte hansabyen ved Østersjøen. «Etter at din far døde, er det blitt aldeles umulig for meg å fortsette å leve her. Prøv å forstå meg, kjære Simone. Du er snart en Gyldenhorn, og du har din søster Amanda her, men jeg og småpikene flytter hjem til Königsberg.»

Simone reiste seg og la hånden sin over morens. «Jeg forstår, mor.»

«Godt.» Moren ble tilsynelatende roligere. Hun pusset ut og fikk også frem et smil. «Vi reiser etter bryllupet,» opplyste hun og la ganske unødvendig til: «Da har jeg gjort mitt.»

Simone rynket brynene. «Hva med bygården her?»

«Den er allerede solgt.»

«Og alt dette har du ordnet med uten å si et eneste ord til meg?»

Moren satte seg igjen. Hun sank litt sammen i skuldrene, og Simone angret på den siste uttalelsen.

«Du får snart ditt eget hushold,» sa hun. «Og du blir ikke alene i dette landet, du har som sagt Amanda.»

«Har du snakket med henne?» spurte Simone. «Vet Amanda om dette?»

Moren nikket. «Ja, men jeg vil at du går til Amanda nå, og at dere to snakker sammen også.» Moren var oppe i øyekroken med lometørkleet igjen. «Jeg håper du forstår meg,» sa hun på nytt og la til med bedende stemme: «Si at du gjør det.»

«Jeg forstår deg,» gjentok Simone.

Samtalen med moren hadde fortrenget alle de vanskelige tankene. Hun heftet en kappe over skuldrene og knep seg i kinnene idet hun gikk forbi speilet i gangen. Hun så blek og forvirret ut, og det var nøyaktig slik hun følte seg også.

Himmelen var blitt blygrå, og et kjølig gufs slo imot henne da hun kom utenfor. Det gjorde godt, men hun håpet at det ikke ville begynne å regne før hun kom frem til Amanda.

Idet hun passerte Vår Frelzers kirke, som nylig var blitt omdøpt til Domkirken, så hun opp på det beskjedne tårnet med pyramideformet topp aller øverst. Som alltid ellers kjente hun irritasjon fordi kirken ikke var blitt påkostet et høyt og verdig tårn. Skjønt det primitive soluret i sydveggen, som hadde vært ubrukelig i dårlig vær, var blitt erstattet av et engelsk ur med ordentlig skive som viste nøyaktig tid.

Simone måtte le av seg selv. Her sto hun og filo-

soferte over kirkens utseende, mens hun strengt tatt burde ta fatt i sitt eget liv. Som at hun snart skulle stå brud i denne kirken. I det samme slo kirkeklokken tolv slag.

Samtidig kom en mann ridende mot henne. Hun fikk et glimt av ham idet han passerte: et sammenbitt ansikt med vakre trekk og sorte øyne under like sorte bryn. Hun snudde seg og så etter ham, kappen lå som vinger over hesteryggen. Uansett hvilket ærend han var i, så hastet det, skjønte Simone.

Hun snudde ryggen til domkirken og gikk videre. Nede ved havnen lå to skip og lastet tømmer, og utenfor sjøbodene sto det tønner med salt fisk. Hun lot blikket søke mot Paléhagen med den store lindealleen og paleet der kongen bodde når han var på besøk i Christiania. Simone spaserte forbi katedralskolen i Dronningens gate og gikk deretter opp byens hovedgate, Kongens gate. Fra den åpne døren til et skomakerverksted lød det bankelyder, og ved et gatehjørne sto to unggutter og kjeklet. Idet hun gikk forbi en krambod, kastet hun et lengselsfullt blick etter et kremmerhus med store, søte sukkertøy som sto utstilt i vinduet. En kjerre skramlet forbi henne, og en hund løp etter og gjødde.

Hun passerte Waisenhuset, Christianias oppfostningsanstalt for fattige og foreldreløse barn, og tenkte på hvor privilegert hennes egen barndom hadde vært. Slik også hennes barns oppvekst ville bli, hvis hun giftet seg med Willum Gyldenhorn. Det var kommet et *hvis* i tankene hennes nå, og utsiktene til en trygg fremtid i velstand ble skjøvet litt i bakgrunnen. Simone stilte seg

et annet spørsmål også. Hvordan ville fremtiden hennes bli dersom hun brøt forlovelsen? Tanken var så skremmende at hun fikk det travelt med å komme seg til søsteren.

Fra en bygård på den andre siden av gaten kom en kvinne ut. Hun holdt en kurv i hånden og la sjaltet over hodet, før hun forsvant inn i en av sidegatene like ved gamle Christiania rådhus, som var blitt bedrøvelig forfallent og for lengst var erstattet av det nye i Garmanngården.

Amanda bodde i en toetasjes trebygning i nordenden av byens gamle torg. Foruten import av vin drev Peder Lydersen geneverbrenneri kombinert med grisehold. Avfallet fra geneverproduksjonen brukte han som fôr til dyrene. Simone rakk akkurat frem til inngangspartiet før de første regndråpene traff den brosteinbelagte gaten.

«Fruen hviler,» opplyste tjenestepiken som lukket henne inn.

Hvilket var en sannhet med modifikasjoner. Amanda lå henslengt i en silketrukket sofa i salongen og spiste konfekt. Straks hun fikk øye på søsteren, dyttet hun esken ned på gulvet og reiste seg.

«Jeg antar at mor har fortalt deg nyheten.»

Simone løsnet kappen og satte seg i sofaen. «Jeg visste ikke at hun vantrivdes så skrekkelig.»

«Mor har aldri helt funnet seg til rette i denne byen, det vet du da.»

«Men at Hannah og Sarah skal vokse opp i Preussen ...»

Den eldre søsteren avfeide alle betenkeligheter. «Det blir godt for henne og tvillingene å komme til Königsberg,» sa hun. «Kanskje kan vi reise og besøke dem neste sommer?»

«Jeg forstår ikke at du kan ta så lett på dette.»

«Dette er mors avgjørelse, og ikke noe vi skal blande oss inn i,» svarte Amanda avvisende.

Simone bøyde seg og tok opp konfektesken. Hun skjøv lokket på og satte den på bordet. Deretter så hun seg rundt i salongen og lyttet etter lyder, men huset var uvanlig stille.

«Hvor er min lille nevø?»

«På utflukt i Uranienborgskogen sammen med sin far.»

Amanda ringte i klokkestrengen, og da piken kom, ba hun om å få brakt inn kaffe og kaker.

«Har mor pengeproblemer?» spurte Simone. «Er det derfor hun har solgt huset og vil reise fra Norge?»

«Slett ikke.» Amanda dumpet ned ved siden av henne i sofaen. «Riktignok krevde Gyldenhorns en stor medgift, men mor har finansene i orden.»

Det stakk til inni henne når søsteren nevnte medgiften, og igjen spurte hun seg selv om det var pengene Willum tok henne for.

Døren gikk opp, og piken kom inn med et brett. Hun dekket med porselensasjetter og skjenket kaffe i spinkle kopper med gullkanter. Et fat med påsmurte lefser og hvetekaker ble satt midt på bordet. Piken neide og forlot rommet med det tomme brettet i hånden, mens hun lot kaffekannen stå igjen.

Mens de spiste, snakket Amanda om selskapet hos Farmanns, og fru Selma Brockenhuus i særdeleshet. Det var ganske åpenbart at søsteren mislikte den andre kvinnen, men selv syntes hun Selma Brockenhuus var et friskt pust i det ellers så kjedelige sosietetslivet i Christiania. Amanda blåste foraktelig da hun nevnte det.

«Forresten holder Brockenhuus til i Enebakk, og det er heldigvis lang vei fra Strandeby til Christiania.»

«Å, du vil vel ikke unnvære festene på Strandeby,» sa Simone. «Jeg tenker du møter opp hvis du blir invitert.»

«Hvis jeg blir invitert?» gjentok Amanda vantro. «Brockenhuus ville aldri våge å unnlate å be oss.»

«Så får du kanskje se med mildere øyne på fru Selma.»

Amanda fortsatte å snakke om gårsdagens selskape- lighet. Hun kvitret som en lerke over sladder hun hadde fått ta del i. Visste Simone at datteren til en høytstående embetsmann måtte sendes bort i all hast etter at hun hadde hatt et eventyr med en gift lege? Hadde hun lagt merke til at hustruen til futen var tydelig beruset? Si- mone ristet på hodet. Hun begynte å tenke på samtalen som hun hadde overhørt og kjente uroen komme krypende. Til slutt orket hun ikke mer, og buste ut med alt sammen.

«Jeg vet ikke lenger om jeg vil gifte meg med Wil- lum,» avsluttet hun ulykkelig. «Jeg synes ikke lenger at jeg kjenner ham.»

Amanda ble stram i ansiktet. «For det første bør du

slutte med å lytte til andres samtaler i smug, og for det andre knuser du mors hjerte hvis du lager oppstyr.» Søsteren fikk sinte rynker rundt munnen. «Det er simpelthen uhørt å avlyse bryllupet nå. Tenk på hvordan mor har strevd med alle forberedelsene! Og hva tror du folk kommer til å si hvis du bryter forlovelsen?»

«Men jeg er så usikker ...»

«På hva da? Willum elsker deg, det er det ingen som helst tvil om, og du elsker ham. Jeg blir også nødt til å minne deg om at en brutt ekteskapsavtale kan koste mor dyrt, og ryktet ditt vil være ødelagt for alltid.

«Jeg vet alt dette, Amanda,» kom det spakt fra Simone.

«I så fall kan jeg virkelig ikke begripe at du kan finne på å tenke slike dumme og barnslige tanker.»

«Men skjønner du ikke ...»

«Nei, og nå får du ta deg sammen,» sa Amanda strengt, før stemmen ble mildere og hun la hånden sin over søsterens og klemte den. «Alle har nerver før den store dagen, men du skal slett ikke engste deg. Det kommer til å gå fint, og hvis det er bryllupsnatten du gruer deg for, så er den fort overstått. Litt smerte, litt tårer, men Willum er helt sikkert forståelsesfull.»

Simone ble het i kinnene. Hun kastet et blick mot vinduet, der regnet nå trommet mot ruten som om det ville trenge inn. Hun tok en lefse og tygget den fort i seg, etterfulgt av en slurk kaffe. Så rettet hun ryggen og så søsteren inn i øynene.

«Jeg tenker på den stakkars mannen,» sa hun. «Jeg tenker på Jacob Vindfall.»

«Som satte seg frivillig til spillebordet, vel vitende om at han like gjerne kunne tape som vinne.»

«Jeg tror de lurte ham.»

Amanda ristet oppgitt på hodet. «Å, Simone! Alltid skal du ta dem som er ille ute, i forsvar. Kan du ikke heller glede deg over at Flemming og Willum seiret?»

«På uærlig vis,» innvendte Simone. «Fru Marie sa det også.»

«Men du må da skjønne at Marie Farmann simpelt hen må snakke pent om familien som niesen Rebekka har giftet seg inn i.» Amanda tok en hvetekake og spiste den ettertenksomt. «Du husker Rebekka, hun het Berner før hun giftet seg?» Da Simone nikket, begynte søsteren å beskrive Rebekka. «Høy og slank, smal om livet som et siv, med nydelig ansikt og dytblå øyne. Faren er offiser, og hun er eneste datter, både herr og fru Berner var forøvrig til stede i går kveld, men den eneste som møtte opp fra Vindfall, var altså herr Jacob, en uforutsigbar dranker.» Amanda trakk pusten. «Tenke seg til at Rebekka, som er av slik god familie og kunne fått hvem som helst, valgte å gifte seg med en Vindfall!»

«Med foreldrenes velsignelse,» minnet Simone henne om. «Da kan det sikkert ikke være så ille.»

Amanda trakk på skuldrene. «Nåja. Rebekka er visstnok en nær bekjent av Selma Brockenhuus, skjønt de er neppe perlevenner. Jeg tviler på at de to kjenner hverandre fra Christiania, men Brockenhuus har bånd til Vindfall-familien. Hilmar Brockenhuus' bestemor eller oldemor eller noe slikt var en Vindfall.»

«Interessant,» sa Simone tankefullt.

Så husket hun hvor flyktig og formelt godseier Brockenhuus hadde hilst på henne i går kveld, og skjønnte at det skyldtes det som hadde hendt inne i spillerommet. Hun nevnte episoden for søsteren, men Amanda lot ikke til å bry seg. Hun fortsatte å snakke nedsettende om familien Vindfall, det fantes visst ingen grenser for hvor ille de var. Simone begynte å gå lei av all sladder. Hun skulle til å svare tilbake, da Amanda tok en pause. Søsteren åpnet konfektesken og tygget i seg en mandel overtrukket med sjokolade, og ble straks litt mykere i blikket.

«Riktignok er August Vindfall både vakker og vel-skapt, og ifølge min mann også mer edruelig og rett-skaffen enn faren, men så er også Peder lik deg, han ser helst det beste i alle mennesker. Jeg har forresten hørt at Rebekka angrer på hele ekteskapet og helst skulle hatt det ugjort. Hun går ulykkelig rundt i det store kråkeslottet, blant gjenferd og tåkeskapninger. Den seksten år gamle morløse svigerinnen, Laura, sies å være så vill og udannet at det er en gru. Som om ikke det er ille nok, har jeg hørt rykter om at Jacob Vindfall er far til et uekte barn. Han hadde et forhold til en annen kvinne mens hans kone fortsatt var i live.»

«Hvem da?»

«Nei, vet du hva!» Den slags opplysninger holder jeg meg for god til å bry meg med.»

Simone lo høyt. «Du skulle nok gjerne ha fått mettet nysgjerrigheten din.»

«Kanskje det,» tilsto Amanda og smilte.

«I går kveld omtalte du familien Vindfall som demo-

ner,» minnet Simone henne om. «Det var vel en liten overdrivelse?»

«Vel, de har seg selv å takke,» ble Amanda ved. «Vindfall verner innbitt om sitt. De har laget sine egne myter, en tvilsom blanding av eventyr og sagn, og de har aldri gjort noe for å avkrefte alle ryktene som går.»

«Få høre!»

Simone ventet spent mens Amanda svelget den siste biten med hvetekake og tok en slurk kaffe.

«Slektens historie begynner med grusomheter og manndrap.» Amanda gjorde stemmen dramatisk og sperret opp øynene. «En skoggangsmann bortførte en ung nonne. Etter å ha drept følget hennes, tok han henne med vold. Skrekkelig, ikke sant?»

Simone smilte syrlig. «Det må i så fall ha vært frykkelig lenge siden, det finnes ikke nonner her i landet lenger. Ingen fredløse heller, så vidt meg bekjent.»

Amanda sendte henne et fornærmet blick. «Hvis du ikke tier stille, kommer jeg ikke til å fortelle videre.»

«Vær så snill,» ba Simone. Det var med ett blitt frykkelig viktig for henne å få vite alt om familien Vindfall. «Fortell mer.»

Søsteren kremtet litt iltert, før hun fortsatte. «Gården Vindfall ligger øde og gudsforlatt til, så langt øst som det er mulig å komme i Aker sogn. Menneskene som bor der, har aldri vært opptatt av å overholde lover som de selv ikke har vært med på å lage. Inntektene kommer verken fra lovlydig handel eller plankekjøring. Det er en geskjeft de anser som en plage både for dyr og mennesker, og således nekter å delta i. Folk beund-

rer dem for deres sterke vilje, men de er beryktet og fryktet for å være lunefulle og uberegnelige.»

Simone tenkte på at herr Niels Farmann også hadde brukt ordet 'frykt', mens fru Marie hadde forandret det til 'respekt'. Hun lyttet konsentrert mens Amanda fortalte videre.

«Familien Vindfall er kjent for å ha utseendet med seg. Mennene er høye og mørke, kvinnene vevre og vakre. Det blir sagt at hvis det kommer farløse unger til verden med uvanlig mørke øyne eller sort hår, kan slektskapet spores tilbake til Vindfall, men muligens er også det bare en myte.» Amanda så på henne og lo. «Milde himmel, du er jo aldeles fortapt, kjære søster!»

Simone bet av neglen på lillefingeren av ren spenning og stirret oppglødd på Amanda. «Det er jeg slett ikke,» løy hun og trippet lett med bena av utålmodighet.

«Folkene på Vindfall har ord på seg for å være brå og temperamentsfulle, og de går ikke av veien for en slåsskamp hvis de føler seg nedlatende behandlet. De verner omhyggelig om alle sine hemmeligheter, like urgamle som skogen rundt dem og lukket for alle andre,» avsluttet Amanda.

«Hvordan vet du alt dette?» undret Simone.

«Av den enkle årsak at min mann er en anerkjent vinhandler, og storbønder og godseiere i Aker og Enebakk er blant hans kunder.»

«Jeg håper virkelig at jeg får bli nærmere kjent med familien Vindfall,» sa Simone.

«Det er nok ikke til å unngå,» svarte søsteren. «Når du flytter til Aker, blir dere vel som naboer å regne,

selv om gårdene ligger spredt. Mitt råd er likevel at du holder en viss distanse til disse menneskene.»

«Hvorfor det?»

«Fordi konklusjonen på alt jeg har fortalt, skulle være temmelig klar,» sa Amanda bestemt. «Familien Vindfall består av uærlige og voldelige individer med horunger spredt omkring.»

«Nå er du vel urettferdig.»

«Og du er enfoldig og godtroende,» parerte søsteren. «Jeg skjønner at visse deler av historien min har gjort deg oppglødd, og det beklager jeg. Du som skal gifte deg inn i en respektabel familie, burde ikke spinne drømmer om folk som nekter å tilpasse seg.» Hun stakk en ny konfekt i munnen og tygget med et salig uttrykk i ansiktet. «Tro meg,» sa hun. «Vindfall består ikke av annet enn kjeltringer, og slik vil det alltid være.»

«Men på grunn av den ulykksalige hendelsen i går har de nå kanskje mistet alt.» Hjertet banket fort og hardt i brystet på Simone, og hun hørte selv hvor opprørt hun lød.

«Jeg er ganske sikker på at Vindfall klarer seg. Slik jeg ser det, burde du heller støtte din blivende mann og den familien du snart skal bli en del av.»

Simone kom brått til seg selv. «Naturligvis. Det gjør jeg selvfølgelig.»

«Det håper jeg virkelig,» sa Amanda med ettertrykk.

Søsteren fikk det siste ordet, og på hjemveien forsøkte Simone å tenke slik hun burde. Hun manet frem ansiktet til Willum, et pent ansikt med blå øyne, rett nese og smale lepper, som av og til var litt stramme.

Hun sa til seg selv at hun elsket ham, at hun ikke ønsket noe annet enn å bli hustruen hans, men det lød ikke overbevisende. Hun ble fortvilet og måtte gjenta ordene for seg selv.

Slik fortsatte hun helt til de ble sanne.

Kapittel 5

Dagen ble lang og vond. Skjønt noe ordentlig uvær ble det ikke. Kun en svak, knurrende torden, før regnet overtok. Mens arbeidsfolkene slet med å få det tørre høyet ned fra hesjene og i hus, hjalp Laura til på kjøkkenet, slik hun pleide på denne travle tiden. Livet måtte gå sin gang, selv med den skrekkelige uvissheten hengende som en spøkelsesaktig tåke over dem. Det var mye mat som skulle lages med så mange mennesker, og ingen som tok i et tak på Vindfall, skulle gå sultne derfra. Foruten grøt ble det laget suppe kokt på gryn og flekk, og soll; sur skummet melk med flatbrøddryss. Også Rebekka kom og deltok i matlagingen, enda hun ellers aldri pleide å vise seg i kjøkkenet.

Stadig vekk søkte blikkene deres mot det store, blåmalte uret i kroken ved døren, eller de skottet ut av vinduet og håpet at alt det vanskelige snart skulle være over. Hele gården var preget av alvoret. Arbeidsfolkene snakket lavt sammen når de kom inn for å spise, og tjenestepikene hadde redde øyne. Det var som om de eld-

gamle bygningene også holdt pusten og ventet, syntes Laura. Utenfor falt regnet tungt som bly til bakken, og dagen gikk over i en taus og grå kveld. Ingen fele eller strengleik lød, alt var stille og dystert. Kun den sprø lyden av matklokken kunne høres da Ane gikk ut på trammen og kalte inn til middag.

Etter at arbeidsfolkene hadde spist og kjøkkenet var ryddet, satte de seg ved det store, grove furubordet og holdt rundt hver sin kopp med kaffe.

«Jeg skjønner ikke hva som kan ha hendt,» sa Rebekka.

Ane stirret ned på den brune, varme væsken og suk- ket. «Jeg frykter at vi ikke får gode nyheter når unge herr August kommer tilbake.»

«Å, Ane! Du får ikke lov til å snakke slik,» utbrøt Rebekka. «Vi skal håpe og tro, ikke svartmale.»

Laura orket ikke å si noe. Hun var redd, reddere enn hun hadde vært noen gang. Hun skjønnte at det måtte ha tilstøtt faren noe. Samtidig forsøkte hun å finne andre forklaringer. Faren hadde glemt å utføre et ærend, eller han hadde fått det for seg at han ville bli værende lenger i byen. Det lød dumt, og så lite sannsynlig at hun ikke kunne få seg til å tro på det. Kanskje hadde han drukket for mye? Ja, kanskje hadde han drukket så mye at han hadde sovnet et sted? Plutselig tentes et håp, og hun brukte det håpet til å holde motet oppe.

Etter at moren døde, hadde faren begynt å søke trøst i alkoholen, og noen ganger fikk den sterke drikken ham til å ta merkelige avgjørelser. En gang i vår hadde han

fått det for seg at han ville felle de store bjerkene oppe på setervollen. Seteren til Vindfall hadde ikke vært i bruk på mange år, og bruksbygningene var for lengst revet, men faren mente at de skulle holde vollen fri for busker og trær. Uten å ta med seg en av drengene hadde han dratt opp til setervollen og ikke bare hugget ned bjerkene, men også skadet seg selv i det ene benet. De måtte sende bud etter doktoren, og faren ble sengeliggende i flere uker.

Laura var i ferd med å overbevise seg selv om at noe lignende kunne ha hendt nå, da hun brått merket at Rebekka og Ane hadde satt fra seg koppene og lyttet med stive blikk. Så hørte også hun den trommende lyden av hestehover som nådde dem utenfra, blandet med klirringen av seletøy idet hesten stoppet og rytteren steg ned.

Ikke lenge etter sto August foran dem. Det rant fra klærne hans, og ansiktet var sammenbitt og blikket tomt. Tett inntil seg holdt han salvesken.

«Kjære mannen min,» hvisket Rebekka, reiste seg og gikk mot ham.

Hun beordret ham straks ovenpå for å skifte til tørt tøy, med en tøvete bemerkning om frykt for forkjølelse. Laura trodde broren skulle protestere, men det gjorde han ikke. August adlød, men hun hørte at han gikk tungt og motløst opp trappen. Hun ville rope etter ham, spørre etter faren, men hun gjorde det ikke. Det var åpenbart at August kom alene. Han hadde ikke funnet faren deres.

Da broren kom nedenunder igjen, ville Ane stelle i

stand mat til ham, men August ristet på hodet og ba Laura og Rebekka om å komme til mørkstuen. Det var det rommet som lå lengst mot øst i den lange labyrinten av ganger. Men selv om det var tente lys i veggfaste staker både i hallen og i gangene, nådde ikke lyset de innerste krokene. Da Laura var liten, innbilte hun seg at det satt nisser og tusser og tittet på henne der inne i mørket, og hun løp alltid når hun var alene, av frykt for at de skulle komme frem og gripe henne i bena.

Også i kveld skyndte hun seg gjennom gangene, men av en helt annen årsak. Mørkstuen hadde fått navnet sitt fordi det ikke fantes vinduer i rommet, men det var likevel en av stasstuene på gården, og der viktige samtaler ble holdt. Veggene var av grovt tømmer, malt mørkebrune, men hvis en så godt etter, ville en oppdage små blomster i en lysere nyanse. Tente lys kastet et vakkert skjær over værelset, og det glødet fra kubbene i det åpne ildstedet. August ba dem sette seg, mens han selv ble stående mellom de to kubbestolene på hver side av peisen. Broren holdt fortsatt salvesken tett inn til seg, og Laura skjønnte at det den inneholdt, ikke var gode nyheter. Hun satt sammen med Rebekka i en blå sofa og ventet.

«Farmanns har bekreftet at far var i selskapet i går aftes,» begynte August. «Han tilbrakte det meste av kvelden ved spillebordene, og han var synlig beruset. Han forsvant uten å ta avskjed en eller annen gang mellom klokken elleve og tolv, like før nattmaten ble servert.»

«Ved spillebordene ...» gjentok Rebekka spakt.

Svigerinnen foldet hendene stillferdig i fanget, og Laura stirret ulykkelig på broren.

«Jeg har, som Konrad kusk, spurt etter far i alle vertshus og herberger, men ingen kunne huske at han hadde overnattet,» fortsatte August. «Jeg har også snakket med politiet i Christiania og lensmannen i Aker og meldt han savnet.»

«Det må ha skjedd noe,» sa Rebekka.

«Naturligvis har det hendt noe,» sa August med kulde i stemmen. Han åpnet salvesken og la et dokument foran dem på bordet. «Dette fikk jeg av prokurator Schrøder, og jeg har også vært hos vår egen sakfører, herr Waage, og fått bekreftet at det er gyldig.» Han slo hånden hardt i bordet. «Mannen har solgt oss ut!» Stemmen til broren var så kald og fremmed at Laura frøs på ryggen. «Far har solgt skogen vår til Flemming Gyldenhorn.»

Laura bøyde seg over bordet og leste, deretter stirret hun vantro på broren. «Det kan ikke være mulig! På én eneste kveld?»

«Det har pågått over lang tid. Han har opparbeidet seg spillegjeld, først pantsatt skogen, og så blitt tvunget til å selge den for å klare å betale tilbake det han skylder.»

«Å, Gud!» utbrøt Rebekka.

«Han må være fryktelig lei seg,» hvisket Laura. «Stakkars far.»

«Stakkars?» smalt det fra broren. August maktet ikke lenger å skjule hvor sint han var. «Han har solgt sko-

gen som har vært i vår eie i over to hundre og femti år.» Han strøk hånden så fort gjennom det mørke håret at lærremmen gikk opp, og håret flommet nedover de brede skuldrene. «Skam!» sa han, og de brune øynene glødet av raseri. «Han skammer seg slik over det han har gjort at han har gjemt seg. Han våger ikke å se oss i øynene og fortelle oss om sviket.»

«Ro deg ned, August,» ba Rebekka. «Du skal ikke dømme din far så hardt, vi vet ikke hva som ligger bak.»

«Jeg vet utmerket godt hva dette handler om.»

Laura klarte ikke mer, hun hikstet til, og tårene strømmet nedover ansiktet hennes. «Hvordan kan du snakke så stygt om far!»

«Din bror er opprørt,» sa Rebekka mildt og rørte varsomt ved armen hennes. «Nå skal du gå og få deg noen timer med søvn, så skal du se at alt går bra.»

«Jeg vil ikke sove,» protesterte Laura. «Jeg vil være her og vente på far.»

«Du behøver hvile,» gjentok Rebekka bestemt. Hun trakk i klokkestrengen, før hun satte seg på huk og strøk hånden over ryggen hennes. «La nå Ane få hjelpe deg til sengs.»

Da husholdersken dukket opp, adlød Laura uten flere innvendinger. Hun var svimmel av tretthet og angst. Øynene kjentes røde og såre av gråt, og hun svaiet da hun reiste seg. Ane tok henne bestemt i armen og trakk henne med seg ut av rommet. Laura fulgte viljeløst med bortover gangen og opp trappen. Inne på værelset hjalp Ane henne av med kjolen. Deretter åpnet hun kisten

ved fotenden og tok opp en hvit bomullsnattkjole med silkebånd i halsen. Laura trakk den over hodet, smøg bena ned i et par tøfler av svanedun og satte seg ved toalettbordet. Et blekt, forpint ansikt stirret på henne fra speilet.

«Takk,» mumlet hun og overlot alt til den eldre kvinnen.

Ane tok hårnålene ut og børstet gjennom det lange, mørke håret, så løsnnet hun medaljongen og la den i smykkeskrinet.

«Så snill du er,» hvisket Laura. «Men jeg kan ikke legge meg riktig ennå, ikke før jeg har fått vite hva som har hendt med far.»

«Nå skal frøken Laura sove og samle krefter,» sa Ane myndig, skjøv dynen til side og glattet på lakenet, før hun tok Laura i armen og dyttet henne ned i sengen og la dynen rundt henne. Så blåste hun ut lyset.

Straks hun lukket døren etter seg, begynte Laura å gråte. Hun gråt til hun ikke hadde flere tårer igjen, og falt så ned i en tung søvn, der drømmebildene skiftet selv om hun forsøkte å holde fast i dem.

Hun så moren ute i urtehagen, i en kjole like blomstrende som vekstene rundt henne. Moren smilte og strakte frem armene, som om hun ville omfavne henne, men da Laura ville klemme moren inntil seg, var hun brått ikke i urtehagen lenger. Hun lå og sov med den vesle søsteren tett inntil seg, men de var begge døde, og Laura våknet av sitt eget skrik. Hun kjente at nattkjolen lå klam og svett mot kroppen, skjøv dynen til side og reiste seg. Hun ensat så vidt at sommernatten

var i ferd med å gli over fra grått til lyseblått utenfor vinduet, og at regnværet var over.

Hun skiftet til en ny nattkjole, og falt så ned på kne foran sengen.

«Kjære Gud,» ba hun med foldede hender. «La far komme hjem, si til ham at vi ikke er sinte på ham, men at vi forstår. Bring far tilbake til oss.» Hun bet seg usikkert i leppen og ble litt i tvil om Gud syntes hun hadde syndet og at dette skulle være en straff, men hun kunne egentlig ikke komme på noen synder. Laura tenkte hardt, men visste ikke hvor ille det måtte være før Gud syntes at man hadde syndet. «Hvis du synes jeg er litt hard mot Rebekka ... Kan jeg si *du* til Gud?» spurte hun seg selv, men fant ikke noe klart svar og rettet på det. «De, herr Gud, mener nok at jeg har vært noe uforskammet mot Rebekka i det siste, og det beklager jeg. Men De må huske på at hun kan være ganske pirkete, hun er byfrøken, vet De.» Nei, det ble en aldeles umulig bønn, syntes Laura og fant det best å avslutte. Vårherre måtte da tro at hun både var enfoldig og egenkjær. «Få bare far hjem, det er det eneste jeg ber om,» hvisket hun. «Amen.»

Laura krøp tilbake i sengen og trakk dynen helt opp til nesetippen. Hun sovnet idet hun lurte på om hun fikk sove, og våknet av at en solstråle satt på skulderen hennes, og at noen så på henne. Det var en liten mynde med hvit, kort silkeaktig pels og små tynne rosenører. *Så rart*, tenkte Laura. Hun satte seg opp og gned søvnen ut av øynene. De hadde aldri hatt knehunder på gården, kun bruks- og nyttehunder, og nå hadde de bare elghunden Rapp.

«Hvor kommer du fra?» hvisket hun. «Hvem eier deg?»

Ved lyden av stemmen hennes la den lille mynden hodet på skakke. Den sto ganske stille ved siden av sengen og betraktet henne.

Men da hun løftet hånden og ville klappe den, forsvant det vesle, spedbygde dyret i løse luften.

Kapittel 6

Simone forsøkte å være glad, men hvor mye hun enn strevde, maktet hun ikke å føle glede. Nyheten om at Jacob Vindfall var forsvunnet, hadde nådd både henne og alle andre i byen.

«Den arme mannen er nok blitt offer for kjeltringer som har tatt pengene hans, og til slutt også livet,» mente moren og ristet trist på hodet.

«Jacob Vindfall er selv en kjeltring, og har vel endelig erkjent det og tatt sitt eget liv,» sa Amanda med tydelig skadefryd i stemmen.

Christiania sydet av rykter om hva som kunne ha hendt med storbonden fra Aker, samtidig som bryllupsforberedelsene gikk sin gang i den lave, gulmalte bygården like ved Domkirken.

«Stakkars mennesker,» sa moren kortpustet. «Jeg synes synd på sønnen hans, som rir hvileløst rundt i byen for å finne ut hva som har skjedd med faren. Akk, ja,» sukket hun, før hun i neste øyeblikk begynte å snakke om bordplasseringen. «Det er umåtelig vik-

tig at de riktige menneskene blir sittende ved siden av hverandre.»

«Du skal ikke bekymre deg, mor,» svarte Amanda. «La oss heller konsentrere oss om brudestasen.»

Simone sto stiv foran dem i en kremfarget kjole med et dypt utringet separat liv, som ble lukket med små, stofftrukne knapper. Utringningen og de klokkeformede ermene var pyntet med blonder, og det samme var overskjørtet av snøhvit fløyel. Hun skulle gjerne ha sagt mye, og det samme mistenkte hun sydamen for, der hun lå på kne foran henne med munnen full av knappe-nåler. Den lubne kvinnens ansiktsuttrykk viste på alle måter at hun gjerne ville bidra med sitt. Takk og pris at hun ikke var i stand til det, tenkte Simone. Hun var lei av sladder og syntes det var utidig og respektløst av Amanda å omtale Jacob Vindfall som en kjeltring og bent frem ønske mannen død. Hun skjønte nå at rytteren som hun hadde sett haste forbi ved Domkirken dagen før, hadde vært August Vindfall.

Simone lukket øynene og så ham for seg. Ansiktet med de høye kinnbena og de vakre trekkene, som bar tydelig preg av fortvilelse. Sorte øyne under sorte bryn ... Simone tok til å undre på hvor gammel August Vindfall kunne være. Antagelig et par år eldre enn henne, men yngre enn Willum. Ved tanken på sin forlovede åpnet hun øynene og rørte urolig på seg. Hun fikk straks et strengt blikk fra sydamen og en sint advarsel fra søsteren.

«Jeg kan knapt bevege meg i denne kjolen,» klaget Simone.

«Ingen forventer at du skal springe omkring,» sa Amanda. «Du skal sitte ganske rolig ved siden av brudgommen og ta imot alle lykkeønskningene.»

«Er det noe galt med kjolen?» spurte moren fornærmet. «Er den for trang? Sitter den ikke som den skal? Er du ikke tilfreds?»

Simone fikk straks dårlig samvittighet. «Kjolen er aldeles perfekt.»

Hvilket den naturligvis også var. Kjolen var en drøm. Det var ikke kjolen, men *hun* som hadde feil og mangler. Straks hun ble befridd for brudekjolen, og piken hadde hjulpet henne på med en enkel, kortermet bomullskjole uten annen pynt enn blonder i halsen, sukket hun dypt og inderlig.

Etterpå søkte hun tilflukt i biblioteket. Hun gikk langs bokhyllene, lot pekefingeren gli langsmed bokryggene og forsøkte å finne roen. Hun var fortvilet. Jo mer hun tenkte på Jacob Vindfall og det forpinte uttrykket i ansiktet hans, desto mer usikker ble hun på Willum. Var det virkelig slik at mannen hun skulle gifte seg med, hadde skyld i at herr Vindfall var forsvunnet? Kanskje var Jacob Vindfall blitt så ute av seg etter at han hadde tapt familiegården i spill at han ikke orket å leve lenger?

«Så det er her du gjemmer deg.» Amanda betraktet henne med et langt fra tilfreds uttrykk i øynene. «Jeg synes virkelig du kunne vise litt mer entusiasme for ditt eget bryllup.»

«Jeg gjør da det.»

«Nei, det gjør du aldeles ikke,» sa søsteren strengt. «Mor blir lei seg når du oppfører deg så barnaktig.»

Simone sank ned i en myk, polstret stol. «Jeg beklager,» mumlet hun.

Amanda tok oppstilling ved den nærmeste bokhyllen. «Jeg antar oppførselen din skyldes at du fortsatt tenker på denne samtalen du overhørte i selskapet hos Farmanns?»

Simone nikket. «Ja,» sa hun stille og klemte hendene nervøst i fanget. «Hvis jeg bare hadde fått snakket med Willum og fått vite litt mer.»

Amanda himlet oppgitt med øynene. «Du må da forstå at du ikke kan haste av gårde til Langerud nå rett før bryllupet, ingen gjør slikt. Det ville i så fall være både ubetenksomt og dumt av deg.»

«Du mener at det er galt at jeg ønsker å tale med mannen jeg skal gifte meg med?»

«Kjenner jeg deg rett kan den samtalen koste deg hele bryllupet, og da vil alt arbeidet som mor har nedlagt og alle utgiftene hun har hatt, være fullstendig bortkastet. Som om ikke *det* er ille nok, vil livet ditt bli ødelagt, og du vil ende som en evig jomfru.»

«Du har virkelig høye tanker om meg.»

Amanda svarte ikke. Hun snudde ryggen til henne og ble opptatt av innholdet i hyllene. Etter en stund vendte hun seg mot henne igjen, med en skinninnbundet bok i hånden og et bredt smil i ansiktet.

«Kan du huske da vi leste denne høyt for hverandre?»

Simone nikket og smilte. Den vesle boken brakte minner som gjorde at hun glemte både Jacob Vindfall og sitt eget bryllup.

«Jeg husker hvert eneste vakre og enestående triste ord om den unge Werthers lidelser.»

«Du gråt og led med ham.»

«Og du syntes han oppførte seg tåpelig.»

«Historien var ikke det minste spennende.»

«Men den var full av mektige følelser.»

De så på hverandre og lo fortrolig. Det var ti år siden romanen kom ut, og selv om den ble brakt inn i hjemmet deres, mente foreldrene at den var usømmelig for små piker og nektet dem å lese den. De to søstrene, som den gang var tolv og fjorten år, satt tett sammen i sengen og leste høyt for hverandre om nettene, i smug.

Amanda åpnet boken, og snart lød stemmen hennes i rommet.

«En engel! Nei, det sier alle og enhver om sin, ikke sant. Og likevel er jeg ikke i stand til å få sagt deg hvor fullkommen hun er og hvorfor hun er fullkommen; jeg vet bare at hun har tatt hele mitt sinn til fange.»

Amanda leste fra *Die Leiden des jungen Werthers*. Eller rettere sagt, hun oversatte den tyske teksten til norsk og deklamerte med påtatt høytidelig røst fra den lille romanen som var skrevet i dagbokform. Et par sider senere var sinnsstemningen hos den unge Werther ganske forandret.

«Jeg har ingen glede lenger av å være sammen med Lotte. Skal jeg kalle det dumbhet eller blindhet? Hvorfor sette navn på det? Si det som det er. Jeg visste alt hva jeg nå vet før Albert kom; jeg visste at jeg ikke kunne gjøre krav på henne, og det gjorde jeg da heller ikke, det vil si, for så vidt det er mulig å la være å

begjære noe så ettertraktelsesverdige, og nå gjør narren store øyne fordi den andre virkelig har kommet og har tatt piken fra ham.»

Amanda gjorde stemmen trist og skjelvende av sorg, og hvis det ikke hadde vært for det lystige glimtet i øynene hennes, kunne man ha trodd at hun virkelig var berørt.

Simone lyttet henført, og tilsto gjerne at hun fortsatt lot seg bevege av Werther og hans ulykkelige kjærlighetshistorie.

«Det er så vakkert,» sukket hun. «Aldeles nydelig.»

«Jeg skjønner meg fremdeles ikke på dette mennesket.» Amanda lukket boken. «Etter min mening oppfører han seg særdeles ufornuftig.»

«Stakkars Werther lider jo all verdens kvaler,» protesterte Simone. «Mannen er ulykkelig forelsket.»

«Men har han da ikke skyld i dette selv?»

«Hvordan kan du si noe slikt?»

Simone vippet indignert på skoen som stakk frem under den lange kjolen, mens Amanda gikk i gang med å forklare hva hun mente.

«For det første vet han at Lotte er forlovet, men likevel fortsetter han å drømme om henne og håpe at det skal bli de to. For det andre gir han seg heller ikke etter at hun faktisk har giftet seg med denne Albert. Det er komplett uforståelig hvordan Werther kan holde på slik, besøke henne til stadighet, og gå rundt og tro at hun egentlig elsker ham.»

«Det kalles dyp og inderlig kjærlighet,» sa Simone. «Johann Wolfgang von Goethe kan virkelig skrive om

følelser, jeg undrer meg på om han har brukt sin egen erfaring?»

«Det sies i hvert fall at boken er nærmest selvbiografisk, skjønt ikke slutten.»

«Nei, huff så sørgelig det hele ender.» Simone ble rent lei seg bare hun tenkte på det. «Tenk at han skyter seg!»

«Det var det beste med hele fortellingen,» Amanda satte boken tilbake i hyllen. «Så fikk det hele en naturlig utgang.»

«Du er virkelig uromantisk!»

«Jeg synes bare forfatteren overdriver. Ingen orker vel å bruke så mye tid på en forelskelse som ikke er gjengjeldt.»

Simone skjøv en rødlig lokk bak øret. «Du skal ikke raljere over den unge Werthers lidelser. Romanen har gjort et voldsomt inntrykk på unge menn over hele Europa.»

«På hvilken måte? Dyrker de alle ulykkelig kjærlighet?»

«De gjør som hovedpersonen.»

«At de orker å holde på slik.»

Til tross for at de to søstrene hadde like forskjellig syn på livet som på boken om den unge Werther, var de enige om én ting: å skyte seg var en riktig dårlig løsning på det meste.

De gikk arm i arm ut av biblioteket mens de snakket livlig sammen, helt til Amanda kastet et blick på vegguret og ble rent forskrekket over hvor fort tiden hadde gått.

«Peder må tro jeg har glemt at jeg er både hustru og mor,» utbrøt hun. «Jeg får nok komme meg hjem til mann og barn.» Amanda klemte Simone inntil seg. «Lov meg at du ikke tenker flere vanskelige tanker.»

«Jeg lover.»

Simone forsøkte virkelig å holde løftet. Hun klarte å sette opp et blidt åsyn overfor tvillingene og moren, og om aftenen satte hun seg på morens oppfordring ved klaveret og spilte et stykke av Mozart for dem.

Da hun var ferdig, applauderte moren og meddelte: «Klaveret skal du ha med deg.»

«Hva mener du, mor?»

«Du får med deg klaveret når du flytter til Lange-rud,» sa moren. «Jeg er sikker på at både Willum og foreldrene hans vil sette stor pris på ditt talent.»

Så kom tvilen over henne igjen, og hun kjente uroen i kroppen.

Vil jeg dette? spurte hun seg selv etter at hun hadde lukket seg inn på værelset sitt og kunne la masken falle. *Vil jeg gifte meg med Willum?*

Hun satte seg ved toalettbordet og stirret på seg selv i speilet. Hun lot blikket vandre fra krukken med mandekli, som hun smurte i ansiktet for å få huden myk, til krukken med tannpulver, videre til smykkeskrinet der enhjørningen tronet på toppen, flakongen med fransk parfyme og hårbørsten med skaft av elfenben.

Hvem er jeg? spurte hun taust seg selv. En kvinne på to og tyve år som snart skal gifte seg med mannen hun elsker, men som brått er blitt usikker.

På hva da? Hvorfor var hun så opptatt av Jacob Vindfall og hans skjebne? Hvorfor var hun så opptatt av familien Vindfall? Hva var det med August Vindfall som gjorde at hun gikk rundt og samlet opplysninger om ham? En mann hun ikke kjente, aldri hadde hilst på og knapt sett. Som om ikke det var nok, var han i tillegg gift med en særdeles vakker kvinne.

Jeg er en drømmer, fastslo Simone. Jeg spinner historier som ikke har rot i virkeligheten, jeg dikter meg et annet liv for å slippe å ta fatt i mitt eget.

Kanskje var det så enkelt. Eller antagelig var det slik som Amanda sa, at hun var nervøs for det nye livet som ventet henne.

«Naturligvis er det slik,» sa Simone strengt og bestemt til seg selv. Det gikk opp for henne at disse dagene ble hennes siste i dette huset, sammen med moren og søstrene. I stedet for å gå rundt og finne problemer, burde hun gjøre mest mulig ut av denne siste tiden. Tvillingene og moren skulle flytte til Königsberg like etter bryllupet, det kunne bli lenge til neste gang hun fikk se dem.

De påfølgende dagene var hun ekstra oppmerksom både mot Hannah og Sarah og moren. Hun gjorde alt moren ba henne om uten å komme med innvendinger, og hun var med på alle tvillingsøstrenes påfunn. En ettermiddag satt hun ute i hagen og lyttet til alle forventningene de to hadde til sitt nye liv.

«Vi skal bo i et stort hus,» sa Hannah.

«Og vi skal få en hundevalp.»

«Eller en kattunge.»

Med ett kikket begge to opp, før så å stirre blygt ned i bakken. Simone fulgte blikkene deres, og kjente at hjertet gjorde et hopp.

«Ser man det, tre unge, vakre damer på en gang.»

Willum kom langsomt mot dem, med smilet lekende i munnviken. Håret skinte blankt i solen, og øynene forekom henne like blå som himmelen over ham. Han var kledd i grønn jakke og blå vest med blanke knapper, og i halsen hadde han et hvitt tørkle. Tvillingene hilste dannet, før de skyndte seg inn og lot dem være alene. Det gjorde uendelig godt å se ham, og smilet hun ga ham, var stort og hjertelig, håpet hun.

«Tar du turen helt til byen for å besøke meg?»

«Jeg vet at jeg skulle ha meldt min ankomst,» sa han. «Men dette er en spontan visitt. Da jeg våknet i dag, lengtet jeg slik etter å se deg at jeg ikke kunne annet enn å kaste meg på hesten og ri så fort jeg kunne.» Han ble alvorlig. «Jeg kommer vel ikke ubeleilig?»

«Du kunne ikke ha vært mer ønsket,» sa Simone oppriktig. Hun kastet et blick mot vinduet, der moren holdt utkikk med en fornøyd mine. «Det har hendt så mye,» sa hun til forloveden. «Vi to trenger virkelig å snakke sammen.»

«Er det noe galt?»

Han la hånden sin over hennes og trykket den lett. Simone syntes huden hans brant mot hennes, og det gikk ilinger gjennom kroppen hennes. *Det er ingen tvil*, tenkte hun. *Jeg elsker ham, og da må jeg også vise ham tillit.* Dermed brast de ut av henne, alle tankene som hun hadde slitt med siden selskapet hos Farmanns. Da

hun kom til at hun sto gjemt bak forhenget og lyttet til samtalen ved spillebordet, syntes hun at det gled en mørk skygge over ansiktet hans. Skjønt det var kanskje bare noe hun innbilte seg.

«Jeg skulle ønske at dere ikke hadde latt den arme mannen spille seg fra gård og grunn,» avsluttet hun og håpet at han forsto hvor vanskelig dette var for henne.

«Kjære deg,» sa Willum med myk stemme. Han vendte hånden hennes og tegnet et mønster med fingertuppene langs livslinjen i håndflaten. På ny sitret det underlig og varmt inni henne, og hun slo blikket sjernert ned. «Du har nok misforstått, Simone,» fortsatte Willum så rolig og behersket at hvert ord satte seg fast hos henne. «Jeg ville aldri gjøre noe for å skade Jacob Vindfall og familien hans. Men du skjønner, mannen skyldte oss en hel del penger, og vi mente dette var en redelig måte å gjøre opp på. Herr Vindfall foreslo selv at vi skulle ta skogen i bytte.

«Er det sant?» Simone løftet hodet og så ham inn i øynene.

«Skulle jeg lyve for min blivende hustru?» Han ventet ikke på svaret før han utbrøt i en oppgitt tone. «Å, kjæreste Simone, det handler kun om et skogområde som Vindfall mest har hatt til pynt.»

«Bare et område med trær?» stammet hun. «Men jeg trodde ...»

«Du tok feil, min kjære,» sa Willum. «Og jeg beklager at du ikke fortalte meg alt dette allerede på festen, så hadde du sluppet å gå og plage deg selv med alle disse tankene.»

Han slapp hånden hennes og begynte å snakke om skogsdrift og trelast. Om eksport av tømmer til kontinentet. Prisene på trelast steg med etterspørselen, og Europa var interessert i kvalitetstrelasten fra Norge. Nå som de eide også denne østlige delen av skogen i Aker sogn, kunne de øke eksporten, hvilket også ville gi dem mer velstand. De hadde planer om flere sagbruk og en ny mølle. Dessuten ville de oppføre flere bruksbygninger på Langerud, hvilket ville bety flere mennesker i arbeid.

Simone lyttet konsentrert. Det var så riktig alt han sa, og hun hadde ingen innvendinger. Bare et lite spørsmål.

«Hva tror du har hendt med Jacob Vindfall?»

Willum ristet trist på hodet. «Jeg vet ikke. Men jeg skulle ha gjort alt i verden for å få rede på det.» Han ranket ryggen. «Jeg har naturligvis snakket med August Vindfall og forklart ham hvor bekymret vi er. Faktisk har jeg tenkt å bruke denne dagen i byen til å bistå August i letingen etter faren.»

«Det er virkelig sjenerøst av deg.»

Simone smilte. Det fantes ingen skygger lenger i livet hennes. Alle de vanskelige tankene var forduftet. Hun kunne stole på Willum og trygt legge livet sitt i hans hender.

Fremtiden hennes var hos ham og familien Gyldenhorn på Langerud.

Kapittel 7

Det var gått elleve dager siden Jacob Vindfall var blitt meldt savnet. Lensmannen i Aker hadde flere ganger vært på gården og stilt dem utallige spørsmål. Det samme hadde to politimenn fra Christiania. Også Laura måtte svare på ting som hun syntes lød merkelig. Hadde faren noen fiender? Hvilket forhold hadde han til de ansatte på gården? Og det som hun mislikte mest: Hadde det vært uenigheter mellom August og Jacob? Hun sa som sant var, at faren ikke hadde noe utestående med noen, at han hadde et godt forhold til alle på gården, og at det aldri hadde forekommet at broren og faren hadde røket uklar med hverandre. Politifolkene fra Christiania var særlig opptatt av det som hadde hendt i selskapet hos Farmanns, og følgene det fikk for familien. De fikk vite at politiet foreløpig ikke etterforsket saken som om det hadde foregått noe kriminelt. Både lensmannen og politimennene presiserte at de trodde det hele hadde en naturlig forklaring, og at faren snart ville finne veien hjem.

Laura visste at det ikke var slik. Selv om hun klynget seg til et halmstrå av håp, trodde hun ikke at faren ville komme tilbake til dem. Han hadde sitt å stri med: Han drakk for mye, og han var ikke til å rikke fra spillebordene når han først hadde satt seg, men ingen kunne kalle ham feig. Hvis faren fortsatt hadde kunnet og ikke ble hindret, ville han ha vært her nå og tilstått at han hadde oppført seg dumt og tankeløst, og bedt dem om tilgivelse. Laura prøvde å forklare det for politifolkene, men kunne se at de ikke skjønnte resonnementet, eller de ønsket å holde seg til sine egne teorier.

Herr Bråten var en ung, røslig kar som nylig hadde tiltrådt stillingen som lensmann i Aker. Han var selv bondesønn, og langt ivrigere enn sin forgjenger, gamle herr Riise, som gjerne så gjennom fingrene med litt av hvert hvis han bare ble oppvartet med god mat og drikke. Lensmann Bråten forsikret dem om at han ville gjøre alt for at faren skulle bli funnet, og de forsøkte å tro på ham.

Folk kom for å støtte dem i denne tunge tiden. Farmanns kom reisende helt fra Christiania. Mens August talte med herr Niels, satt Rebekka gråtkvalt sammen med sin tante Marie i rødstuen, bak lukket dør. Så kom familien Brockenhuus fra Strandeby. Fru Selma kom skridende inn i blåstuen. Lik en hærfører som leder sine fotsoldater, tok hun straks føringen.

«Nei, så vakker du er blitt, frøken Laura,» sa hun anerkjennende, før hun kikket opp på August med spas i blikket. «Snart står nok frierne i kø.»

Deretter tok hun Rebekka i hånden og ville ha henne for seg selv. Selma kom opprinnelig fra enkle kår i Christiania, men hadde gjennom ekteskapet med Hilmar fått penger og posisjon. Selv om Rebekka ellers var svært nøye med konvensjonene, hadde de to kvinnene utviklet et nært vennskap.

Mens Hilmar Brockenhuus ble opptatt med August på kontoret, satt Laura tilbake i blåstuen med Pernille og Bendik.

«Jeg er så lei meg for dette med din far,» sa Pernille og klemte armen hennes. Hun så på Laura med grå, triste øyne.

«Takk,» sa Laura.

Hun likte Pernille. Det var noe tillitvekkende ved den runde skikkelsen, og varmen og omtanken hennes gjorde godt. Pernille Brockenhuus kunne ha vært Lauras svigerinne, og når Laura røk uklar med Rebekka, hendte det at hun beklaget at det ikke var blitt slik. Det hadde vært farens og Hilmars ønske, men August ville det annerledes. Han hadde møtt Rebekka Berner i et selskap en sommer han var hjemme på ferie, og fra det øyeblikk var de to uatskillelige. Straks han var ferdig med studiene i Uppsala, fridde han til Rebekka. I en alder av fire og tyve år var Pernille Brockenhuus stadig like ugift, og Laura håpet for hennes skyld at hun snart ville finne en egnet ektemann.

«Vi føler med dere i uvissheten, og håper det beste,» sa Bendik alvorlig. «Nøl ikke med å si fra hvis det er noe vi kan gjøre.»

«Jeg skal huske det,» sa Laura takknemlig.

Bendik var like høy og smal som søsteren var liten og fyldig. Til og med hendene var lange og smale, og passet ikke helt på en mann. Laura var ikke like begeistret for ham som hun var for Pernille, men han var alltid overstrømmende og oppmerksom mot henne. Laura hadde kjent de to hele livet, og betraktet dem som slektninger.

Familien Brockenhuus ble ikke lenge på gården, og Laura var i grunnen lettet da de dro tilbake til Strandeby. Under andre omstendigheter ville hun gjerne ha snakket mer med søskenparet, især Pernille, men akkurat nå klarte hun ikke å finne ord. Det var ingenting å si.

Stemningen på gården var anspent, men hadde også fått et preg av resignasjon, syntes Laura. August var ikke lenger sint – mer lei seg – men han sa lite. Hun visste at han hadde tatt turen til Langerud og snakket med Flemming og Willum Gyldenhorn. Da han kom tilbake, lukket han seg inn på kontoret og ble der i flere timer. Det var åpenbart at det hadde vært en vond, og kanskje også ydmykende samtale.

Selv tydde hun til Ane og fant trøst hos den eldre kvinnen. Tjenestefolkene på Vindfall var blitt vant til å se henne i kjøkkenet, med en kopp kaffe og i lavmælt samtale med husholdersken. Rebekka stakk bare innom for å gi beskjed om hva som skulle tilberedes til middag, og hva de trengte å kjøpe inn. Alle andre avgjørelser overlot hun til Ane.

Laura hadde også fått den vanen at hun nesten alltid brukte tjenerinngangen i stedet for å gå gjennom huset fra herskapets fløy til tjenerfløyen.

Det gjorde hun også denne dagen. Kjøkkenpiken lå på alle fire mellom vannbøtten og en treskål med sand og skurte gulvet av all kraft. Da hun fikk øye på Laura, rettet hun seg straks opp og dyttet bort vannbøtten med benet.

«Nei, kjære deg, Mina,» sa Laura. «Fortsett bare med arbeidet ditt.»

Kokka Berte strøk en svett hårtust tilbake under hodekappen, og nikket til henne.

«Frøkna må bare ta plass, kaffen er klar.»

Laura satte seg ved det grove furubordet, og straks var kokka der med en kopp kaffe til henne. Laura blåste forsiktig på den før hun tok en slurk. Hun skulle til å spørre etter husholdersken, da Ane dukket opp i døråpningen. Ane skjenket i en kopp til seg selv og satte seg tungt ned på den andre siden av bordet.

«Hvordan har frøkna det?»

«Jeg vet ikke,» sa Laura. «Jeg er bedrøvet, men jeg vil ikke sørge, for hvis jeg sørger, blir det endelig. Da kommer far aldri hjem igjen.»

Ane så tankefullt på henne. «Vi må holde motet oppe,» sa hun stille.

«Ja,» svarte Laura.

De måtte holde håpet levende, tenkte hun og kjente at det stakk i brystet.

Piken gjorde seg ferdig med gulvvasken. Etter å ha ryddet unna bøtten og sandskålen, stilte hun seg ved arbeidsbenken og gikk løs på grønnsakene. Det nærmet seg middagstid. Laura betraktet Mina mens hun skar opp neper og løk i tynne skiver, mens steken fikk rent

av seg fettet. Brått syntes hun luften på kjøkkenet var innestengt og tung, så hun takket for kaffen og skyndte seg ut.

Bustebart lå og solte seg i sanden utenfor stallen. Da hun nådde bort til ham, blunket han dovent til henne og vasket bort en usynlig flekk fra høyre pote, før han strakte seg bedagelig. Laura satte seg på huk og strøk og klappet ham. Deretter gikk hun ned i havnehagen for å se til Stjerna. Rapp fulgte etter henne. Elghunden sørget over sin herre. Han hadde ikke vært seg selv siden faren forsvant, men nærmest slept seg rundt med ulykkelig blick og halen mellom bena. Det skar henne i hjertet å se dyret sture slik.

Savnet etter faren økte, og blandet seg med savnet etter moren. Det ble til en vond klump som vokste i maven hennes. Hvis bare moren hadde levd, ville nok heller ikke faren blitt borte, tenkte Laura sårt. Hun vandret hvileløst omkring, men våget ikke å bevege seg vekk fra gården av frykt for at faren skulle komme tilbake mens hun var borte. I Rebekkas symmetriske hageanlegg duftet det sterkt og overveldende, og i frukthagen sto eple- og plommetrærne tunge av frukt. Borte ved den bortgjemte og overgrodde urtehagen så hun for seg moren slik hun var kommet til henne i drømmen, og brast i gråt.

Moren hadde vært stolt av urtehagen. Hun hadde luket og behandlet plantene med den største respekt. Flere av vekstene var så unike at moren ikke hadde hatt noen formening om hva de het eller hva de kunne brukes til, andre hadde hun kjent, og høstet og brukt

til krydder. Både moren og faren hadde vært overbevist om at urtehagen var blitt anlagt av Lucia, i hvert fall var den svært gammel. Laura hadde ingen kunnskaper om urter. Moren hadde nok hatt planer om å lære henne det viktigste, men hun kom aldri så langt. Det eneste Laura visste, var at brannsårl kunne kureres ved hjelp av honning, og at te kokt på bringebærblader kunne virke avslappende. Laura fikk dårlig samvittighet fordi hun ikke hadde interessert seg for de sjeldne vekstene.

Ganske varsomt, for ikke å trække på de mange vekstene, gikk hun inn i urtehagen. Hun blunket bort tårene, løftet hånden for å stryke kinnene tørre, og kjente at den var iskald. Så satte hun seg ned i gresset, lukket øynene og forsøkte å mane frem moren. Hun hadde pleid å ta en stråhatt på hodet og en kurv i hånden når hun gikk til urtehagen. Laura syntes hun kunne se moren tydelig for seg. Når hun knep øynene hardt sammen, var det som om hun hørte stemmen hennes også.

«Av ringblomster kan vi lage salve til å behandle sår, kamille beroliger rastløse sinn, karseutkok hjelper mot mavesmerter, og ryllik renser sår. Solhatt, gulsymre og kattedot kan brukes mot høy feber.»

Laura kom brått til seg selv idet hun hørte at det var hennes egen stemme som messet frem lærdommen. En stille glede over at ikke alt var tapt la seg rundt hjerterøttene hennes. Så hadde hun allikevel fått med seg noe. Skjønt, hun betraktet de mange plantene, og måtte tilstå at hun ikke visste hvilken som var ringblomst og hvilken som var solhatt. Hun kunne ikke skille dem fra

hverandre, og igjen ble hun bedrøvet, og den vesle gleden svant bort. Ikke våget hun å luke heller, hun visste jo ikke hva som var ugress og hva som var verdifulle vekster.

Moren hadde visst å utnytte vekstene og bruke dem til å lindre og forebygge sykdommer. Hun kunne lage avkok og grøtomslag som hjalp mot infeksjoner, og hun kunne kjenne om mennesker var syke, måle pulsen og vurdere hvordan tunge og øyne så ut. En gang hadde Laura fått bli med henne da hun dro på sykebesøk til en av husmannsplassene. En ung mann hadde skadet seg under tømmerhugsten. Laura hadde sett moren bruke årepresse for å stanse blødningen, og trekke benstumpen på plass før hun spjelket det brukne benet.

Laura kjente at minnene fikk det til å stikke sårt i brystet. Hun begynte igjen å tenke på drømmen. På moren som kom til henne, men som brått ble borte. Moren hadde vært så snill og hjertegod at Laura ikke et øyeblikk var i tvil om at hun og den lille søsteren var i himmelen sammen med Gud og Jesus og alle englene. Kanskje tittet hun ned på henne i dette øyeblikk? Laura løftet hodet og så opp, men alt hun kunne se, var et par luftige, hvite skyer som drev dovent forbi på den blå himmelhvelvingen. Men om det nå var slik, ble hun ved å tenke, så kunne nok moren, akkurat på samme måte som Gud og Jesus og englene, vite alt som foregikk på jorden. Da visste hun nok også hvor faren befant seg.

Det var en slags trøst, syntes hun. Kanskje var det *det* moren var kommet for å fortelle henne i drømmen?

Hun ville tro at det var slik. Kanskje var det moren som hadde sendt den vesle hunden også? Kanskje hadde de to møtt hverandre i himmelen? Hun hadde tenkt mye på den lille mynden som kom til henne den kvelden hun var så fortvilet. Hun skjønnte at den tilhørte fortiden, og at den en gang hadde bodd på Vindfall. Noen hadde eid den og vært glad i den. Men hvem? undret Laura.

Hvorfor fant hunden ut at den ville tilbake til gården akkurat den kvelden da faren ble borte? Det vesle dyret var og ble en gåte, på samme måte som farens forsvinning. Den kom for å trøste henne, og kanskje hadde den også et budskap som hun ikke maktet å tyde. Hvis det da ikke var moren som hadde bedt den om å vise seg for henne. Da skjønnte hun det hele litt bedre. Hun lengtet etter å fortelle om hunden til broren, men August var sliten og oppkavet. Hver dag var han ute og lette etter faren, både i skogen, som nå ikke lenger tilhørte dem, og inne i byen. Han hadde med seg menn fra gården, og også folk fra husmannsplassene deltok, men det virket nytteløst. Om kvelden kom de hjem med nedslåtte blikk, uten å ha funnet et eneste spor etter husbonden på Vindfall.

Uvissheten var aller verst. Selv om hun var trett av all grublingen, hadde hun vondt for å sove. Hun kunne våkne midt på natten og gå hvileløst rundt i huset med et flakkende lys i hånden, som om hun trodde at hun ville finne faren i et av rommene.

En natt vandret hun rundt i riddersalen og så på alle portrettene av tidligere generasjoner som hang på veggene i forgylte rammer. De fleste var bare navn og års-

tall for henne, folk som hadde levd på gården uten å etterlate seg annet enn avkom og usynlige spor etter slit og arbeid, tårer, latter, gleder og sorger. Laura tenkte på dem alle sammen, og på dette at hun var den aller siste. Det var likevel ikke hun som skulle føre slekten videre, men August.

Hun stanset ved portrettet av foreldrene, Jacob og Camilla. Det var malt mens de var unge og nygifte. Farens hår var sort og morens hud glatt. Camilla holdt en rose i hånden, og Jacob hadde en kniv i beltet.

«Vi skal minnes dem og ære dem,» lød brorens stemme bak henne, og hun nikket uten å snu seg.

August la armen rundt henne og trykket henne inntil seg. Hun vendte ansiktet inn mot brystkassen hans og gråt sårt. Han strøk over håret hennes med den andre hånden, og etter en stund løftet hun ansiktet mot hans.

«Jeg savner dem slik, det er så ufattelig at både mor og far er borte.» Laura så opp på broren og sa heftig: «Nå skjønner vel også du at det har hendt noe skrekkelig med far. Han ville ha kommet tilbake til oss hvis han hadde kunnet.»

Broren svarte ikke. Han leide henne bort til den andre veggen, og de stanset foran portrettet av Lucia og Skule Håkonsson. Laura syntes det virket som smilet hennes var enda mer gåtefullt i det dunkle skjæret fra vokslyset. På hver side av Lucia og Skule hang portrettene av barna deres, Peter og Nanna, og etter dem fulgte en lang uavbrutt rekke av etterkommere.

«Noen ganger føler jeg at Lucia og Skule fortsatt våker over gården,» sa August lavt.

«Mener du at de går igjen?»

«Ikke på den måten, ikke som gjengangere. Men jeg er nesten sikker på at de følger med på hva vi gjør. Det var tross alt de to som la grunnlaget for slekten vår.»

Laura fortalte ham om den lille mynden, og August stusset.

«Er du sikker på at du ikke drømte det hele?»

«Ja, jeg er sikker,» sa Laura bestemt. «Jeg våknet av at den sto ved siden av sengen min, og jeg kunne helt tydelig se den.»

«En spøkelseshund,» mente August.

Hun måtte nesten gi ham rett i det. «Men jeg var ikke redd, jeg fikk en følelse av ro og trygghet.»

«Hvordan da?»

«Det er vanskelig å forklare ...»

«Forsøk.»

Laura tenkte tilbake på den merkelige opplevelsen. «En slags varme spredte seg fra tærne, gjennom hele kroppen til den nådde hodet.»

«Merkelig.»

«Jeg tror at det vesle dyret ville gi meg styrke,» sa Laura ettertenksomt. «At den kom for å hjelpe meg.»

«Kanskje.»

August hørtes tvilende ut, og han gjentok det hun selv hadde tenkt, at han aldri hadde hørt at de hadde hatt små knehunder på Vindfall.

«Den vesle mynden kan ha bodd her for lenge siden,» insisterte Laura, og broren ga henne rett i det selv om han betvilte at moren hadde sendt den.

De fortsatte videre innover i den store riddersalen, og August pekte mot bildene som prydet veggene.

«Far var det svake ledd,» sa han hardt. «Ingen andre falt for fristelsen til å selge oss ut.»

«Du får ikke lov til å si slikt!»

«Det er sannheten, Laura.»

«Du må tilgi ham.» Hun stirret opprørt på broren. «Du skal tilgi ham, hører du!»

«Men han gjorde det. Han solgte oss ut for å dekke spillegjelden sin. Hvor ærerikt er det?»

«Du får ikke lov til å snakke slik om far.»

Laura trakk pusten fort. Hun orket ikke å snakke om dette nå. Det var mye ved farens oppførsel de siste årene som hadde virket underlig. Brått husket hun Ola Grønli.

«Visste du at far nektet eldstesønnen til Alma og Klement Grønli tjeneste?»

August ristet på hodet. «Nei, det var nytt for meg.»

«Hvorfor gjorde han det, tror du?»

«Antagelig bare for å være vrang.»

«Og nå har Ola begynt i tjeneste på Langerud.»

August bannet lavt. «Jeg har tenkt på hvordan vi skal forholde oss til familien Gyldenhorn,» sa han så.

«Snakket du med Hilmar Brockenhuus om dette?»

«Ja, Hilmar får en arg rival nå som Gyldenhorn har fått kloa i skogen vår.»

Laura ble blank i øynene og måtte blunke hardt for ikke å ta til tårene. «Mener du at de vil hugge ned skogen vår?» spurte hun vantro.

Broren strøk henne over kinnet. «Du glemmer at sko-

gen ikke lenger tilhører oss,» sa han behersket. «Når det gjelder familien Gyldenhorn er vi ikke tjent med noe åpent uvennskap, men jeg forventer at du holder avstand til dem.»

«Jeg forbanner dem!» kom det rasende fra Laura.

«Den slags ytringer holder du for deg selv,» advarte broren, men han hadde smil i stemmen. August tok hånden hennes i sin. «Kom.»

De gikk til enden av salen, der gulvet var slitt slik at det dannet et særegent mønster. Laura stoppet opp og nølte da hun skjønnte at de skulle ned i den underjordiske kjelleren.

«Far ville ikke ha likt dette,» sa hun. «Han har alltid sagt at bare menn har lov til å gå ned til det hemmelige rommet, du vil vel ikke bryte den regelen?»

Broren hadde tydeligvis til hensikt å gjøre akkurat det. Hun holdt pusten av spenning, samtidig som hun var engstelig. Faren hadde alltid holdt fast ved at kvinner ikke hadde adgang her, det hemmelige kjellerrommet var forbeholdt mennene i familien. Noe inni henne protesterte litt over å gå imot farens ordrer, men nyfikenheten vant over engstelsen.

August bøyde seg og åpnet en luke, deretter skjøv han til side en steinhelle. Med hånden krummet rundt lyset gikk han foran henne ned den smale, bratte trappen. Han stanset da de kom ned og lot lysskjæret flakke rundt i kjelleren, som var en del av berget som gården Vindfall var bygget på.

Laura så seg nysgjerrig rundt i det trange rommet, som mest lignet en krypt. I et hjørne sto et par solide

stoler av grov og ubehandlet furu, og på et steinbord ruvet en stor glasspokal med et vers til bøkens pris inngravert, ved siden av en forgylt hest støpt i bronse. Det luktet innestengt, og værelset var kjølig, så hun trakk sjalet tettere rundt seg.

«Ifølge far måtte Lucia og Skule holde seg i skjul her nede den første tiden,» sa August.

Laura nikket. «Hva vet vi egentlig om dem? spurte hun lavt. «Jeg mener, annet enn at de faktisk har levd.»

«Om Lucia vet vi dessverre ingenting,» sa han. «Vi vet verken hvor hun kom fra eller hvilken slekt hun var av. Visstnok skal hun ha etterlatt seg en dagbok, men ingen har klart å finne den. Han trakk på skuldrene. «Kanskje er det bare et rykte som har festet seg.»

«Du mener at det ikke finnes noen dagbok?»

«Jeg vet ikke, Laura.»

«Hva med mannen hennes?»

«Skule Håkonsson stammet fra Sudreimsætten, baroniet på Romerike. Etter at Hårfagreslekten døde ut på mannsiden, var Sudreimsmennene arvinger til Norges trone. De fraskrev seg imidlertid retten.» Broren blåste foraktelig. «Nå er det ingen norsk trone å hige etter, ikke engang et land å kalle Norge, vi blir omtalt som en provins nord i Danmark!»

Laura måtte smile av det temperamentsfulle utbruddet. August ble alltid revet med når han begynte å snakke om det Norge som var før, det Norge som ennå fantes på den tiden Lucia og Skule møtte hverandre.

«Derfor er det viktig at vi tar vare på historien, at vi husker og forteller den videre til nye generasjoner,»

lød brorens stemme idet Laura gikk videre innover i rommet.

Laura tilkjennega at hun var enig, før hun brått ble opptatt av noe ganske annet.

«Men se her,» sa hun og pekte på et skap borte i et mørkt hjørne. «Har du lagt merke til det før?»

«Nei, far har aldri vist det til meg,» sa August forbauset. Han fulgte etter og lyste for henne da hun åpnet det. «Er det noe inni?»

Laura lette forsiktig gjennom hyllene og dro så frem et lite treskrin. Slektsmerket deres var skåret inn i lokket: de to knivene som lente spissene mot hverandre og dannet en beskyttende portal rundt en fembladet rose. Begge kom med et overrasket utbrudd.

Laura tok i håndtaket. «Det er låst.»

De så på hverandre.

«Far oppbevarer kanskje nøkkelen på kontoret?» gjettet Laura.

August sukket. «Da kan det hende det går lang tid før vi finner ut hva skrinet inneholder.»

Laura smilte vemodig. Hun husket at moren alltid pleide å klage over at faren rotet, og kontoret var nok ikke noe unntak. Hun strøk hånden varsomt over de forseggjorte utskjæringene.

«Du blir i hvert fall nødt til å finne nøkkelen, det ville være synd å bryte opp dette vakre skrinet og kanskje ødelegge det.» Hun stirret spent på broren. «Tenk om dagboken til Lucia ligger i skrinet!»

August ristet på hodet. «Da ville vel far ha fortalt oss det.»

Laura tok igjen fatt i historien om Lucia og Skule. «Tror du virkelig at de gjemte seg her nede, og i så fall hvorfor?»

August tilsto at han bare kunne gjette. «Muligens hadde det en sammenheng med at det var uro i landet på den tiden, og at hun var nonne og han fredløs.»

«Vet du hvorfor han ble dømt til skoggang?»

August ristet på hodet. «Jeg vet heller ikke når dommen ble opphevet, eller om den noen gang ble det.» Han smilte. «Det hadde vært spennende å vite hvordan de to traff hverandre.»

«Kanskje han bortførte henne?»

«Eller hjalp henne.»

«Det må ha vært et merkelig forhold,» mente Laura. «Jeg trodde forresten ikke at nonner brydde seg om menn.»

«Jeg har aldri møtt den slags kvinner,» sa August et-tertenksomt. «Jeg ser dem helst for meg som vesener fra en annen verden.»

«I hvert fall fra en annen tid.»

Laura fortsatte å gå innover i den smale, underjordiske kjelleren, og broren fulgte etter og lyste for dem. Aller innerst i rommet sto en stor kiste med jernbeslag. August åpnet kisten.

Det skinte og blinket i alle sølvpengene da lysstrålen traff dem.

«Her ser du enda et bevis på at far ikke var hederlig» sa han.

Laura følte seg utilpass. Hun hadde en vag anelse om hva dette handlet om.

«Flere tusen dalere i klingende mynt,» erklærte August. «Penger som far har gjemt her nede for at futen ikke skulle få tak i dem.»

«Men hvorfor brukte han ikke denne formuen til å dekke spillegjelden?» spurte Laura.

«Jeg vet ikke,» svarte broren oppgitt. «Det er ubegripelig.» Han rettet ryggen. «Heretter skal Vindfall drives lovlydig,» sa han bestemt.

«Du snakker som om far er død!» sa Laura opprørt.

«Aldeles ikke,» protesterte broren. «Jeg ønsker å tale med ham om dette, jeg vil forklare ham at vi ikke lenger kan fortsette på dette viset.»

«La oss inderlig håpe at du får tatt den samtalen.» Laura lukket kistelokket. «Vi lar i hvert fall pengene være,» avgjorde hun. «Det kan hende vi får bruk for dem en dag.»

«Vi har bruk for dem nå,» sa broren. «Men jeg er redd det ikke er nok til å kjøpe skogen tilbake fra Gyldenhorn. Forresten nekter de plent å selge.»

«Har du spurt dem? Var det dette du snakket med Flemming og Willum Gyldenhorn om?»

«Ja,» medga August. «De lo meg rett opp i ansiktet.»

«Vi skulle ha drept dem!» utbrøt Laura sint. «Tatt børsa og skutt dem rett ned.»

«Det skulle tatt seg ut,» lo August. «Da ville nok lensmannen ha lagt oss i lenker.»

De forlot den underjordiske kjelleren med alle sine hemmeligheter. August skjøv steinhellen på plass og la gulvluken over. Laura blåste ut lyset, de sa god natt til hverandre og gikk hver til sitt rom.

Samtalen med broren hadde dempet noe av uroen inni henne, men hun syntes han kunne latt være å snakke om at faren solgte dem ut. Likevel var det en tillits-erklæring at han hadde tatt henne med til det skjulte rommet, selv om det også betydde at han hadde brutt farens regel. Likevel, det gjorde godt å få snakke alene med broren. Det var ellers ikke så ofte August hadde tid til henne nå som han var gift med Rebekka, men denne natten hadde de to hatt i fortrolighet.

Laura kjente en lun følelse inni seg da hun krøp under dynen. Resten av den lyse sommernatten sov hun godt.

Kapittel 8

Simone Reitz svarte et klart og tydelig ja på prestens spørsmål. Deretter møtte hun blygt brudgommens blick. Det forekom henne at Willum trakk et sukk av lettelse, og slik følte hun det selv også. Hun var usigelig glad for at seremonien i kirken var over, og at de endelig var blitt erklært som rette ektefolk både for Gud og mennesker.

På vei ut av kirken – med tvillingsøstrene som yndige brudepiker, der de gikk bak og holdt i sløret – fikk hun et glimt av morens ansikt. Hun gråt og snufset ned i kniplingslømmetørkleet. Kvelden før, mens hun overvar at Simones hår ble vasket med avkok av kamille for at det skulle bli glansfullt og skinnende, og forhåpentlig litt mindre rødt, hadde moren bedyret at hun ikke skulle gråte.

Simone smilte til henne. Hun smilte til alle menneskene og merket at ansiktet ble slik, et eneste stort smil av lykke. Nå var hun fru Willum Gyldenhorn, og ikke lenger frøken Reitz.

Selskapet ble like overdådig som moren hadde forespeilet henne. Det gule murhuset like ved Domkirken var pyntet med blomsteroppsatser etter alle kunstens regler, og det skinte i meissenerporselen og krystall. En ekstra kokke var hyret inn for å hjelpe til i kjøkkenet, samt flere tjenestepiker som skulle delta i serveringen. Maten var nøye utvalgt: kreps, vaktler og rådyrstek. Det var blitt bakt kaker med mandler og rosiner og pome-rans, og det var innkjøpt førti flasker burgunder, tyve flasker rhinskvinn og en hvit Hermitage. Alt så lekkert og velsmakende ut, og stemningen rundt bordet var lun og hyggelig. Folk konverserte lavmælt og dannet.

Det var de samme ansiktene som ellers, mennesker fra det øverste sosiale skikt i Christiania. Det handlet om penger og posisjon. Ingen andre fra Aker enn brudgommens familie var her, ingen fra de andre nærliggende sognene heller. Brockenhuus fra Enebakk hadde meldt avbud, men sendt et vakkert kaffeservise i gave. Fru Marie var heller ikke til stede. Niels Farmann hadde tatt med sine to halv voksne sønner, og beklaget sterkt at hustruen hadde pådratt seg en lei forkjølelse og dessverre ikke kunne delta i festlighetene. Simone visste bedre. Hun skjønnte at det handlet om Jacob Vindfall. Både Brockenhuus og Marie Farmann uteble fra brylluppet fordi storbonden fortsatt ikke var kommet til rette. De følte seg knyttet til familien Vindfall, og syntes et slikt arrangement var upassende under omstendighetene. Herr Gyldenhorn hadde ikke ytret noe ønske om å utsette feiringen, og fru Zerene Reitz mente at da var det heller ikke noe hun behøvde å ta hensyn til.

«Vi kjenner ikke familien Vindfall,» hadde moren presisert. «Vi kan sende dem medfølende tanker og ta dem med i bønnene våre, men vi kan ikke delta i sorgen deres.»

Flemming Gyldenhorn kneget opprømt. Mot sin vilje kjente Simone at hun mislikte sin svigerfar, og det var ingen god følelse. Hun måtte ikke mistro de som skulle bli hennes nærmeste, forsøkte hun å si til seg selv. Det var ikke lett. Herr Flemming rev og slet slik i det lange, grå skjegget samtidig som han åpnet gapet og lo, at Simone fryktet han kom til å rive av seg hele hårpylden. Dobbelthakene beveget seg i utakt da han løftet glasset til en skål, det brede ansiktet var rødmusset av vin og tilfredshet.

«Skål for de nygifte!» utbasunerte han, og gjestene fulgte straks oppfordringen.

Moren hennes reiste seg og holdt en tale, men hun kom bare til innledningen før hun hikstet til og tårene rant nedover kinnene i strie strømmer. Peder overtok, og Simone sendte svogeren et takknemlig blick. Peder Lydersen snakket lavmælt, men klart, om kjærlighet og hvor viktig det var at ekteskapet ble til glede for begge parter. Det var vakre ord, syntes Simone, men hun la merke til at hennes svigermor stirret kritisk på Peder og vred leppene utilpass. Det virket underlig, og hun håpet at hun tok feil. Også fru Dagmar måtte da ønske det aller beste for dem?

Hun skottet bort på Willum. Han var staselig, mannen hennes. Håret var lyst og blankt, og uten de uregjerlige lokkene som omkranset ansiktet til den yngre

broren. Han var kledd i smale knebukser av fløyel, hvite silkestrømper og gyllen vest under en åpen jakke. Et forseggjort skredderarbeid, hvor sølvtrådene gikk igjen både i vesten og jakken.

Jo, han var pen, mannen hennes. Ikke like oppsiktsvekkende som broren Johannes, som hadde markerte ansiktstrekk og glød i de mørke øynene, men pen på en mer avdempet måte. De to brødrene var ganske ulike, og Simone lurte på hvor Johannes hadde fått de brune øynene fra. Ingen andre i familien Gyldenhorn hadde slike mørke øyne. Hun hadde blitt fortalt at Johannes var litt av en villstyring, og hun husket godt kjeklingen mellom ham og Bendik Brockenhuus i selskapet hos Farmanns.

I dag satt Johannes rolig ved siden av foreldrene, og lot seg ikke merke med at Sarah og Hannah stirret nysgjerrig på ham. Hun kunne også se beundring i småsøstrenes blikk, skjønt helt små var de jo ikke lenger. Om noen år ville vel moren begynne å se seg om etter egnede ektemenn til de to. Johannes Gyldenhorn var neppe blant dem, heller ingen andre unge menn fra Christiania.

Simone kom på at dette var siste gang hun var sammen med familien sin på lenge, og brått ble hun litt trist midt i all gleden. Om få dager skulle moren og tvilling søstrene gå om bord i et skip og seile til Königsberg, og det var uvisst når hun fikk se dem igjen. Det var den aller siste dagen hun tilbrakte i barndomshjemmet også, kom hun på. Neste gang hun var i byen, var det som gjest hos Amanda.

Igjen gikk tankene til gjestene som hadde meldt avbud, og hun bet seg i leppen og rynket øyenbrynene. Da ble hun straks engstelig for at noen skulle se at hun følte seg utilpass. Hun måtte ta seg sammen, tenkte hun strengt. Hun kunne da ikke sitte i sitt eget bryllup, på sin lykkeligste dag og være lei seg. Smilet kom tilbake på leppene hennes, og hun lovt seg selv at det skulle forbli der resten av dagen.

Flemming Gyldenhorn reiste seg igjen, denne gangen for å holde en tale. Han snakket mest om seg og sitt, nesten altfor lenge og altfor omstendelig om Langerud, som han skrøt uhemmet av og kalte et mønsterbruk. Simone kunne se at Johannes skjulte en gjesp, og Willum bøyd seg mot henne og hvisket:

«Far elsker å snakke om seg selv, bry deg ikke om det. Alt ditt er hos oss nå. Klaveret står og venter på deg i værelset innenfor salongen, jeg gleder meg til å høre deg spille bare for meg.»

«Jeg gleder meg også,» hvisket Simone tilbake.

Hun hadde rent glemt at alle eiendelene hennes var hentet og kjørt til Langerud. Det var merkelig å tenke på, syntes hun. At tingene hennes allerede hadde begynt et nytt liv uten henne. Hun kom etter i kveld. Så var alt endelig. Det gamle livet hennes var historie, og det nye kunne begynne. *Ja, la det begynne*, tenkte Simone og smilte til Willum. De hadde giftet seg av kjærlighet, ingen kunne mistenke dem for noe annet. Han var kun seks år eldre enn henne, og de elsket hverandre. Ingen tvang dem, ingen hadde arrangert dette ekteskapet, de ønsket og ville det selv.

Hun ble avbrutt i tankene sine av svigerfaren.

«Jeg, av alle, har aldri hatt noe imot utlendinger, og slett ikke folk fra Preussen,» sa herr Flemming høytidelig. «Dere er dyktige handelsfolk, rene genier når det kommer til penger, jeg berømmer dere og applauderer en slik forretningssans!»

Simone la merke til at moren fikk et såret uttrykk i ansiktet, og hun skjønte henne godt. Moren hadde laget i stand et storslagent selskap, hvorfor skulle han gjøre slik et nummer av at de hadde sine røtter i et annet land?

«Jeg hadde aldri noen betenkeligheter med å gifte bort min eldste sønn til en kvinne fra Preussen, og jeg vil gi mine største og høyeste lykkeønskninger til Simone og min sønn Willum.» Han tok en pause og tok en stor slurk av vinglasset før han fortsatte. «Mitt eneste krav er at jeg vil ha en arving, og da mener jeg en sønnesønn.» Erklæringen fikk gjestene til å le, og han fortsatte med et bredt glis i hennes retning. «Jeg forlanger at bruden snarest mulig innfrir mine forventninger!»

Folk lo, noen klappet i hendene, mens andre vekslet blick og syntes herr Gyldenhorn gikk for langt. Det var ikke god skikk og bruk å komme med så klare oppfordringer om den slags. Det gikk opp for Simone at dette ikke var ment som spas. Svigerfaren mente virkelig at hun skulle skynde seg å skaffe en arving, føde et barn. Hun stirret forlegen ned, på hvit damask under en tallerken med mat hun ikke kom til å spise. Hun følte seg brått uvel og engstelig. Det ble forlangt at hun skulle innfri dette kravet. Hva om hun ikke klarte det? tenkte hun ulykkelig.

Willum trykket hånden hennes, hun syntes det var som om han leste tankene hennes. «Du skal ikke høre på far, han er drukken og løsmunnet. Jeg er din ekte-mann, og jeg ber ikke om annet enn at vi to skal elske hverandre og være ærlige mot hverandre.»

Simone kjente at hun slappet av. Alt la seg til ro inne i henne, og alt følte helt riktig. Skjønt da vognen sto klar til å kjøre dem til Langerud, og hun skulle ta avskjed med moren og søstrene, klarte hun ikke å la være å gråte.

«Vi skal skrive til deg,» sa moren og omfavnet henne. «Jeg kommer til å tenke på deg hver eneste dag, og når vi tenker på hverandre, er vi nær hverandre.»

Willum sto tålmodig og ventet på henne. Simone følte seg splittet mellom det gamle og det nye livet sitt. Hun syntes det var fryktelig trist å ta farvel med familien sin, men samtidig lengtet hun etter å begynne ekteskapet med mannen som hun elsket. Til slutt frigjorde moren seg fra grepet hennes, presset leppene mot kinnene hennes en siste gang og ba henne om å gå til ektemannen.

Willum holdt hånden hennes i sin da de satt ved siden av hverandre på den polstrede benken i ekvipasjen. Bak dem fulgte herr Flemming, fru Dagmar og Johannes i et tospann. Sommerkvelden var lys, og hun satt og tok et stunt farvel med byen mens de kjørte gjennom gatene. Så bar det over Vaterlands bro, og de kom ut i forstedene. Høydedragene med de fattigslige hyttene og Vaterland med traktørstedene og vertshusene. Hun grøsset uvilkårlig da hun fikk øye på retterstedet med galge, steile og hjul, men Willum klemte hånden hen-

nes beskyttende. Like etter delte veien seg i tre, og de fortsatte nordover.

Hun måtte ha sovnet, for da hun våknet igjen, var de langt ute på bondelandet. Gjennom vinduet i vognen skimtet hun gårder og åkre og enger.

Så hvisket stemmen hans i øret hennes: «Nå er vi hjemme på Langerud.»

De kjørte opp alleen av lønnetrær, og huset åpenbarte seg for henne, med sitt ruvende valmtak med hollandsk, glasert takstein. Simone så mot den store, gulmalte bygningen som reiste seg over grunnmuren i granitt og gråstein. Etter bymønster var huset oppført i utmurt bindingsverk, med både oppholds- og forrådsrom i en full kjeller under hele huset, og med beboelsesrom i to etasjer og innendørs trappeforbindelse. Hun hadde naturligvis vært på Langerud før, men det var likevel annerledes i kveld. Fra nå av skulle hun bo på den praktfulle gården, leve livet sitt her. Simone stirret beundrende på sitt nye hjem. Hele bygningen lå på kanten av hageanleggets bratte, terrasserte skråning, og hun gledet seg til å se igjen den vakre barokkhagen i dagslys, med sine fargerike blomster og høye trær, karpedammer, stier, ganger og espalierer.

Willum hjalp henne galant ut av vognen. Hun ble brått sjenert for ham og tenkte på det som nå skulle skje. Før de fikk lov til å trekke seg tilbake, insisterte herr Flemming på at det skulle drikkes en skål til ære for bryllupsnatten.

Han gikk foran dem inn i salongen, der to tjenestepiker straks dukket opp med glass og flasker. De bar

uniformer med hvite forklær over sorte kjoler, og hvite, stivede hodekapper med blondkanter. De hilste høflig, men ingen av dem smilte. Simone la merke til at fru Dagmar og Johannes fulgte noe motvillig etter. Svi-germoren var blek, og det lå et trett drag over ansiktet hennes. Hun virket melankolsk, nesten sørgmodig i sitt stumme alvor.

Herr Flemming, derimot, lo høyt og buldrende. «Velkommen til Langerud!» erklærte han og tilføyde at han var blitt sulten etter kjøreturen og krevde nattmat.

De to pikene neide og forsvant. Simone følte seg ør og fortumlet. Hun nippet til glasset som var blitt plassert i hånden hennes og skar en grimase. Willum tok det fra henne, og som på et hemmelig tegn dukket en eldre tjenestekvinne opp. Hun tok Simone lempelig i armen og førte henne bortover gangen og opp en trapp. De gikk et stykke innover en ny gang, før kvinnen åpnet en dør og skjøv henne inn.

Værelset var opplyst av en kandelaber med fem lys som skapte en lun stemning. Simone oppdaget at tingene hennes alt sto pent oppstilt på toalettbordet: smykkeskrinet med enhjørningen, flakongen med parfyme, hårbørsten med elfenbensskaft, samt krukkene med mandelkli og tannpulver. Hun tittet mot gardero-beskapet og undret om kjolene hennes hang på plass der inne. Så gikk blikket hennes til det tunge fløyelsfor-henget som skjulte sengen, og hun ble varm i kinnene. Hun betraktet skatollet som sto i et hjørne, med en stol med polstret pute ved siden av, før hun festet blikket på vaskevannsfatet og vannmuggen. Med ett slo det henne

at det kun var hennes ting i værelset, og hun lurte på hvor ektemannen skulle få plass til alt sitt. Hun skulle vel ikke sove her alene?

Kvinnen kremtet utålmodig. «Mitt navn er frøken Walle,» sa hun og tok et skritt nærmere. «Fra nå av er det meg De skal henvende Dem til.»

«Ja,» hvisket Simone. «Takk, jeg skal huske det.»

Kvinnens fingre begynte å løsne på knapper og bånd, og Simone stivnet. Det følte underlig at en fremmed person skulle kle av henne. Hun fikk det for seg at hun ville skyve unna frøken Walle og frigjøre seg fra brudekjolen på egen hånd, men hun våget ikke annet enn å stå rolig. Hun grøsset uvilkarlig da de ukjente hendene berørte de nakne armene hennes, de var kalde og utålmodige, følte hun. Da hun sto i bare serkelivet og underkjolen, tok frøken Walle et skritt tilbake.

«Resten vil nok brudgommen gjøre,» mumlet hun og neide, før hun rygget bort til døren og lukket seg ut.

Simone kjente at kroppen hennes skalv da døren ble åpnet igjen og Willum steg inn. Hun våget ikke å møte blikket hans da han kom bort til henne og begynte å løsne serkelivet. Hun ønsket at han skulle ta henne i armene og kysse henne, men han hadde ikke tanker for annet enn å få av henne klærne. Fingrene hans dro og slet i båndene, hun forsøkte å løfte hånden for å hjelpe ham, men han skjøv den vekk. Willum gjorde det på sin egen måte, han slet løs silkebåndene og nikket fornøyd da brystene hennes ble blottet.

Hun løftet hendene og ville dekke seg til, men han dyttet dem bestemt unna og begynte å berøre henne. Han

trykket og masserte og knep i vortene, slik at de knoppet seg. Hun kjente ilinger gjennom hele kroppen og ønsket at han skulle fortsette. Men da med ett var hånden hans mellom bena hennes. Den dro ned underskjørtet og gned henne hardt i skrittet. Hun gispet skremt.

«Du er min, bare min,» hvisket han hest og trakk henne med seg bak forhenget. Han skjøv henne over ende i sengen, før han slapp henne og begynte å slite og dra i sine egne klær.

Med ett kjente hun at det ble for mye, hun ble redd for det som skulle skje og gjemte seg sjenert under dynen. Dette fikk Willum til å le, og han spøkte med at han i hvert fall hadde fått en jomfruelig brud. Simone lengtet etter de myke ordene som han hadde hvisket til henne før i kveld, men de var forstummet.

Uten å si noe dro han av henne dynen, og hun lå naken og ubeskyttet foran ham. Hun kjente tyngden av kroppen hans over seg, og så forsvant alt i en brennende smerte.

Kapittel 9

To uker inn i august måned avla lensmannen Vindfall en ny visitt. Han gjentok at Jacob Vindfalls forsvinning ikke var en kriminalsak, de lette fortsatt etter en savnet person. Laura skjønnte at det han egentlig mente å si, var at det ikke var blitt funnet noe lik. De antok at faren deres var død, men de hadde ikke funnet levningene etter ham. Hun forsto at broren og Rebekka også trodde at faren ikke lenger var i live, men selv forsøkte hun å holde fast ved håpet om at han plutselig en dag skulle stå der ute på tunet.

Sommeren hadde ikke lenger den samme friskheten. Fuglene sang ikke lenger om morgenen, kveldene hadde begynt å bli blå, og i grøftekanten spilte gresshoppene. Høyonna var for lengst over, og skuronna sto for tur. Kornet skulle skjæres, buntes og tørkes. Da også dette arbeidet var unnagjort, dro leiefolket fra gården, og det ble roligere både inne og ute.

En ettermiddag fant Laura ut at hun ville ha noen timer for seg selv. Det gagnet ingen at hun bare var

hjemme og murte seg inne. Hun lengtet etter å få være fri og få lov til å glemme alt det vonde for en kort stund.

Ane var enig med henne. «Ta en ridetur i skogen, frøken Laura. Det vil gjøre Dem godt.»

Laura gikk til havnehagen for å se til Stjerna, og hesten hilste henne med et anklagende vrinsk.

«Jeg vet det, kjære Stjerna,» beklaget Laura. «Men jeg har hatt så mye å gjøre, og du som er slik en klok hest, har nok skjønt at far ikke er her lenger.»

Hun leide hoppa til stallen, striglet og salet på henne, og red så av gårde. Laura lot Stjerna bestemme hvor de skulle. Hesten var utålmodig etter å ha tilbrakt flere uker innestengt i havnehagen, og satte hurtig opp farten.

Laura snudde hodet vekk da de kom så langt at hun kunne se alleen som førte opp til Langerud. Hun husket godt Augusts formaninger, og hadde virkelig ikke tenkt å sette sine ben på gården til Gyldenhorn. Nei, aldri mer. Ikke skulle hun snakke med noen derfra heller. Hun skulle glemme at de fantes, de vemmelige menneskene som snart skulle hugge ned skogen.

Hun fulgte ferdselsveien et stykke, før hun red inn på en nesten igjengrodd kjerrevei. Hun passerte to husmannsplasser som lå på hver side av veien, en hund gjødde etter dem, og hun hørte rop fra lyse barnestemmer. Oppe i lia sto en svarvestol, og svarveren var i full gang med å dreie treemner. Dreiebenken fungerte ved at et tau var festet stramt fra toppen av en kvistet unnggran, ned til en roterende aksel og videre til en peddal. Treet virket som en fjær som fikk trestykket til å rotere når svarveren trakk på pedalen.

Laura løftet hånden og vinket til ham, og han tok en pause i arbeidet og hilste tilbake. Laura smilte fornøyd. Solen skinte i ansiktet hennes, og hun nikket til blåklokkene i grøftekanten, før Stjerna brakte dem inn på smale skogsstier. De red forbi noen setertufter, der kun en samling skjeve mosegrodde gråstein sto igjen som et vitnesbyrd om tidligere tiders drift. Solen varmet i nakken, og skyggene fra trærne strakte seg ut foran henne, lange og smale.

Skogen ble tettere og mørkere rundt henne, og hun begynte å tenke på skrømt og nisser og underjordiske. Løvet dirret svakt på trærne. Kanskje var det vetter inne i mørket som danset med skyggene og smøg seg langs de slanke trestammene? Tankene fortsatte å spinne. Var det ikke like her i nærheten at Troll-Eli holdt til? Den eldgamle kjerringa som rullet seg i regnbuevæte for å holde seg frisk, slo i bakken med en bjerkekvisst for å drive bort de underjordiske, og som hugg tollekniven i veggen og fikk kua til å melke av seg selv. Troll-Eli kjernet også smør uten å ha en eneste melkedråpe, og hun bandt folk som fornærmet henne, slik at de ikke kom av flekken.

Tull og tøys og overtro, avgjorde Laura og lo høyt og overbærende. Skogen var så vakker, og nå i timene mellom dag og kveld var det som om den levde på en helt særegen måte. Hun så merker etter rådyr og elg og hørte den trolske og inntrengende låten fra en perleugle. Laura visste hvor Stjerna var på vei, og da skogen ble for tett rundt dem, steg hun av hesten og leide henne med seg det siste stykket inn til Maigrasdalen.

Hun smilte glad da hun så den vesle koia, men så bråstoppet hun.

Det kom røyk fra ildstedet hennes; blågrå røyk som strakte seg mot himmelen, og det luktet stekt fisk. Det satt en skikkelse på *hennes* nedfelte trestamme. Laura trodde først hun så syner. Hun blunket hardt, men han forsvant ikke, ble bare sittende der ved hennes ildsted og på hennes trestamme. Hvilken utrolig frekkhet! Laura ble riktig harm. Hun slapp tømmene på hesten, og mens Stjerna begynte å lete etter kløver, skyndte hun seg mot den unge mannen.

Nå gjenkjente hun ham. «Dette er privat eiendom,» ropte hun. Da hun nådde frem, stilte hun seg opp på den andre siden av leirbålet, la hendene i kors og satte opp en bestemt mine.» De har ingen rett til å være her!»

«Beklager, det visste jeg ikke.» Johannes Gyldenhorn smilte og lot ikke til å bry seg om at hun stirret sint tilbake. «Men når skaden først er skjedd, kan jeg vel by Dem på litt nystekt ørret?»

Laura tenkte at nå fikk det virkelig være nok. Eide han overhodet ikke folkeskikk?

«De sitter på *min* trestamme, utenfor *min* hytte, og har vært frekk nok til å tenne opp i *mitt* ildsted,» sa hun rasende og la spydig til: «Hvor har De forresten fått tak i den fisken?»

Han trakk bekymringsløst på skuldrene. «Jeg har fisket den selv, det ligger et utmerket vann like oppe i dalen her ...»

«Det er *mitt* vann!»

Et nytt lite smil lekte i munnviken hans. «Naturligvis. Alt er Deres.»

«De er ikke bare en tyvradd,» sa Laura med dirrende stemme. «De er i tillegg uforskammet og spydig.»

«Tenk det!» svarte han ubesværet. «Men alle gode ting er da tre?»

Lukten av stekt fisk hadde faktisk gjort henne sulten, men hun kunne naturligvis ikke sette seg ned og spise sammen med Johannes Gyldenhorn. Laura så bort mot Stjerna, som nappet opp kløver og tygget tilfreds mens hun viftet bedagelig med halen.

«Hvor er hesten Deres?»

«Hjemme i stallen,» svarte han.

«Har De gått til fots hele den lange veien?»

Johannes svarte bekreftende og rakte henne en pinne med sprøstekt ørret. «Ingenting smaker bedre enn norsk bålstekt fisk,» bedyret han.

Laura klarte ikke å stå imot fristelsen. Hun grep pinnen, satte seg og begynte å spise, men hun lot være å se på ham. Det var lenge siden hun hadde snakket med Johannes Gyldenhorn, hun så ham ikke så ofte. Var det ikke slik at han studerte i hovedstaden? Da hun spurte, nikket han igjen og begynte å fortelle fra studentlivet i København, om Det norske selskap og kveldene hos Madam Juel i Læderstræde, hvor det ble drukket, talt, diskutert og lest dikt om hjemlandet, der særlig naturen og den norske bondestanden ble hyllet. Johannes kastet på de lyse lokkene. De ble liggende som en perfekt ramme rundt ansiktet.

«Vi er en patriotisk klubb,» forklarte han. «Det

norske selskap ble stiftet som en protest mot danevel-
det, og skal bestå til Norge får sitt eget universitet.»
Han løftet en knyttet neve for riktig å vise hvor viktig
saken var. «Vi har sverget ved de trauste og mektige
norske fjell at vi ikke gir oss før vi er kvitt danskene
og har befrikk Norge. Vi skal kaste danene på sjøen,
dyppe dem i Kattegat!» la han begeistret til og lo.

Laura spiste i taushet mens hun lyttet til beretningene
om alt det forunderlige som skjedde i hovedstaden. Han
fortalte om de forgylte vognene til kongens menn, og
kvinner med parykker høye som tårn og kløpinner av
elfenben.

«Hvorfor har de det?» undret Laura.

«Fordi under alt det fantastisk fargerike florerer lus
og lopper,» forklarte Johannes og lo enda høyere mens
han gestikulerte i luften.

«Hvilken dårskap,» sa Laura og måtte, om enn litt
motvillig, le med ham.

«Hundene skal være bitte små og ligge på fanget til
damene,» fortsatte Johannes.» Og kattene er så fete at
de glinser, og så langhåret at de blir børstet med mel
like flittig som parykkene, og sover på silkeputer ved
siden av sine like tykke herskerinner.»

«Å, er det virkelig sant!» Laura gjorde store øyne.
«Selv har jeg aldri vært i København,» sa hun. «Men jeg
skjønner at De trives godt der, og morer Dem kostelig.»

«Jeg liker friheten ved å være langt hjemmefra,» sa
han, og de mørke øynene fikk en snev av alvor i seg.
«Jeg liker å slippe å bli kalt ungherre Gyldenhorn, og
bare få være studenten Johannes.»

Laura betraktet den livlige, unge mannen. «De ser ikke ut som en prest,» bemerket hun. «De pleier å være gamle og sure.»

«Ha ha! Det er så sant,» lo Johannes. «Men jeg har altså flere år igjen å studere, kanskje blir jeg også en gammel grinebiter til slutt?» Ansiktet hans ble igjen alvorlig og stemmen engasjert. «Å, nei,» forsikret han.» Jeg skal ikke bli en mørkemann som tordner fordømmende mot folk. Fanden skulle ta den slags gledesdreper og dyppe dem i tjære! Jeg vil holde prekener om kjærlighet og livsglede, og ikke om synd og fortapelse og djevler og helvetes pinsler.»

Laura lo høyt og hjertelig. Hun måtte tilstå at Johannes Gyldenhorn virkelig var noe for seg selv, og hun kunne ikke la være å like ham. Ansiktet hans var åpent og blidt med fine trekk, rette bryn og brune øyne, omkranset av lyse lokker som rakk ham til skuldrene.

«Jeg er sikker på at De blir en dyktig prest, De har i hvert fall fått talegavene.»

De spiste ferdig fisken, og begge bøyde seg og tørket av hendene på gresset.

«Det er et fint sted De har her,» sa Johannes. «Stille og fredelig og helt bortgjemt.»

«Jeg kaller det Maigrasdalen,» datt det ut av Laura. Hun ble litt forskrekket over seg selv. Hun hadde aldri før fortalt noen om stedet, det hadde vært hennes hemmelighet. Brått kom hun på noe annet også, og reiste seg hastig. «Beklager,» sa hun kjølig. «Jeg glemte rent at alt dette er Deres nå, De kan naturligvis gjøre nøyaktig som de vil i Deres egen skog.»

Johannes reiste seg også, og de ble stående ved siden av hverandre.

«De må ikke dømme meg,» sa han, og han hørtes oppriktig ut. «Tro meg, jeg skulle gjerne hatt denne handelen ugjort.»

«Det var ingen handel. Deres far og bror lurte min far ...» Laura gjorde et kast med hodet og skulle til å komme med en nedsettende bemerkning, men stemmen brast, og hun fikk tårer i øynene.

«Jeg vet det,» sa Johannes stille. «Og jeg er så lei meg for alt. Jeg skulle så gjerne ønske at Deres far kom til rette.»

«Ja.» Laura kjente at øynene flommet over, og tårene rant nedover kinnene hennes.

«Gråt ikke, snille Dem.»

Brått kjente hun hånden hans på kinnet. Han strøk bort tårene, men hun vendte hastig ansiktet bort, slik at hånden hans ble liggende over munnen hennes. Da hun kjente fingertuppene hans gli mykt over leppene, rykket hun til og tok et skritt tilbake.» Jeg blir nødt til å gå nå.»

«Kan vi møtes igjen?»

«Nei.»

«Vær så snill,» ba han. «Jeg reiser tilbake til hovedstaden om få dager, kan De ikke bare møte meg en eneste gang til?»

«Nei. Det kan jeg ikke.»

Med disse ordene snudde hun seg og løp fra ham. Hun merket blikket hans i ryggen, kjente at det brant, men hun snudde seg ikke.

Laura tok et fast tak i tømmene til Stjerna og leide henne med seg gjennom den tettete delen av skogen, før hun satte seg på hesteryggen og red hjem.

Hun bestemte seg for at hun aldri mer ville snakke med Johannes Gyldenhorn.

Kapittel 10

Simone sto ved det åpne vinduet og trakk inn den friske luften. Hun kjente duften fra barokkhagen, tung og søt. Hun så mot det store steingjerdet som avgrenset Langerud. Utenfor lå de evige skogene med daler og åser fra nord til syd. Furuskog og granskog. Rabber og moer. Små myrtjern og store vassdrag. Skarpe fjellrygger og stupbratte skrenter, trange daler og lune, åpne gressletter. Hun likte det varierte landskapet og gledet seg til å se de skiftende årstidene i det landlige Aker.

Utenfor steingjerdet, mot øst, lå Vindfall. I hvert fall antok hun at gården måtte ligge et sted bak de blå åsene. Hun skulle gjerne ha blitt kjent med familien Vindfall, og fått vite om alle ryktene som gikk om dem var sanne. Simone fylte lungene, trakk inn dype åndedrag og forsøkte å smile da hun lukket vinduet og snudde seg. Blikket hennes gikk til den lille finken i buret, og hjertet hennes fyltes av medlidenhet for den vesle, fjærkledde skapningen. Den var en gave fra Willum, og han

hadde vært så stolt da han kom med den dagen etter bryllupet.

«Det er en svært sjelden sangfugl,» forklarte han. «Finken kommer helt fra sydlandene.»

Simone skulle ønske at den hadde fått lov til å reise hjem til sine egne. Hun syntes den så trist og ensom ut med de små, svarte knappenålsøynene. Hun hadde vært inne på tanken om å slippe den ut, men da ville nok ektemannen synes hun var utakknemlig. Dessuten ville ikke den lille finken klare den lange, kalde norske vinteren. Hun fortsatte derfor med å mate den med frø og snakke beroligende til den. Hun var slett ikke sikker på om fuglen forsto hva hun sa, men den la det vesle hodet på skakke og lyttet, og den gledet henne med vakker sang. Skjønt det var også en smerte i den sangen, som om den visste at den sang forgjeves.

Det var ellers svært stille i hennes nye hjem, og hun tok seg i å tenke at folkene på Langerud levde ensomt side om side. Hun savnet det livlige snakket som hun hadde vokst opp med, høyrøstede samtaler ved matbordet og lystig sang om aftenen. På Langerud foregikk måltidene i en evig ro, kun innimellom lød noen få lavmælte ord, da som regel fremført av Johannes. Simone undret på om det ville bli aldeles tyst når han reiste tilbake til København og studiene. Hun var skuffet over at Willum ikke ville dele soverom med henne, men kanskje var den slags vanlig her i Aker? Hun visste at Amanda og Peder sov på samme værelse, men så bodde de i byen. Det gjaldt antagelig andre regler her ute på bondelandet. Fru Dagmar og herr Flemming sov

ikke engang i samme fløy. Fruen holdt til i vestfløyen og svigerfaren i den nordre.

Willum var både snill og oppmerksom mot henne når de var sammen, og hun skjønnte naturligvis at han måtte bruke mye tid på kontoret. Han kom til henne hver kveld, og etter at han hadde hatt henne, kysset han henne flyktig og kom med løfter.

«Nå skal jeg ikke forstyrre deg mer, men i morgen skal vi hygge oss sammen igjen.»

Hun forsto at det var det de gjorde i sengen, som han kalte hygge, men for henne var det bare en brysom plikt. Hun syntes ikke noe om det, og hadde begynt å tro at det var en feil ved henne som kvinne. Selv om hun forsøkte, maktet hun ikke å fremkalle noen følelser når han beveget seg i henne og pustet tungt over henne. Det var ingen tvil om at Willum likte det de gjorde, og kanskje var det slik at bare mannen kunne føle nytelse? Det var slike ting hun gjerne skulle ha snakket med Amanda om, men det hadde gått for kort tid etter bryllupet til at hun kunne avlegge søsteren et besøk. Amanda kunne få inntrykk av at hun var ulykkelig, og det var hun selvsagt ikke.

«Jeg er lykkelig, og jeg har det bra,» sa Simone høyt og påståelig til seg selv. «Vi skal lære å leve sammen, og slikt tar tid.» Hun hadde forsøkt å bli nærmere kjent med fru Dagmar, men svigermoren var og ble en gåte. Hun virket bent frem likegyldig til henne, men hun viste heller ikke interesse for noen andre, trøstet Simone seg med. Svigermoren visste knapt navnene på tjenerne og overlot alt til husholdersken, en ferm frøken Salomon-

sen med et bistert oppsyn. Simone kunne ikke helt like henne. Heller ikke frøken Walle, med den sprø, knirkende stemmen og de kalde hendene når hun kledde av henne. Gårdsbestyrer Lorentz Larsen var hun litt redd for. Han var en firkantet mann med kopparret ansikt og smale, lumske øyne, og den eneste av tjenerne som bodde i egen bolig, enda han i en alder av førti ennå ikke hadde stiftet egen familie.

Resten av tjenerstaben hadde hun ingenting å utsette på. Pikene var snille og høflige, og kokka laget utsøkt mat. Skjønt det var frøken Salomonsen som bestemte menyen, alt lå i hennes hender. Hjemme i Christiania hadde moren alltid holdt grundig oversikt over regnskapet og selv notert alle innkjøp. Det forekom Simone at fru Dagmar levde i sin egen verden, et sted der ingen andre hadde adgang. Ingen, unntatt Johannes, for hun hadde sett ham i samtale med moren flere ganger. Kanskje var han den eneste som kunne forstå fru Dagmar, eller den eneste som nådde inn til henne. Simone var usikker på hva hun kunne gjøre for å få kontakt med svigermoren. Hun ville ikke tvinge seg på den andre kvinnen.

Den unge svogeren var hun derimot blitt svært glad i. Ja, allerede i forlovelsestiden hadde hun begynt å like Johannes. Han var alltid blid og oppmerksom, en riktig gledesspreder. Hun kom til å savne ham når han snart reiste tilbake til hovedstaden, selv om han var like mye på vandring i skogen som hjemme på Langerud. Simone bestemte seg for at hun ville se om hun kunne finne Johannes denne formiddagen, kanskje hadde han

tid til henne? Og kanskje kunne hun få stilt litt av sin nysgjerrighet når det gjaldt folkene på Vindfall? Johannes ville nok ikke ta det ille opp om hun kom med et par spørsmål om naboene i øst.

Hun sa farvel til den lille finken og forlot rommet. Gikk fort bortover gangen og ned trappen. Værelsene på Langerud var store og lyse, med gobeliner på flere av veggene. Stuen innenfor salongen hadde blå voksduktapet med blomster og figurer, og var møblert med sofa, bord, polstrede stoler og bokhyller. I et hjørne sto et klaffebord med en vase med friske blomster, og ved siden av det igjen, klaveret hennes. Hun lot fingrene gli over tangentene uten å lage lyd. Willum hadde sagt at hun ikke burde spille på dagtid, det kunne lett høres over i kontorfløyen og virke forstyrrende.

I værelset ved siden av lød det en dempet klikking som hun etter hvert hadde lært seg betydde at Johannes var hjemme, og da hun åpnet døren, viste det seg å være korrekt. Han lå med halve overkroppen bøyd over det rektangulære biljardbordet med blekkhuset ved siden av seg og noterte iherdig på et ark, mens han med den andre hånden trillet én og én av de runde trekulene mot hverandre. *Klikk-klikk*, lød det da to røde støtte mot hverandre.

«Så det er her du gjemmer deg,» sa hun blidt.

Johannes så opp og smilte. Han holdt en ny biljardkule mellom fingrene, en grønn en.

«Det er vel ingen hemmelighet at den kommende presten driver dank, mens de flittige forretningsfolkene arbeider.» Han slapp biljardkulen, og den trillet over

bordflaten til den støtte i en annen. *Klikk-klikk*, grønt og gult møttes.

Simone gikk nærmere. «Hva skriver du?»

«Et dikt om en sjelden rose,» sa han og smilte skjævt.

Hun kom til å tenke på de myke blikkene Pernille Brockenhuus hadde sendt den unge mannen i selskapet hos Farmanns, og ble nysgjerrig på om det virkelig var noe mellom de to.

«Til en du nylig har møtt?»

«Ja...» kom det litt svevende. Han la fra seg pennen med et sukk. «Hun er så vakker at jeg har vanskelig for å finne ord.»

Simone tok mot til seg. «Gården Vindfall,» sa hun lett. «Er det langt dit?»

Det kom noe som hun ikke klarte å tolke i de mørke øynene.

«Nei,» svarte Johannes. «Eller både ja og nei. Langs ferdselsveien er det en halv times kjøring mot nordøst, men om vi rir gjennom skogen, er vi der på ti minutter.»

«Kan vi ta oss en tur?» spurte Simone impulsivt.

Johannes betraktet henne med et muntert glimt i øyet. «Da foreslår jeg i så fall at du skifter først.»

Simone så nedover det hvite silkeskjørtet som bølget under livet hennes. «Du har så rett.»

«Da møtes vi i stallen om en halv time,» avgjorde Johannes.

Simone skyndte seg tilbake til værelset i etasjen over. Hun tok av seg silkekjolen og fant en enkel bomullskjole i skapet. Hun følte seg straks mye friere da hun tok den på, og tenkte på hvor mye mer behagelig det ville

ha vært å kunne gå kledd slik alltid. Hun fikk et glimt av ansiktet sitt i speilet over toalettbordet og kunne se at hun var opprømt.

Hun gledet seg virkelig. Hun ble skamfull ved tanken. Det skulle naturligvis ha vært Willum som tok henne med på en ridetur i det vakre augustværet, men hun kom snart på andre tanker. «Jeg rir en tur med min svoger,» sa hun til seg selv. «Jeg vil se denne gården som jeg har hørt så mange historier og myter om.» Bak henne sang den lille finken, og hun tittet inn i buret til den og hvisket: «På gjensyn,» før hun forsvant ut av døren.

Den nye stallgutten stirret åpenlyst og freidig på henne med tindrende blå øyne under en sort lugg.

«Ola,» sa Johannes til ham. «Kan du legge damesadel på Blanka?»

«Selvsagt, min herre,» svarte ynglingen.

Han senket blikket, og Simone kunne se at øyenvipene hans var lange og like sorte som håret. Enhver kvinne ville misunt ham.

«Jeg er ingen god rytter,» tilsto hun da de satt på hver sin hesterygg.

«Så tar vi det helt med ro,» svarte Johannes.

De red ned alleen og over ferdselsveien, før de kom inn på en smal skogssti. Johannes red først og snakket om skogen, om fred og ro og rekreasjon. Hun lyttet til stemmen hans, men ble enda mer tilfreds da han sluttet å snakke. Hun formelig sugde til seg skogen, lyttet til den spredte fuglesangen og ønsket at den lille finken hennes også kunne fått oppleve dette.

Så stanset brått Johannes.

«Hva er det?» spurte hun.

«Vi stopper her,» sa han bestemt, men gjorde ikke mine til å ville stige ned fra hesteryggen. «Det er ikke verdt at vi rir nærmere.»

Simone skjønnte ikke hva han mente, men hun kunne høre at stemmen hans var blitt en anelse hes.

Johannes løftet hånden og pekte. «Der oppe ligger Vindfall.»

Simone stirret spent opp mot åsryggen, og ble straks etter skuffet. Hun hadde sett for seg et eventyrlig slott, og syntes ikke samlingen av umalte hus rundt et tun var det minste storslagen. Alle bygningene virket eldgamle, som om de hadde stått der siden tidenes morgen. Da hun nevnte det, nikket Johannes.

«Gården ble bygget for hele to hundre og femti år siden,» fortalte han. «I årestua står årstallet 1534 risset inn. Det ligger krefter og hviler i en slik gammel gård,» la han til med utilslørt beundring i stemmen. «Visste du at folk her omkring kaller gården for 'Østenfor sol'?»

Simone ristet sakte på hodet. «Nei,» sa hun. «Det har jeg aldri hørt.»

Hun festet blikket på havnehagen og alle hestene, og da oppdaget hun *ham*. Han sto med ryggen til, men hun skjønnte at det måtte være ham. En høyreist, slank skikkelse med smale hofter og brede skuldre. Håret var sort og bundet sammen i nakken med en lærrem. Han sto og snakket med en av arbeidskarene, gestikulerte med armene og kastet på hodet som om han lo.

«August Vindfall?» Hun stirret spørrende på svoge-

ren mens hun håpet at mannen der oppe i skråningen ville snu seg, slik at hun fikk sett ansiktet hans igjen. Hvorfor hun hadde slike ønsker, nektet hun å tenke på.

«Ja, det er August, sa Johannes. «Han er nå enerådende på Vindfall. Ingen har vel lenger tro på at herr Jacob dukker opp igjen.»

I det samme snudde virkelig August Vindfall seg, og ga henne anledning til å betrakte ansiktet hans ordentlig, ikke bare få korte glimt av det, som da han hadde hastet forbi henne ved Dømkirken for noen uker siden. Nå sto han rolig, og selv på lang avstand kunne hun fastslå at Amanda ikke hadde løyet. Ansiktet hans var vakkert meislet, som et kunstverk, forekom det henne. Hun ble stående og stirre på August Vindfall, helt til hun oppdaget at Johannes hadde snudd hesten og gjorde mine til at hun skulle gjøre det samme.

«Det er på tide at vi rir hjemover.»

«Men skal vi ikke hilse?» spurte Simone forbauset. «Vil du ikke presentere meg for herr Vindfall?»

«Jeg tviler på at vi er spesielt velkomne etter alt som har hendt,» svarte Johannes. «Vi har tross alt frarøvet dem skogen.»

Simone skjønnte ikke hvorfor han brukte den slags ord, og ga seg til å protestere. «Jeg tror du har misforstått,» sa hun. «Jacob Vindfall skyldte dere penger, og foreslo selv at dere skulle ta skogen i bytte.»

«I så fall er det du som har misoppfattet det hele,» svarte Johannes tvert.

På hjemveien dukket det opp ubehagelige tanker som

hun ikke klarte å stenge ute. Hadde Willum løyet for henne? Eller tok Johannes feil? Hun våget ikke å spørre mer, kjente at hun fryktet svaret. Inni seg ba hun en bønn om at det måtte være Johannes som tok feil, men tvilen hadde satt seg fast i henne. Den lå og gnagde ubarmhjertig rundt hjerterøttene hennes og ga henne ikke fred.

Johannes holdt seg på værelset i nordfløyen og kom ikke ned før til middag. Da virket han tankefull og nikket bare kort til henne. De satt ved bordet i spisesalen, et praktfullt værelse holdt i barokk, med rødmalt bjelketak over rutete gulv. Veggene var tapetsert med lerret og deretter bemalt med landskapsmotiver. Stolene var av gyllenlær, og eikebordet hadde forseggjorte utskjæringer.

Flemming Gyldenhorn hevet vinglasset og uttalte lystig: «Da skåler vi for velstand og rikdom.»

«Og for Norge,» supplerte Willum.

«Skål for Norge, kjempers fødeland, og den siste utpost før isødet,» kom det fra Johannes.

Alle løftet glassene og drakk, og fru Dagmar nikket til tjenerne som sto klare med bugnende matfat, som tegn på at de kunne begynne serveringen. Det virket som Johannes hadde glemt samtalen tidligere i dag, han hadde fått tilbake det gode humøret og sendte flere spøkefulle kommentarer til broren. Stemningen var uvanlig livlig denne dagen, i skarp kontrast til alle tankene Simone slet med. Johannes og Willum begynte å snakke om de beste fiskeplassene i Lutvann og Nøkle vann, og

herr Flemming bidro med sin viten. Da brødrene gikk i gang med å skryte av hvem som hadde fått den største gjedda, den feteste ørreten eller tatt opp mest kreps, ble det riktig muntert rundt bordet.

«Jeg fikk en gang en gjedde med et hode som målte seks og tyve centimeter,» påsto Willum. «Men det var i Losbyelva.»

«Det gjeddehodet er tre centimeter kortere enn det jeg dro opp en gang,» gliste Johannes. «Og jeg har vært på krepsefiske ved Øyeren og opplevd at krepsene var så tallrike at de krabbet oppover skaftet på hoven mens jeg fisket.»

«Det er ren løgn,» blåste Willum.

«Aldeles ikke,» svarte Johannes. «Jeg vet forresten om et lite vann der ørreten biter ved første kast.»

Willum ble straks nysgjerrig. «Hvor er det?»

«Det holder jeg for meg selv,» sa Johannes og lukket munnen med et hemmelighetsfullt smil.

«Jeg finner det nok ut,» svarte Willum.

«Det tviler jeg på,» gliste Johannes.

Til tross for det godmodige munnhuggeriet klarte ikke Simone å la være å tenke på ordene til svogeren. Hun satt og håpet at han hadde tatt feil, bare tanken på at Willum hadde løyet for henne, var så vond at hun måtte skyve den til side. Hun skottet bort på ektemannen og fikk et smil tilbake. Willum så glad og opplagt ut, og hun gjengjeldte smilet hans. *Jeg må vise ham til-lit*, tenkte hun. *Han er mannen min, og han fortjener at jeg stoler på ham.* Likevel rørte hun urolig på seg da et vindkast fikk det til å klirre i vindusruten.

«Det blåser visst opp,» sa herr Flemming. «Jeg tenker det kommer et regnskyll snart.»

«Neida,» sa Willum lett. «Det skyer over, men jeg tviler på at regnet kommer før natten.»

Johannes så bekymret ut. Han tømte glasset i en eneste slurk. «Jeg vil helst unngå uvær på min siste kveld av ferien.»

«Det tror jeg du gjør,» svarte Willum. «Men du er vel ikke blitt så pysete av deg at du ikke tåler litt vind og blåst?»

«Slett ikke, jeg tåler det meste av vær,» sa Johannes. «Selv om jeg gjerne tilstår at jeg misliker regnvær. Derimot elsker jeg friske tordenskrell,» sa han og lo.

«Det har vært lite av den slags i sommer,» kom det ettertenksomt fra herr Flemming.

«Noe jeg beklager,» fortsatte Johannes. «Det er riktig trivelig å hygge seg inne når Tor er ute og lufter hammeren sin.»

«Og slikt snakk skal man høre av en kommende prest,» spøkte Willum.

«Det blir ikke annet uvær enn det dere har klart å lage selv,» uttalte fru Dagmar kryptisk.

Ingen kommenterte bemerkningen, men fru Dagmar lot ikke til å bry seg om det. Det bleke, smale ansiktet lukket seg, og hun fortsatte på sedvanlig vis å pirke i maten uten egentlig å spise. Simone begynte å tenke på hvordan hun skulle få kontakt med henne. Det måtte da være en måte de to kunne finne sammen på. Skjønt akkurat nå følte hun at avstanden mellom dem bare økte, hun strevde med å like den underlige kvinnen.

De inntok kaffe og kaker i salongen, og etter en time reiste Johannes seg.

«Jeg takker for hyggelig selskap og håper at dere vil ha meg unnskyldt,» sa han og bukket. «I morgen må jeg reise fra mitt kjære fedreland, og jeg vil gjerne benytte mine siste timer her til å puste inn frisk, norsk luft.»

Herr Flemming brummet godmodig. «Slik skal det lyde, min sønn. Ta deg en tur i skogen, og trekk inn den rene fedrelandsluften.»

«Ja, gjør endelig det,» sa Willum blidt før han blunket til sin unge hustru. «Simone og jeg har andre planer.»

Simone lurte på hva han mente. Hun lengtet etter å få være for seg selv, og hadde håpet at hun kunne få gå til værelset sitt. Hun måtte sortere alle de vanskelige tankene og finne en måte å bli kvitt dem på. Det sto helt klart for henne at enten snakket Johannes usant, eller så hadde Willum løyet for henne.

«Da trekker jeg meg tilbake for kvelden, om det skulle være noe, finner dere meg i kontorfløyen.» Herr Flemming reiste seg tungt og gikk etter sin yngste sønn. Skjønt langt fra like raskt. Skrittene til Johannes lød hastige og utålmodige idet han løp opp trappen for å skifte til rideantrekk.

Fru Dagmar forsvant uten et ord, slik hun hadde for vane, og selv ble Simone stående igjen ved siden av ekte-mannen. Hun betraktet ham nølende og var i ferd med å finne en unnskyldning slik at hun også kunne forlate værelset, men ombestemte seg. Ansiktet hans var åpent og avslappet, og stemmen hadde en myk tone.

«Så var det oss to, da.» Willum bøyde seg og kysset henne, før han hvisket i øret hennes. «Jeg har en overraskelse til deg.»

«Hva ... hva er det?» Hun stirret spørrende opp på ham.

Willum ristet på hodet. «Det blir ingen overraskelse om jeg forteller det på forhånd.»

«Men jeg er så spent.» Simone kjente at en sped, liten glede blandet seg inn i alle de andre følelsene, og til slutt tok over.

Willum smilte ivrig. «Vent og se.»

Kapittel 11

Laura hadde tenkt på Johannes Gyldenhorn hele dagen. Fra hun våknet ved daggry, hadde tankene hennes begynt å kretse rundt ham. Hun trakk dynen til side, men sto ikke straks opp slik hun alltid pleide. I stedet ble hun liggende og tenke på den merkelige gårsdagen. Solstrålene listet seg gjennom vinduet og inn til henne for å fortelle at dette også kunne bli en spennende dag, hvis hun ønsket det selv. Laura mintes fingertuppene hans mot leppene sine, undret hvordan det ville være å kysse ham, og kjente at hun ble varm i kinnene.

Hun burde ikke gjøre det, og visste det godt, men hun fortsatte likevel å tenke på ham. Hun kunne ikke nekte for at hun likte Johannes Gyldenhorn, og at han hadde gjort henne nysgjerrig. Men det var mye som talte imot at hun skulle omgås ham, det meste faktisk. Hun hadde aldri vært alene med en ung mann før, og hun visste at slikt skulle man ikke gjøre. August ville ha mislikt det sterkt hvis han fikk vite det, og Rebekka ville ha blitt forferdet og begynt å snakke om ryktet hennes. Sviger-

innen mente at en pike av god familie skulle være blyg og tilbakeholden, hvis ikke kunne hun risikere å bli omtalt som umoralsk. Som om ikke det var ille nok, var han en Gyldenhorn. Han var sønn av Flemming Gyldenhorn og bror av Willum, de to mennene som hadde lurt faren hennes og tatt fra dem skogen.

Laura var forvirret, men hun tilsto for seg selv at hun ønsket å se ham igjen.

Hun spiste frokost sammen med August og Rebekka. Samtalen deres hadde ikke lenger den samme avventende uroen i seg, de to hadde begynt å se fremover. Planlegge livet videre uten faren. Hun skjønnte dem, visste at det måtte være slik. Selv om hun fortsatt håpet at faren plutselig skulle dukke opp, hadde hun også begynt å tenke på at det kunne hende han ikke gjorde det. Hun kunne ikke fordra denne uvissheten. Om de bare hadde fått vite hva som hadde hendt med faren. Hvorfor han forlot selskapet hos Farmanns uten å vente på Konrad kusk, og hvorfor han ikke fant veien hjem.

I løpet av dagen brukte hun mer tid på å tenke på Johannes enn på faren, og hun ble forskrekket over seg selv. Sint også. Mens de spiste middag, skottet hun bort på August og lurte på hva broren ville sagt om han hadde visst at hun ikke bare hadde møtt Johannes Gyldenhorn dagen før, men også satt og planla å møte ham igjen. I Augusts øyne ville det nesten vært verre enn om hun møtte en vilt fremmed mann. Han ville blitt arg, nei, ikke sint, men skuffet. August var alltid rolig og behersket. Laura husket likevel at han hadde kommet med en advarsel da han viste henne den underjordiske kjelleren.

Broren hadde presisert at han forventet at hun holdt avstand til familien Gyldenhorn. Selv hadde hun slynget ut at hun forbannet dem alle sammen. Det gjorde hun også, tenkte Laura nå. Hele familien Gyldenhorn, alle med unntak av Johannes.

«Du smiler så hemmelighetsfullt,» bemerket Rebekka og la fra seg bestikket. «Er det noe du vil dele med oss?»

Laura kjente at hun ble varm i kinnene. «Å ... det er ingenting,» sa hun svevende.

«Men du har da knapt spist,» fortsatte svigerinnen. «Det er da merkverdig, du pleier ellers å sluke maten,» la hun til og så på August for å få medhold.

Broren betraktet henne i taushet, før han skjøv tallerkenen fra seg og tørket seg med servietten. Laura stakk gaffelen i en bit kjøtt, dyppet den i brun saus og tygget lenge før hun svelget. Det var ikke verdt å gjøre Rebekka mer nysgjerrig. Resten av måltidet dyttet hun i seg maten uten å kjenne hva den smakte, mens tankene hennes hele tiden kretset rundt Johannes. Han var ingen fremmed. Han var nabogutten, og hun hadde visst om ham hele livet. Så lenge hun kunne minnes. Likevel var han på et vis også en ukjent. Det var flere år siden hun hadde snakket med ham, bare nikket til ham når de møttes i kirken på søndager eller under fropreken på julemorgen. Hun hadde hørt at han studerte i hovedstaden, men ikke festet seg ved det. I grunnen ikke brydd seg. Ikke før nå.

Det hadde aldri vært noen nær kontakt mellom dem og familien Gyldenhorn. De hadde en sjelden gang avlagt hverandre høflighetsvisitter, men etter det som nå

hadde hendt, var det nok helt slutt på den slags også. Hun visste at hun ikke burde, men klarte likevel ikke å la være å tenke på hvordan det ville bli å se Johannes igjen. Kanskje ville han fortelle henne flere muntre historier fra København? Han hadde gjort henne nysgjerrig, hun ønsket å bli bedre kjent med ham. Han hadde plantet de første frø av følelser i henne, og hun higet etter å finne ut mer.

Etter middag ble hun gående rastløst rundt i huset. Frem og tilbake mellom mørkstuen, gulstuen, grønnstuen, blåstuen og rødstuen, der Rebekka satt og leste i en bok. Da hun begynte på sin tredje runde, så svigerinnen opp fra boken.

«Leter du etter noe?»

«Jeg ser etter Bustebart,» løy Laura.

«Jeg kan forsikre deg om at katten ikke er her,» svarte Rebekka. «Men siden du er på bena, kan du gå opp på kontoret og be August om å komme ned for å holde meg med selskap.»

Laura gikk ovenpå og åpnet døren til farens kontor, der broren var i full gang med å rydde. Han hadde åpnet skuffer og skap og lagt brev og papirer i sirlige bunker. Hun syntes han kunne ventet en stund til. Det føltes litt som om han ryddet bort selve faren deres, men hun skjønnte at det måtte gjøres.

«Du er ønsket nedenunder,» ga hun beskjed om.

August la et par utgaver av Norske Intelligenz-Seddelar på gulvet, hun antok at de skulle kastes, før han rettet seg opp.

«Si fra at jeg kommer når jeg er ferdig.»

På vei ned trappen igjen begynte Laura å tenke på at dette var den eneste anledningen hun hadde til å møte Johannes igjen. I morgen skulle han reise tilbake til København, og det kunne gå lang tid før han kom hjem igjen. Kanskje ikke før til jul? Nei, så lenge orket hun ikke å vente, avgjorde hun og gikk med bestemte skritt til rødstuen og overbrakte budskapet fra broren.

Rebekka fikk en irritert rynke mellom de blå øynene. «Jeg begriper ikke at han må rydde kontoret akkurat i dag,» mumlet hun. «Vi skal snart spise aftens,» meddelte hun til Laura.

«Dere behøver ikke å vente på meg,» sa Laura. «Jeg tar en tur med Stjerna.»

«Så sent?» kom det litt snurt fra svigerinnen. «Det blir snart mørkt.» Rebekka minnet henne også på at de alltid spiste kveldsmat sammen.

Laura trakk på skuldrene og presset frem et smil. «Jeg spiser når jeg kommer hjem.»

Før svigerinnen rakk å si noe mer, var hun ute av døren. Hun la et sjal nokså uvørent over skuldrene og skyndte seg mot havnehagen. Solen hadde gjemt seg bak grå skyer, og det var et kjølig gufs i luften, som en påminnelse om at det snart var høst.

Etter å ha salet på hesten, red hun raskt gjennom skogen. Laura fulgte de vante stiene, og mens hun nærmet seg Maigrasdalen, steg spenningen i henne og blandet seg med usikkerhet. Tenk om han ikke var der! Hun hadde jo sagt at hun ikke ville komme. Ganske bestemt og endelig også. Hun ba en stille bønn om at han måtte ha skjönt at hun likevel ville ta turen.

Laura smilte tilfreds da hun oppdaget ham. Johannes satt på den nedfelte trestammen utenfor koia, og da han så henne, reiste han seg og vinket. Hun steg av hesten, men ble brått sjenert og fant ikke helt tilbake til den gode tonen de hadde hatt kvelden før.

«Jeg var redd De ikke kom,» sa Johannes.

«Jeg også,» tilsto Laura.

Stjerna ga seg til å gresse sammen med en brun vallak.

«Hva heter hesten Deres?» spurte hun i mangel av noe annet å si.

«Randar.»

De satte seg side om side på trestammen og stirret blygt på hverandre. Laura skottet bort på hestene og kom til å tenke på Ola Grønli.

«Er dere tilfreds med den nye stallgutten?» spurte hun.

«Ola er arbeidsom og pålitelig,» sa Johannes og smilte. «Kjenner De ham?»

«Moren hans, Alma, har arbeidet på Vindfall.»

Etter den opplysningen ble det stille mellom dem en stund, før Johannes igjen tok ordet. «Vi har fått en ny husfrue også. Hun heter Simone og kommer fra Christiania.»

Laura nikket. Hun visste at Willum nylig hadde giftet seg, men var egentlig ikke så interessert. For høflighets skyld syntes hun likevel hun måtte spørre videre. «Er hun hyggelig?»

«Jeg liker henne svært godt,» sa Johannes. «Og hun er interessert i dere.»

«I oss?»

«Ja, jeg viste henne gården i formiddag.»

«Var dere på Vindfall?»

«Vi sto nede i skråningen og så opp mot gården,» fortalte Johannes. «Men jeg syntes ikke det var verdt å ta turen opp, jeg var redd Deres bror ikke ville synes noe om at vi kom. Noe jeg naturligvis har stor forståelse for,» la han skyndsomt til.

«Fint,» sa Laura en anelse høyere enn hun hadde ment. «Da er vi enige om den saken.»

«Men jeg beklager at det skal være slik,» fortsatte Johannes. «Det kan bli ensomt for Simone på Langerud i vinter, og det er ikke hennes skyld at far og Willum har stelt i stand dette.»

Det rykket til i munnviken til Laura, og hun kjente at hun ble stram i ansiktet. Hun ville reise seg, ville vekk fra ham. Han var tross alt en Gyldenhorn. Så maktet hun ikke å gå fra ham likevel, det føltes feil. Hun så hjelpeløst på ham, og Johannes løftet hånden og strøk henne forsiktig på kinnet.

«Det er vanskelig, dette,» mumlet hun.

«Men det behøver ikke å være det,» sa han. «Hør på meg, frøken Laura,» fortsatte han heftig. «De skal vite at jeg er sjeleglad for at jeg slipper å arve Langerud. Jeg kunne aldri ha vært godseier. Jeg vil ikke sitte som en konge på haugen og råde og bestemme over andre. Det er altfor mange slike i Norge. De kjemper mot hverandre med alle midler for å berike seg, mens det norske folk lider og all rikdommen blir sendt til Danmark. Folk er for fattige til å orke å ta det innover seg, eller for slitne til å samles til kamp.» Etter

den lange enetalen knyttet han nevene hardt og konkluderte: «Jeg ønsker meg et fritt Norge, for alle som bor her.»

Stemmen hans glødet av engasjement. Laura smilte, for dette var ytringer som August også pleide å komme med. I alle fall deler av dem.

«Broren min er enig med Dem,» sa hun. «Dere to ville nok hatt mye å snakke om.»

«Det håper jeg at vi får anledning til å gjøre,» svarte Johannes, og smilet var tilbake i ansiktet hans. «Og jeg ønsker at De skal bli kjent med Simone. Dere to vil like hverandre.»

«Kanskje ...» kom det nølende fra Laura. Kvelden var blitt skumringsblå, og hun reiste seg med et rykk. «Jeg må komme meg hjemover.»

«Selvsagt.»

Johannes reiste seg også. Han lente ryggen mot en knudrete trestamme. Laura ble stående rett ved siden av ham. Hun beveget seg ikke, og hadde tilsynelatende glemt at hun egentlig var på vei hjem.

«De reiser altså tilbake til hovedstaden i morgen ...»

«Jeg blir dessverre nødt til det, studiene kaller.»

«Så ... så snart,» datt det ut av Laura.

«Jeg har vært her i hele sommer.»

«Men ikke på denne måten.»

«Nei,» sa han. «Ikke på denne måten.»

Stillheten kom og la seg rundt dem, og de falt begge i tanker. Bare et svakt sus kunne høres fra skogen.

Jeg skulle ønske ...» sa Laura etter en stund.

«Jeg også.»

De så på hverandre og smilte. Så la han armene rundt henne og omfavnet henne.

Forsiktig, som om han fryktet at hun skulle rive seg løs. Det gjorde hun ikke. Bena hennes sto plantet i gresset. Hun lot hendene hvile på hoftene hans og skilte leppene. Tungen hans smatt inn, lette, søkte og lekte med hennes. Et kort øyeblikk kjente hun at hun lengtet etter at han skulle føre henne et sted der hun aldri før hadde vært. Hun ble varm i hele kroppen og stirret sjenert ned i bakken. Hjertet hennes banket fort av spenning, men også av uro.

Johannes slapp henne og dro den ene hånden gjennom den lyse luggen. «Jeg skulle ikke ha kysset Dem,» sa han og trakk henne inntil seg og gjorde det igjen. «Jeg har lengtet etter dette,» utbrøt han lykkelig. «Jeg har lengtet så inderlig etter å få være forelsket, få møte den eneste ene som overskygger alle andre, og som gjør livet verdt å leve!»

Det var underlige ord, syntes Laura. Hun ville aldri våget å uttale dem selv. «Hvordan kan De være så sikker på at denne ene er meg?»

Han tok hånden hennes og la den over hjertet sitt. «Fordi jeg føler det så sterkt.»

«Jeg må virkelig gå nå,» sa Laura og trakk hånden til seg, men hun ble rolig stående ved siden av ham.

«De skal ikke være redd,» sa han. «Jeg vil Dem bare godt.

«Det vet jeg,» svarte hun.

Han omfavnet henne igjen, og hun hvilte hodet mot skulderen hans. Gresset kjentes bløtt og mykt under

benas hennes, og skogen var full av dufter. Hun løftet hodet og så ham inn i øynene. Hun kunne ikke se annet enn varme og lengsel i blikket hans. Da de ikke lenger kunne utsette avskjeden, gjemte hun ansiktet mot brystkassen hans. Hun var aldeles forstumlet av alle følelsene som strømmet gjennom kroppen hennes, og sørgmodig fordi det ville bli så lenge til hun fikk se ham igjen.

Johannes holdt varsomt rundt henne. Han strøk henne på halsen og langs kjeven. Lot fingrene gli over den ene siden av ansiktet og opp mot kinnet.

«Jeg skal skrive til Dem,» lovt han.

Laura rev seg løs og så forskrekket på ham. Hun tenkte på alle spørsmålene hun ville få fra August og Rebekka hvis det kom brev til henne fra København.

«Nei, det må De ikke,» sa hun bestemt. «Det får De ikke lov til.»

Han fikk et såret uttrykk i ansiktet. «Vil De skrive til meg, da?»

Hun ristet på hodet. «Nei.»

«Men vil De tenke på meg?»

«Ja,» sa Laura. «Jeg skal tenke på Dem.»

«Og vente på meg,» fremholdt han. «Kjære frøken Laura, jeg kommer hjem til jul. Kan De love meg at De venter på meg, og ikke binder Dem til noen annen?»

Laura nølte litt, men nikket så bekreftende. «Jeg lover å vente på Dem,» sa hun høytidelig.

De sto tett omslynget i den blå augustkvelden og kysset hverandre en siste gang. Bakenfor lå skogen som en beskyttende vegg mot verden.

Kapittel 12

Willum tok hånden hennes med en nesten gutteaktig iver, og de gikk sammen ut i den svale sensommerkvelden.

«Hvor skal vi?» spurte Simone nysgjerrig.

«I aften skal vi to ha hagestuen for oss selv,» sa Willum.

Ansiktet hans var et eneste stort smil, og hun fulgte opprømt med dit han førte henne. De gikk ikke ned til barokkhagen, men spaserte mot sydenden av bygningen. Hun ante ikke at de hadde en egen hagestue på Langerud, for hun hadde aldri sett noe lysthus. Da hun nevnte det, lo han høyt.

«Det er muligens ikke en hagestue slik du forestiller deg den, mer en lun og beskyttet hule hvor vi kan være helt for oss selv.»

Den eneste adkomsten til hagestuen var fra øverste terrasse mot syd. De gikk ned en liten steintrapp og kom til en solid tredør med håndtak av messing. Simone hadde sett den flere ganger når hun spaserte i

hagen, men hadde alltid trodd at den førte til kjelleren.

Da Willum åpnet døren, ble hun helt målløs. Det var et vakkert, lite rom, ikke stort større enn værelset der de inntok frokosten, men atskillig mer intimt.

Langs den ene veggen hang det skap med rosemalte dører, og på hver side av en grønn sofa var det plassert urner med friske blomster. Det var tent lys i en trearmet stake, og en flaske rhinskvin og to glass sto på et rundt bord. Simone ble rørt over at han hadde gjort det så hyggelig. Det var en omtensksom gest.

Hun satte seg ved siden av ham blant myke puter i sofaen, glemte alt som var vanskelig og kjente bare en stille fryd over at han ville gi henne denne overraskelsen.

«Jeg tenkte at vi to burde få en kveld alene,» sa Willum og skjenket vin i glassene deres. Han rakte henne det ene. «Skål, min elskede hustru.»

Han så henne dypt inn i øynene, og hun kunne ikke se annet enn kjærlighet. Hun lente seg inntil ham, og han la armen rundt skulderen hennes. «Jeg vet at jeg har forsømt deg disse dagene etter bryllupet,» sa han. «Jeg håper du tilgir meg.»

«Kjære deg,» sa Simone. «Jeg skjønner at du har mye å tenke på.»

Hun nippet til vinen, den smakte søtt og varmet i maven.

Willum tok en slurk av sitt eget glass. «Trives du her på Langerud?»

«Ja,» svarte hun. «Jeg har det godt her på alle måter.»

«Jeg har naturligvis full forståelse for at du savner

familien din,» fortsatte Willum. «Men vi kan sikkert ta en tur til Christiania og besøke søsteren din en gang utpå høsten.»

«Det vil jeg gjerne.»

Det gjorde godt å ha ham så nær. Hun holdt nesten på å si det, men kom på at hun hadde ham nær hver natt, og han kunne misforstå. Hun ville ikke fortelle ham at hun ikke kunne like det han gjorde når han besøkte henne på værelset hennes. Han var alltid så hard og hastig om nettene, som om han ville få det unnagjort forttest mulig. Her i hagestuen var han øm og omtenk-som, og hun lente seg inntil brystkassen hans og følte at hun virkelig kunne snakke med ham. Hun behøvde ikke å vente på en anledning heller. Willum førte selv an.

«Er du tilfreds med frøken Walle?»

«Jeg kunne muligens ha ønsket meg en yngre kam-merpike,» tilsto Simone. «Vi har ikke så mye å snakke med hverandre om.»

Willum lo. «Nå er vel ikke en kammerpike den du skal betro deg til, min kjære.»

Simone lot det være med det. Han hadde jo rett. En husfrue skulle ikke konversere åpent med tjenerne. Hun tenkte seg om en stund og forsøkte å legge frem sitt syn på en annen sak.

«Jeg får ikke helt klarhet i hvordan husholdningen blir styrt,» sa hun omsider.

«Husholdningen?» gjentok Willum. «Den er det frø-ken Salomonsen som tar seg av.»

Simone nikket og begynte å forklare. «Din mor er

ikke så opptatt av den slags, men jeg tror utgiftene ville blitt mindre om vi selv tok oss av regnskapet.»

«Hvilket vi også gjør,» svarte han.

«Å?» sa Simone og stusset. «Det visste jeg faktisk ikke. Jeg trodde kanskje fru Dagmar ...»

«Overlot regnskapet til tjenerne?» fullførte Willum. «Nei, det er far og jeg som tar oss av alt som har med driften av Langerud å gjøre.» Han strøk henne over kinnet. «Men hvis det er andre ting du vil ha forandret på, sier du bare fra.»

«Jeg vil nødlig gjøre noe mot din mors vilje.»

Willum ble alvorlig. Han satte fra seg vinglasset og dro hånden over pannen. «Mor ... hun lever i sin egen verden. Far vil sende henne bort, men det har jeg nektet ham å gjøre, dette er tross alt hennes arvegård.»

Han virket opprørt, og hun la hånden sin over hans og klemte den. «Kjære deg,» sa hun. «Vi behøver ikke å snakke om dette.»

Willum ristet sakte på hodet. «Det er best du får vite det, så blir det lettere for deg å omgås henne.»

Amanda hadde altså rett i at fru Dagmar var nerve-svak, tenkte Simone trist. Hun bestemte seg for at dette ville hun vite mer om. Siden ektemannen først overrasket henne ved å være særdeles åpen.

«Hun var helt normal før,» fortsatte Willum. «Da vi bodde i Christiania, var hun en helt vanlig kvinne, men hun forandret seg etter at vi flyttet hit, og sykdommen ble forverret etter at Johannes ble født.»

«Så tragisk.»

Han tok hånden hennes og løftet den opp mot lep-

pene, kysset hver finger, før han plasserte vinglasset i hånden hennes. «Drikk, det er en dyr og utsøkt vin.»

Simone drakk lydig mens hun tenkte på svigermoren. Det måtte ha skjedd noe som gjorde at hun ble syk, mente hun. Da hun spurte ham, trakk han bare på skuldrene.

«Jeg vet ikke,» sa han. «Jeg vil bare at du skal vite årsaken til at hun oppfører seg så underlig. Du behøver ikke å streve med å bli kjent med henne, bare godta at hun ikke vil ha folk tett innpå seg.»

«Hvorfor flyttet dere fra byen?»

Willum løftet vinglasset og drakk det tomt. «Jeg var bare ni år den gang, og jeg vet ikke annet enn at vi flyttet hit og overtok gården da mors foreldre døde.»

Simone klarte ikke å la være å tenke på ordene til fru Marie Farmann som hun hadde overhørt den lille stunden hun sto gjemt bak forhenget under selskapet i juli måned. Fru Farmann hadde omtalt Flemming Gyldehorn svært lite flatterende. Hun hadde kalt ham en nådeløs sjarlatan som giftet seg rikt, og som etter å ha mislykkes med forretningsvirksomheten i byen, slo seg ned på sin kones arvegård og fortsatte å bruke mer penger enn vett. Simone lurte på om Willum visste hvordan faren ble omtalt, men bestemte seg for at hun ville skåne ham for de grusomme ordene. Hun så for seg en guttunge på ni år som måtte forlate hjemmet i byen og flytte til det landlige Aker. Et barn som fikk en lillebror, men som også opplevde at moren nærmest ble en fremmed for ham. Hun kunne bare ane hvor hardt alt dette måtte ha vært for Willum.

Simone bestemte seg for at hun ikke ville tvinge på ham de dystre minnene. Hun gjorde stemmen munter. «Jeg har begynt å bli glad i naturen,» sa hun. «Det er så vakkert her ute på landet.»

Willum bøyde seg og skjenket mer vin i glassene deres. «Det er jeg glad for å høre,» sa han.

«Jeg setter stor pris på stillheten,» fortsatte hun ivrig. «Det er så fredelig her.»

Han nikket. «Det blir ikke ensformig for deg?»

«Å, nei,» forsikret Simone. «Jeg liker ro og fred.»

«Godt.» Han dreide vinglasset i hånden og studerte den gylne væsken. «Hadde du en fin ridetur sammen med Johannes i dag?»

«Ja,» smilte hun. «Vi red gjennom skogen, og han viste meg Vindfall.»

«Så?» Han løftet vinglasset og tok en slurk, mens han med den andre hånden kjærtegnede skulderen hennes. «Hva syntes du om den gamle gården?»

«Jeg hadde trodd den var mer storslagen,» tilsto hun.

Willum lo. «Det er bare noen eldgamle bygninger,» sa han lett. «Fikk du også høre alle historiene om folkene som bor der?»

«Nei,» sa Simone. Hun angret på at hun hadde nevnt Vindfall, og hun bøyde seg fort og grep sitt eget vinglass. Drakk og svelget.

«Alt som blir sagt om folkene på Vindfall, er bare løgn og oppspinn,» blåste Willum. «De gjemmer seg bak eventyr og myter.»

«Du tror ikke noe på dette med nonnen og den fredløse?» datt det ut av Simone.

Willum lot fingrene leke med stetten på vinglasset, før han tok en ny slurk og satte det tilbake på bordet. «Jeg forstår at Johannes likevel fortalte deg en hel del.»

Han betraktet henne avventende, og Simone ga seg straks til å protestere. Det ble nødvendig for henne å være helt ærlig. «Jeg hørte disse historiene inne i Christiania, min egen søster Amanda fortalte meg dem.»

«Ja visst.» Han lente seg tilbake i sofaen med halvt lukkede øyne. Hånden hans la seg over det ene brystet hennes. «Du skal ikke tro på noe av dette, det er rent oppspinn som noen liker å more seg med.»

«Men det er skrekkelig at Jacob Vindfall ikke er blitt funnet,» sa Simone.

«Gruffullt.»

«Jeg antar at du fortsatt har med menn fra Langerud i letingen?»

Willum satte seg opp. «Jeg gjør det jeg kan,» sa han og fanget blikket hennes. «Du stoler vel på meg?»

«Selvsagt gjør jeg det,» svarte hun fort og tenkte instinktivt at Johannes måtte ha tatt feil. «Johannes mente at vi ikke skulle ri opp til gården for å hilse, han lot meg ikke få anledning til å presentere meg.»

Det lød klagende, og hun angret med det samme. Hun hadde rotet seg inn i disse spørsmålene, som alle endte hos Vindfall, og ødelagt den gode stemningen. Hun sendte Willum et fortvilet blick og ønsket bare at han avsluttet temaet.

«Det var klokt tenkt av Johannes,» kom det langsomt fra ektemannen. «Johannes har nok med sitt prestestudium i hovedstaden, og vi har med vilje holdt ham

utenfor forretningsdriften av Langerud.» Han kremtet før han fortsatte. «Min bror er ung og lar seg ofte rive med av følelser, men vårt forhold til familien Vindfall er naturligvis uforandret. Vi bør likevel være varsomme og holde oss til det formelle mens de fortsatt sørger, noe annet ville være uanstendig.»

Ordene hans var så riktige, og hun kunne heller ikke tvile på at de var sanne. Hun sank inn i armene hans, søkte inn til varmen hans og visste at han var alt for henne. Han var mannen hun var gift med, og hun skulle stole på ham.

«Jeg skjønner,» sa hun. «Du har naturligvis helt rett.»

Willum la hånden under haken hennes og holdt blikket hennes fast. «Jeg elsker deg,» sa han og kysset henne.

Leppene hans føltes varme mot hennes, og hun lukket øynene og lovt seg selv at hun aldri mer skulle tvile på ham.

«Jeg elsker deg også,» sa hun, og han svarte med å kysse øreflippen og halsgropen hennes. Han fikk henne til å lengte slik han gjorde før de giftet seg. Hun kjente varme sitringer i underlivet og håpet at han ville fortsette. At han ville kle av henne og gjøre det han pleide når han besøkte henne på værelset hennes. Hun følte at det ville bli annerledes denne gangen, at kanskje hun også ville synes om det.

«I morgen skal du og jeg ta en ridetur,» lovt Willum. «Bare vi to.»

Simone smilte glad. Hun lente seg tettere inntil ham, men Willum reiste seg og tok hånden hennes.

«La oss gå til værelset ditt.»

Hun kjente skuffelse over at de ikke kunne bli i hagestuen. De var kommet så nær hverandre her, var blitt så mye mer fortrolige, og hun ønsket så inderlig at det skulle vare. Men de kunne ta med seg den fine stemningen, sa hun til seg selv. Den kom til å vare. Hun så opp på mannen sin, det var glede og lyst i blikket hans. Jo, det ville vare. Denne natten ville bli annerledes.

De blåste ut lysene i sølvstaken på bordet før de forlot hagestuen, men glassene og den tomme vinflasken ble stående igjen til stuepikene.

Augustkvelden var full av blåtoner, men regnet lot vente på seg. Willum tok hånden hennes i sin, og de gikk sammen fra terrassen på sydsiden av bygningen og rundt til hovedinngangen. Lysene fra en ampel viste vei da de kom inn i hallen, og de passerte raskt det store uret med kinesisk dekor, uten å bry seg med hva klokken var. De så på hverandre og lo opprømt, og skulle til å fortsette opp trappen til soveværelsene, da gårdsbestyrer Lorentz Larsen brått trådte inn av døren.

Han bukket for Simone uten å møte blikket hennes, og nikket så til Willum. «Jeg må snakke med Dem,» sa han.

Willum fikk et irritert uttrykk i ansiktet. «Hva gjelder det?» spurte han bryskt.

Gårdsbestyreren svarte ikke, men det virket som de to likevel skjønnte hverandre.

Willum slapp hånden hennes. «Gå til værelset ditt,» sa han til henne. «Jeg kommer snart.»

Simone gikk lydig opp trappen. Hun undret seg over

hva som hastet slik at Lorentz Larsen la beslag på mannen hennes på denne tiden av døgnet. Hvis det gjaldt gårdsdriften, kunne han vel ha ventet til i morgen, eller henvendt seg til herr Flemming? Igjen kjente hun uroen ulme i maven.

Noe foregikk på Langerud, men hva?

Kapittel 13

Laura stanset utenfor inngangspartiet til Vindfall. Hun rettet på klærne, som var blitt ganske krøllete etter alle omfavnelsene, og forsøkte også å ordne håret før hun lukket seg inn. Hun hadde tenkt at hun skulle liste seg ubemerket ovenpå, men August satt i grønnstuen og ventet på henne. Han hadde tent lys i en kandelaber, og et øyeblikk ble hun redd for at han visste om henne og Johannes. Men et blick på broren var nok til at hun skjønnte at han ikke hadde den minste anelse. Det var noe ganske annet August var opptatt av. Han var så ivrig at han glemte å spørre hvor hun hadde vært.

På bordet foran ham sto treskrinet, og ved bena hans lå Rapp og sov fredelig. Elghunden hadde akseptert August som sin nye herre, og fotfulgte broren hvor enn han gikk.

August smilte bredt og løftet en nøkkel triumferende i været. «Den lå i den nederste skrivebordskuffen,» forklarte han. «I en forseglet konvolutt. Er du ikke spent?»

Laura hadde glemte hele skrinet. Hun hadde glemte så mye de to siste dagene. Hun følte seg ør og rar. Kroppen brant fortsatt etter Johannes. Mest av alt hadde hun lyst til å gå opp på sitt eget værelse og få være alene med alle tankene og følelsene. Det kunne hun naturligvis ikke nå. Dessuten var også hun spent på å få vite hva som var i skrinet. Tenk om de fant dagboken til Lucia!

Laura satte seg ved siden av broren på en høyrygget stol med brodert pute. Da August med høytidelig mine satte nøkkelen i låsen og vred rundt, lente hun seg nysgjerrig over bordet.

Skrinet inneholdt tre flekkete og gulnede pergamenter. August tok varsomt opp det første. Skriften var flere steder nesten utvisket. De måtte gjette seg til budskapet, men det var ingen tvil om at det dreide seg om et brev til Skule Håkonsson. Årstallet 1535 kunne så vidt skimtes, og de kunne tydelig se at brevet var underskrevet av erkebiskop Olav Engelbriktsson. De bøyde seg begge over bordet og leste. Deretter smilte de til hverandre.

«Skule ble løst fra skoggang,» sa Laura. «Han var ikke lenger fredløs.»

«Ikke nok med det,» gliste August. «Erkebiskopen erklærer også at Skule Håkonsson er den rettmessige eier av dette store skogområdet i utkanten av Oslo, som byen da het.» Han lo. «Og det ett år etter at Lucia og Skule hadde tatt seg til rette og bygget gården.»

Laura så på broren. «Men hvem var denne Olav Engelbriktsson?»

«Den siste katolske erkebiskop i Norge,» forklarte

August. «Han ble tvunget til å rømme landet etter reformasjonen.»

Det neste var et dokument fra 1538, med både Vindfall-familiens slektsmerke og kong Christian den tredjes segl og underskrift. Her hadde både Lucia og Skule underskrevet, og nå brukte de etternavnet Vindfall. Kongen meddelte at skogene var deres, og ville ikke komme under den danske krone.

«Skule og Lucia må ha vært mektige,» sa Laura imponert.

«Eller listige,» la broren til. «Men uansett klarte verken kirken eller kronen å ta fra dem det de anså som deres, og det skal vi være dem evig takknemlig for.»

Det siste brevet i skrinet var fra 1568 og skrevet på latin. Til tross for at mademoiselle Dumas hadde forsøkt å lære dem begge språket, strevde de en stund med ord og vendinger. Da de etter flere forsøk og en liten meningsutveksling fikk fatt i innholdet, måtte de av forbauselse. Avsenderen var en mann ved navn Alessandro Valignano, med tittelen pater. Det var et fortrolig og personlig brev, og han meddelte med stor sorg at deres sønn, jesuittprest Peter Vindfall, døde i Rom rett etter at han vendte hjem fra misjonsarbeid i Kina.

«Kina!» utbrøt Laura. «Tenk at han reiste helt til Kina.»

«Jesuittprest,» sa August med en dyp rynke mellom øynene. Han så svært betenkt ut, og det ble Laura også da hun fikk vite hva en jesuittprest var.

Spenningen etter å finne mer i skrinet var likevel større enn bekymringene for Peter Vindfall og hans skjebne.

Laura reiste seg ivrig for å se etter. Like etter holdt hun et vakkert innrammet bilde av jomfru Maria og Jesusbarnet i hånden, samt et underlig smykke som besto av glassperler med et kors aller nederst.

«Et papistbilde og et perlebånd!»

«Det kalles en rosenkrans,» sa August. «De tilhørte pavekirken, hele hurven.»

Laura stirret skremt på ham. Det var forbudt å være katolikk i Danmark-Norge. Hun skyndte seg å legge både bildet og smykket tilbake i skrinet, men kom så på at alle mennesker trolig var papister på den tiden.

«I hvert fall da Skule og Lucia grunnla gården i 1534,» sa hun og så på broren for å få en bekreftelse.

«Ja, men de fortsatte å være katolikker, selv lenge etter reformasjonen, etter at de ble beordret til å være lutheranere,» sa August oppgitt. «Barna deres ble papister, og den godeste Peter til og med jesuittprest!»

«Utrolig.»

Laura syntes dette begynte å bli en virkelig spennende historie.

«Det er verre enn som så, Laura!» August var tydelig opprørt. «Dette betyr at vår historie er helt annerledes enn vi har gått ut fra.»

«Hva mener du?»

«Vi har alltid trodd at det var Peter som førte slekten videre, at vi stammer i direkte linje fra ham.»

«Ja ... gjør vi ikke det?»

«Papistprester gifter seg ikke,» belærte broren henne. «Dermed må det være Nanna som førte slekten videre ... men jeg mener å huske at hun i familiebibelen

står oppført med Vindfall som etternavn, og det tyder på at hun aldri giftet seg.»

«Kanskje hun fikk et barn utenfor ekteskap?» foreslo Laura før hun kom på bedre tanker. «Eller kanskje hennes utkårede døde før de rakk å gifte seg?»

August gikk til bokskapet og hentet familiebibelen. Han la den store, tykke boken foran dem på bordet. Ikke for å lese i Skriften, han nøyde seg med å bla opp til første blanke side av den hellige bok, der alle generasjonene som var blitt født på gården, sto oppført med fødsels- og dødsdato og ektefelle, om de hadde noen. Flere steder var blekket falmet, og navnene var skrevet med ulike håndskrifter. Det var naturlig nok i løpet av århundrene satt inn flere ekstra sider i Bibelen for å få plass til alle. Laura fulgte pekefingeren til broren og leste det samme som ham. Lucia og Skule Vindfall fikk barna Peter, født 1535, og Nanna, født 1537. Peter hadde ingen arvinger etter seg, men Nanna hadde en sønn, Erlend, født 1554. Hun sto oppført uten ektefelle, og barnets far var heller ikke nevnt. Det var like fullt Erlend Vindfall som førte ætten videre.

August stønnet. «Gud hjelpe oss! Vi nedstammer fra en risunge.»

«Nei,» sa Laura bestemt. «Vår ættelinje er ubrutt fra Lucia og Skules tid, og det er det som er viktig.»

«Ført videre av en bastard,» sa broren foraktelig. «Allerede i andre generasjon dukket det opp et svakt ledd. Hvorfor har jeg ikke sett dette før?»

August fortsatte å lese gjennom slektstavlen. «Heldigvis kom adelen inn ganske snart.»

Laura sukket. Hun kunne ikke begripe hvorfor broren insisterte på å gå gjennom hele slektstreet. Alt dette visste de fra før.

«Ja visst,» sa hun trett. «Barnebarnet til risungen, Ludvig Vindfall, giftet seg med den svenske grevinnen Helena Ribbing i 1628.»

August gned seg på haken. Hun mistenkte ham for å like å snakke om at det var adelig blod i dem, selv om det med årene var blitt godt utvannet. Nå var det også slik at hver minste tråd i deres etter hvert ganske lange slektsgarn, ble holdt grundig sammen med resten. Selv etter så mange år holdt de kontakt med Ribbing-familien i Sverige. Også mens Norge kriget mot svenskene og holdt ufred. Slekten kom først.

Laura ristet på hodet over broren idet han igjen lot pekefingeren gli videre nedover den lange listen av navn, og gjentok ting hun allerede visste. Som at bestemoren til Hilmar Brockenhuus het Abelone Vindfall og ble husfrue på Strandeby. Mens hennes bror, Jonas, var bestefar til Jacob, og således deres oldefar. Eller at en annen ung kvinne druknet seg av hjertesorg, hvis en nå skulle tro på slikt. Laura skjulte en gjesp. Hun syntes det fikk være nok nå, men August var av en annen oppfatning.

Laura stirret matt på broren. Mest av alt ønsket hun å trekke seg tilbake. Hun lurte på om han hadde til hensikt å tråle gjennom alle generasjonene helt frem til deres for om mulig å finne flere svake ledd.

Det hadde han. August hadde oppdaget noe, og etter å ha lest grundig gjennom alle slektsnavnene, lente han seg tilbake med et dypt sukk.

«Både far og farfar var enebarn,» sa han. «Og oldefar hadde bare den ene søsteren.» Han så på henne og kunn- gjorde: «Det hviler en forbannelse over slekten vår.»

«For noe tøv!» blåste Laura. «Hvordan kan du finne på å si noe slikt?»

August pekte igjen på alle navnene og gjorde henne oppmerksom på de små korsene som også var nedteg- net.

«Det har alltid kun vært ett eller to barn i hvert slekts- ledd som har fått vokse opp her på gården, og slik er det fortsatt. Vi er også bare to. Vi skulle vært flere. Mor mistet to barn før hun fikk deg, og ...» Broren fikk et sørgmodig uttrykk i ansiktet. «Den lille søsteren vår døde sammen med henne.»

Laura nikket trist. Hun leste gjennom alle navnene og kom til at han hadde rett. Skjønt hun syntes han overdrev når han kalte det en forbannelse.

«Det er ganske sikkert bare en tilfeldighet.»

August ristet på hodet. «Det tror jeg ikke,» sa han. «Jeg håper bare ikke at jeg ender som Peter.»

«At du blir jesuittprest?»

«Jeg tenkte helst på det at han ikke hadde arvinger etter seg.»

Laura syntes hun fortsatt kunne kjenne varmen fra kroppen til Johannes.

«Jeg er helt sikker på at du og Rebekka får barn,» skyndte hun seg å si.

«Hvis ikke er det ditt ansvar å skaffe arvinger,» sa broren. «Gården skal følge ættelinjen, om det så er på kvinnesiden.»

«Jeg vet alt dette.» Laura var stiv i blikket. Hun tenkte igjen på Johannes og klemte hendene i fanget.

«Så forstår du også at det er svært viktig hvem du blir gift med,» sa August og så på henne helt til hun ble tvunget til å svare.

«Selvsagt gjør jeg det.»

Laura skjønnte at det var en advarsel. Det var første gang broren snakket om giftermålet hennes, og brått kjente hun et heftig sinne fordi han ville bestemme over hennes fremtid.

«Godt, da er vi enige om den saken.» August la pergamentene, papistbildet og rosenkransen tilbake i treskrinet og lukket og låste det, før han reiste seg. «Jeg setter det tilbake på plass i kjelleren,» sa han og la til: «Det er vel en årsak til at det sto der.»

De sa god natt til hverandre. Laura gikk opp trappen og lukket seg inn på værelset sitt. Tjenestepikene hadde tent et lys, men hun blåste det straks ut og kledde av seg i mørket. Så la hun seg i sengen og pakket dynen godt rundt seg, men selv om hun var svimmel av tretthet, ble hun liggende og tenke. En hel strøm av følelser gikk gjennom henne. Hemmelighetene i skrinet og samtalen med August blandet seg med tankene på Johannes. Alle generasjonene som hadde levd på gården før dem, og dette underlige med at kun ett eller to barn i hvert slektsledd overlevde. Var det virkelig slik at det hvilte en forbannelse over slekten deres? Og i så fall hvorfor?

Laura kjente at det summet av spenning i hodet. «Tull og tøys,» sa hun høyt og overmodig. Det var bare Au-

gust som var overtroisk. Dessuten mislikte broren at han hadde tatt feil av hvem som førte slekten videre. Hun syntes han overdrev den nitide slektsgranskningen, og hun hadde heller ikke likt at han begynte å snakke om hennes fremtidige valg av ektemann. Men hun unnskyldte broren. August visste jo ikke om Johannes. Han visste ikke at hun hadde lovt å vente på prestestudenten, som tilfeldigvis også var deres nærmeste granne. Hva det innebar, hadde hun ikke helt klart for seg. Noe frieri var det vel ikke, mer et ønske om at de to skulle få anledning til å bli bedre kjent med hverandre.

Laura begynte å tenke på hva August ville si den dagen han fikk vite om Johannes. Hun ble ganske betenkt, men trøstet seg med at når broren bare ble kjent med ham, kom nok alt til å ordne seg til det beste. Hun hadde gitt Johannes et løfte. *Og det løftet skal jeg holde*, tenkte Laura trassig. *Jeg skal vente på ham, og jeg kommer til å møte ham igjen*. Han var noe helt for seg selv, og tenk at han skulle bli prest! Laura forsøkte å se ham for seg på prekestolen i Aker kirke. Det ville nok bli en ganske annerledes preken enn de var vant til fra den sure, gamle presten som hadde vært så vennelig i konfirmasjonstiden. Han hadde vært mest opptatt av helvetes pinsler og den slags utrivligheter.

Johannes ville snakke om kjærlighet og glede, og antagelig også la det falle noen gloser om norsk selvstendighet. Han ville nok ikke klare å holde seg alvorlig gjennom en hel preken, muligens ville han både smile og le. Laura måtte også smile der hun lå og spant fantasi-bilder. Hun syntes nesten at hun kunne høre den glade

latteren til Johannes runge gjennom kirkerømmet. Hun kniste. Jo, han ville nok bli en riktig fornøyeelig prest.

Hun trakk dynen tettere rundt seg og sovnet med et stort smil om munnen.

Kapittel 14

Hvorfor kom han ikke snart? Hva var det som heftet ham? Simone satt og ventet ved vinduet i en stol med rund pute og gylne armlener, og kjente uroen stige. Selv lysene i sølvstaken blafret urolig. Den vesle finken satt stille i fengselet sitt og hang med nebbet. Hun la et sjal over buret for å slippe å se den.

Hun tenkte på den fortrolige samtalen med ektemannen i hagestuen. Den hadde gitt henne så mange håp, den samtalen, og hun hadde følt at de var kommet mye nærmere hverandre. Kyssene hans hadde vært så varme og kjærtegnene så ømme. Willum hadde fått henne til å tro at hun likevel var i stand til å føle, og kanskje også like, det de gjorde i sengen om natten.

En ny lengsel blusset i henne, og hun ønsket at han skulle komme hit til værelset hennes. Hun ville kle av seg og forsvinne inn i armene hans, hun ville elske med ham, gi og ta imot. Hun visste at hun hadde det i seg, hun kunne elske ham slik han fortjente. Bare han kom snart. Hun rørte utålmodig på seg da døren ble åpnet.

Et øyeblikk hadde hun håpet i seg, men da frøken Walle kom inn i rommet, svant det hen.

«God kveld,» hilste kammerpiken og satte en mugge med varmt vann ved siden av vaskevannsfatet. Deretter ble hun stående og vente mens hun gned hendene mot hverandre.

«Takk,» sa Simone. «Du kan gå nå, jeg venter på min mann.»

Frøken Walle rørte seg ikke. Leppene strammet seg. «Herr Willum red ut sammen med gårdsbestyreren,» opplyste hun med viktig mine.

Simone rynket brynene. «Red ut?» gjentok hun dumt. «Det kan ikke stemme. Du må ha sett feil.»

«Det er ingenting i veien med øynene mine,» sa frøken Walle og vred leppene surt.

Simone skjønte at hun hadde sagt for mye, og innhentet seg fort. «Naturligvis ikke.»

Hun syntes blikket til den eldre kvinnen var ubehagelig og ville ha henne ut av rommet så fort som mulig. Hun ville være alene, få tenke over dette i ensomhet. Skuffelsen over at Willum hadde ridd av gårde uten å si fra til henne, brant i brystet. Det følte som om hun hadde spist noe hun ikke tålte.

«Hvis det er slik at Jacob Vindfall er død, blir det generasjonsskifte på Vindfall,» lød det brått og uventet fra kammerpiken. «Men jeg har hørt at den unge Vindfall er mer forstandig enn den gamle.»

Etter de ordene neide hun og forlot værelset. Simone ble sittende og stirre på den lukkede døren. Hvorfor i all verden hadde hun sagt det? tenkte hun. Hva visste

frøken Walle om denne saken? Og hvorfor hadde hun kommet med dette nå? Simone reiste seg og vandret tankefull rundt i værelset. Hadde de funnet Jacob Vindfall? Og i så fall, var han i live, eller død, slik frøken Walle hadde antydnet? Uansett skjønnte hun nå at hun kunne stole på Willum. Han hadde dratt av gårde for å bistå August Vindfall. Simone merket at hun var stolt av ektemannen, selv om hun innerst inne syntes han kunne tatt seg tid til å gi henne beskjed.

Hun kledde av seg og kjente at det var godt å slippe de kalde hendene til frøken Walle. Etter å ha hengt opp kjolen i klesskapet, helte hun vann i vaskevannsfatet og vasket seg. Deretter tok hun på seg nattkjolen, knyttet sløyfene i halsen, blåste ut lyset og smøg seg under dynen. Hun lukket øynene og prøvde å sove, men tankene fortsatte å kretse rundt det som hadde hendt i dag. Ridturen til Vindfall sammen med Johannes. Hun likte den unge svogeren. Johannes hadde et lyst sinn, og hun kom til å savne ham når han var reist. Han hadde vært ordentlig søt da han betrodde henne at han holdt på med å skrive et dikt til en helt spesiell kvinne. Var det Pernille Brockenhuus han var blitt kjær i? Hun fikk det ikke helt til å stemme. Pernille Brockenhuus var liten og fyldig og ikke blant de vakreste ... Nei, fy, sa Simone til seg selv. Slik fikk hun ikke lov til å tenke. Spesielt ikke hun, tenkte hun litt sårt. Hun visste jo at hun selv ikke ble betraktet som pen, med det ildrøde håret og alle fregnene.

Dessuten kjente hun ikke Pernille, det kunne godt hende at den andre kvinnen hadde de aller beste egen-

skaper. Skjønt hun var flere år eldre enn Johannes. Hvilket selvsagt var uvesentlig hvis han virkelig var glad i henne, tenkte Simone og gjespet. Men Willum hadde nok rett i at han var en drømmer som handlet mer ut fra følelser enn fornuft. Johannes hadde misforstått oppkjøpet av skogen til Vindfall, eller kanskje kjente han ikke til at Jacob Vindfall sto i gjeld til dem?

Uansett var det godt at han endelig ble funnet. Simone var ganske sikker på at det var på grunn av dette Willum og Lorentz Larsen måtte ri så hastig av sted. Hun ble liggende og lytte, i håp om at ektemannen snart ville komme hjem.

Det var stille i det store huset, men brått hørte hun regnet piske mot vindusruten. Så kom altså regnet, fastslo hun med et lite smil. Willum hadde hatt helt rett i at selv om kvelden var grå, ville ikke regnet komme før til natten. Hun gjespet på nytt og la seg bedre til rette i sengen, men kjente at hun savnet kroppen til ektemannen. Han skulle ha vært her hos henne nå, og de skulle ha vært nær hverandre og elsket med hverandre.

Nå som den varme lengselen satt i kroppen, ville hun tatt imot ham med glede om han kom. Kanskje ville følelsene ta henne dit han pleide å være, for hun hadde skjønt at Willum nøt det de gjorde. Simone tenkte en hel del på dette som foregikk mellom mann og kvinne, og trodde at hun ville kunne få det til neste gang. Kanskje var det slik at en ikke ble med barn hvis kvinnen ikke følte likedan som mannen? Hun skulle ønske at hun visste mer om dette. Hun ønsket jo ikke annet enn å få et barn. Bli mor til sitt eget barn. Få en liten gutt

eller pike som hun kunne stelle med og se vokse opp og være til hjelp for. *Mitt eget lille barn*, tenkte Simone og sukket før hun sovnet.

Hun våknet av at frøken Walle trakk gardinene fra, slik at solskinnet strømmet inn og skar henne i øynene.

«God morgen,» lød det monotont og ukjærlig fra kammerpiken.

«God morgen,» svarte Simone og gned seg i øynene. Hun satte seg opp i sengen, og brått kom alt fra kvelden før tilbake. «Er det noe nytt?» spurte hun spent.

«Om hva da?» Frøken Walle helte vann i vaskevannsfatet og snudde seg mot henne.

«Om Jacob Vindfall,» sa Simone og reiste seg fra sengen.

«Ikke som jeg vet.»

Simone sto som en statue mens hun ble vasket og påkledd. Hun valgte selv ut kjolen, en gul i musselin.

Frøken Walle klaget da hun gredde håret hennes. «De glemte å børste det før De gikk til sengs i går kveld, nå er det fullt av floker.»

Hun dro så hardt gjennom håret at Simone ynket seg og ba henne holde opp.

«Det holder,» sa hun sint. «Jeg gjør resten selv.»

Frøken Walle fikk et fornærmet uttrykk i ansiktet. «Men vil ikke fruene ...»

«Nei, du kan gå,» sa Simone ilt. «Du skal gå nå, øyeblikkelig.»

Hun angret idet den eldre kvinnen forlot værelset. Hva i all verden var det som gikk av henne? Tenk at

hun hadde vært så uhøflig! Nei, hun fikk pent be frøken Walle om unnskyldning senere, og forklare at hun ikke var seg selv. De to passet ikke sammen, men hun skulle oppføre seg dannet og høflig mot frøken Walle inntil hun fikk en ny pike. Simone satte opp det røde håret i en topp, pudret seg og sa seg fornøyd. Hun så et alvorlig og angrende ansikt i speilet da hun reiste seg.

Smilet var tilbake på leppene da hun kom inn i lillestuen, som de kalte rommet der de inntok frokost og andre måltider når de ikke hadde gjester. Da ble spise-stuen brukt. Middagen senere i dag ville også bli servert her, visste Simone og kjente et lite stikk inni seg. De ville bli én mindre da, siden Johannes skulle reise.

Willum satt allerede ved bordet. Han så blek og sliten ut, men smilte svakt til henne da hun satte seg ved siden av ham.

«Jeg beklager at jeg ikke fikk gitt deg beskjed i går kveld,» sa han lavt til henne.

«Hva var det som hastet slik?»

Willum trykket hånden hennes. «Bare en affære som herr Lorentzen mente vi måtte skvære opp,» svarte han bekymringsløst og gjentok at han var lei for at hun hadde ventet forgjeves.

Simone slo seg til ro med det. Så gjaldt det i hvert fall ikke Jacob Vindfall. Hun var både skuffet og lettet over at det ikke var noe nytt om deres granne, men lot være å spørre mer.

Herr Flemming løftet kaffekoppen, dobbelthakene disset under den stive kragen. Fru Dagmar satt som vanlig ganske stille på sin plass.

Johannes kom feiende inn i værelset og hilste blidt. «God morgen, mine damer og herrer.»

«God morgen,» svarte herr Flemming og nikket mot vinduene, der solen strømmet inn. «Du får et trivelig reisevær.»

«Å,» sukket Johannes. «Jeg kan ikke annet enn å beklage at jeg må reise min vei på slik en vakker dag. Jeg skulle mye heller tatt meg en ridetur. Skogen vil dryppe av væte og marken dufte forfriskende etter nattens regn, og luften vil være ny og jomfruelig.»

«Hvilken storslagen poesi,» kom det halvt ironisk fra Willum. «Jeg synes da ellers at du knapt har gjort annet enn å galoppere rundt i skogen de siste dagene.»

Johannes smilte bredt og uanfektet, iført hvit skjorte med kniplingskrage og rysjer, samt vest med tynne sølvtråder. Han hadde god appetitt og tok for seg av smørbrødene. Det var åpenbart at maten smakte, og da han tok sitt tredje smørbrød med røkt ørret, humret faren godmodig og mumlet noe om at det var tillatt å variere.

«Jeg er lykkelig over all den gode maten, men også vemodig over at jeg nå snart ikke kan spise norsk fisk,» sa Johannes og blunket med det ene øyet.

«Vi forstår,» humret herr Flemming. «Men gi oss nå et par saftige historier fra hovedstaden før du forlater oss.»

Johannes tenkte seg litt om, så kom det muntert: «Kongen har besvær med tarmene. Det hender han ber livvaktene løpe foran og erklære at det er tordenvær i vente!» Han lo høyt. «Slik at ikke folk skal bli skremt av den voldsomme buldringen,» la han forklarende til.

Herr Flemming gapskrattet, også fru Dagmar dro på smilebåndet.

«Han lyver så han tror det selv,» kom det fra Willum.

«Men han gjør det overbevisende,» sa faren. Han gjorde tegn til at Johannes, som var i ferd med å fjerne servietten fra halsgropen, skulle bli sittende.

«Det er noe annet jeg vil snakke med deg om, sa herr Flemming og vekslet blick med Willum.

«Naturligvis, far,» svarte Johannes.

Simone satt og følte på den gode og bekymringsløse stemningen som Johannes alltid brakte med seg. Han var nok også en villstyring, men av den mest sjarme-
rende sorten. Det var mye liv og latter i fotsporene til den unge mannen, men det ante henne at det var noe annet enn hans muntre humør herr Flemming ville snakke om.

Johannes rettet ryggen og gjorde seg klar til å motta sin fars formaninger. Han lot ikke til å være påfallende bekymret. Simone kunne se at han riktig struttet av selvtillit.

«Jeg blir nødt til å gi deg noen alvorsord,» begynte svigerfaren, før stemmen forandret seg og tonefallet ble advarende. «Aller først forventer jeg en ganske annen oppførsel når du nå reiser tilbake til hovedstaden.»

«Far, da ...»

«Nei,» avbrøt herr Flemming bestemt. «Du representerer vår familie, du representerer Norge der nede i København. Du er der for å studere, ikke for å sitte og drikke hos madame Juel i Læderstræde.»

«Vi er en patriotisk klubb som skal bestå til Norge får

sin selvstendighet,» forklarte Johannes. «Vi har avgitt troskapsløfte til de norske fjellene.»

«Jaså,» sa herr Flemming langsomt og uttrykksløst. «En patriotisk hurv med unge nordmenn som drikker opp pengene sine på et dansk vertshus, dere skal altså bli våre salige befriere?»

«Det finnes ingen norske vertshus i København,» svarte Johannes freidig. «I grunnen ganske synd, spør du meg.»

«Forsøker du å være vittig på min bekostning? Er dette kun spas for deg som alt annet?»

«Nei, far, jeg bare beskriver omstendighetene.»

«Så er de forstått.» Herr Flemming nikket nådig. «Og må jeg samtidig få minne om at hvis ryktene om et utsvevende liv løper foran deg, kan det hende det blir vanskelig å få et embete.»

Johannes svelget tungt. Ansiktet var blitt alvorlig, men stemmen hadde fortsatt en snev av sarkasme. «Det er da voldsomt så mye du vet om mitt liv i København.»

«Jeg har en pålitelig informant.»

«Som er?»

«Din medstudent Bendik Brockenhuus var mer enn villig til å fortelle meg alt jeg ønsket å vite, og mer til, da vi møttes i selskapet hos Farmanns i slutten av juli.»

Simone tenkte tilbake på opptrinnet mellom de to, som hun hadde vært vitne til. Det burde vel ikke komme som noen overraskelse på Johannes at Bendik Brockenhuus hadde sladret, men kanskje hadde han fortrenget hele episoden. Det var mye som kunne tyde på det.

Johannes bannet høyt. «Den fandens Bendik!»

«Hva behager?»

«Bendik Brockenhuus er en sleip ål. Vemmelig og slibrig som en orm.»

«Ål eller orm? Han kan ikke være begge deler.»

«Tro meg, far, han er det. Jeg kan sikkert finne på mer også.»

«Det holder lenge,» svarte herr Flemming. Han fortsatte i en vennligere tone. «Jeg har også fått høre at du tok deg litt ekstra av den selvsamme Bendiks søster under det før omtalte selskapet.»

Johannes gjorde et kast med hodet. «Jeg kan virkelig ikke erindre at jeg brukte mer tid på Pernille Brockenhuus enn på andre damer.»

Flemming kremtet. «Men du synes altså om henne?»

Johannes trakk på skuldrene. «Hun er vel verken verre eller bedre enn andre.»

Ordene ble fremført i en så likegyldig tone at Simone forsto at hun hadde tatt feil. Det var nok ikke Pernille Brockenhuus som var den sjeldne blomsten som ble viet et eget dikt.

Herr Flemming fortsatte uanfektet. «Når du kommer hjem til jul, synes jeg du skal begynne å oppvarte unge frøken Brockenhuus,» foreslo han.

Johannes måpte. «Hvorfor i all verden skulle jeg det?»

Willum sukket høyt og kastet seg inn i samtalen. «Fordi Pernille Brockenhuus er et godt parti.»

Johannes brast i latter. «Gode gud, dette er det dummeste jeg har hørt på lenge!»

Det var i alle fall ingen tvil om hva Johannes mente

om saken, tenkte Simone og skjulte et smil. Hun håpet at svigerfaren og Willum lot være å snakke mer om dette nå. Det kunne virke som svigermoren tenkte det samme. Hun var blitt stram i ansiktet. Men Willum ga seg ikke.

«Jeg kan ikke begripe hvorfor du ler av Pernille Brockenhuus.»

«Jeg ler ikke av Pernille, jeg ler av dere,» svarte Johannes og begynte å ramse opp. «For det første er jeg ikke det minste interessert i Pernille, og jeg antar at hun er av samme oppfatning når det gjelder meg. For det andre tviler jeg sterkt på at Hilmar Brockenhuus vil gifte bort datteren sin til en av sine argeste konkurrenter.» Han stirret utfordrende på faren og broren. «Jeg tar vel ikke feil når jeg antyder at tanken bak plyndringen av Vindfall er å øke eksporten av trelast til utlandet?»

Simone kjente at hjertet hennes gjorde et hopp, og hun skottet forsiktig bort på ektemannen. Kjevenerne til Willum hardnet, men stemmen var behersket.

«Vær vennlig å ikke uttale deg om ting du ikke har rede på.»

«I lige måte,» svarte Johannes mutt.

«Ti med dere, begge to.» Fru Dagmar hadde reist seg. Hun løftet en dirrende pekefinger mot begge sønnene. «Dere skal støtte hverandre, ikke skape ufred og lage skille mellom hinanden.»

Både Willum og Johannes stirret forlegent ned i bordet, men herr Flemming sendte hustruen et alt annet enn hjertelig blick. Han likte nok dårlig at hun blandet seg inn, skjønte Simone. Det var første gang hun

hadde hørt svigermoren så bestemt, men så gjaldt det da også sønnene.

Etter frokost ble reisekisten til Johannes båret ut til ekvipasjen, og deretter var det klart for avskjed. Som den aller siste kom fru Dagmar ut for å ta farvel med sin yngste sønn. Hun løftet hånden og strøk ham over kinnet, før hun stilte seg på tå og kysset ham. Johannes omfavnet moren og holdt henne inntil seg en lang stund.

Synet av de to fikk Simone til å ta en avgjørelse.
Hun ville bli kjent med svigermoren sin.

Kapittel 15

Willum holdt løftet han hadde gitt henne. Et par timer etter at de hadde vinket av gårde Johannes, gikk de sammen til stallen.

Ola hilste gjenkjennende på henne. «Vil fruene også i dag ri Blanka?» spurte han, og da Simone nikket, gikk han i gang med å legge sal på den hvite hesten.

Willum stanset ham bryskt. «Du har ingen rett til å snakke til min kone. For deg er hun fru Simone Gyldehorn, men her er det *jeg* som gir ordrer, sal opp den sorte hoppa.»

Stallgutten knep leppene hardt sammen og etterfulgte ordren med uttrykksløse øyne. Han strøk hånden ilt gjennom det lange, sorte håret, men visste nok bedre enn å svare tilbake.

«Det var da unødvendig å snakke så hardt til den unge mannen,» sa Simone da de red ned alleen.

«Jeg liker ikke oppsynet til den jypningen,» svarte Willum. «Han får se å passe seg, Lorentz Larsen har gjentatte ganger klaget på ham.»

«Hvorfor det? Han virker da dyktig med hestene.»

«Etter hva jeg har fått høre, er gutten frekk og freidig og tar seg til rette,» sa ektemannen. «Viser han ikke bedre oppførsel, blir vi nødt til å tukte ham.»

«Nei, kjære,» utbrøt Simone forskrekket. «Gjør ikke det.»

Willum svarte ikke, men etter hvert som de la Langerud bak seg, mildnet humøret hans.

«Blanka er mors hest,» forklarte han. «Du skal naturligvis få din egen hest, jeg beklager at jeg har forsømt meg.»

«Jeg behøver da ikke en egen hest,» protesterte Simone. «Jeg er ingen god rytter.»

Willum ville ikke høre på den slags. «Så snart jeg får tid, skal jeg kjøpe hest til deg.»

«I så fall er jeg selvsagt takknemlig,» skyndte Simone seg å si.

De red ikke østover mot Vindfall, men i motsatt retning. Willum var kledd i linskjorte og grå bukser, og han skjulte det lyse håret under en trekanthatt. De red ved siden av hverandre, uten hastverk, og i så bedagelig tempo at de kunne føre en samtale.

«I dag er det nøyaktig én uke siden vi giftet oss,» sa Willum plutselig.

«Ja, tenk det.»

Simone følte at hun hadde vært på Langerud mye lenger, men så var det bare en uke. Likevel var hun utålmodig etter å få hilse på folkene på Vindfall. Hun kom på at det var søndag dagen etter, da ville hun tro-

lig møte dem i kirken, men hvilken kirke sognet de til? Hun spurte ektemannen om dette.

«Det finnes bare én kirke i Aker,» forklarte Willum. «Og den ligger helt sør i sognet, vi må stå opp grytidlig i morgen,» la han til med et sukk.

«Er det noe nytt om Jacob Vindfall?» spurte hun etter en stund.

«Nei, dessverre.»

Han møtte blikket hennes. En bekymret rynke brøt seg frem mellom øynene hans, og hun var nær ved å strekke ut hånden for å glatte den bort.

«Det er jeg lei for,» sa Simone.

«Jeg også.» Rynken forsvant helt uten hennes hjelp, og stemmen lød håpefull da han fortsatte. «Men jeg har sendt Lorentz Larsen med bud til August Vindfall om at våre menn gjerne deltar i letingen.»

Simone husket at han hadde sagt det samme før og stusset over at han gjentok seg selv. «Håpet om å finne ham i live har vel begynt å svinne,» sa hun stille.

Stien ble smalere, og de kunne ikke lenger ri ved siden av hverandre. Willum red først, og hun fulgte etter. Willum var høyere, men ikke like kraftig som Johannes, og skuldrene var smalere. De to brødrene var ulike både i sinn og skinn, og det var nesten ti år i aldersforskjell mellom dem.

Willum stanset ved en gresskledd knaus. Han gikk av hesten, og hjalp deretter henne. Et øyeblikk kjente hun trykket av hånden hans mot sin, lenge nok til at berøringen fikk henne til å lengte etter at han skulle ta henne i armene og kysse henne. Han gjorde ikke det.

«Mærraberget,» forklarte Willum og viste henne et svakt riss av en hestesko som var hugget inn i berget. «Ifølge folketroen kjørte en mann med hest over berget en langfredag og ble borte. Både han og hesten sank rett inn i berget, og siden har ingen sett dem, bare merket står igjen etter dem.»

Simone grøsset. «Du mener at trollet tok dem.»

«Nei, berget slukte dem.» Willum lo. «Det er slikt som folk her omkring liker å tro på.»

«Men ikke du?»

«Jeg er et opplyst menneske,» svarte han. «Jeg vet bedre enn å tro på vandrehistorier.»

De red videre. Solen forsvant etter hvert bak mørke furuer, og skyggene la seg rundt dem. Willum var blitt taus. Ansiktet hans var vendt fremover, og han virket fordypet i tanker. Hun forsøkte å forestille seg hva han grublet over, men klarte det ikke. Hennes egne tanker vandret frem og tilbake. Hun gledet seg over rideturen sammen med ektemannen, men hun tenkte også på moren og tvillingsøstrene og håpet at de var vel fremme i Königsberg. Kanskje kunne hun snart begynne å vente på brev? Først måtte de selvsagt komme seg i orden i det nye hjemmet, så hun fikk smøre seg med tålmodighet en stund til.

Johannes var antagelig i Christiania nå. Snart skulle han gå om bord i et skip som skulle ta ham til København, og hvis været holdt seg, ville han nok få en behagelig overfart. Hun lurte på hvem kvinnen han skrev dikt til, var. En sjelden og vakker blomst som han foreløpig ville holde hemmelig. Mon tro om hun er dansk?

Simone ble nesten sikker på det. I alle fall var det klart som dagen at det ikke var Pernille Brockenhuus som var gjenstand for svogerens varme følelser, og hun håpet at Willum og svigerfaren også ville slå seg til ro med det. Det var ikke riktig å presse den unge mannen inn i en allianse bare fordi det gavnet dem selv.

Da de kom ut av den mørke skogen og solen igjen stakk frem, snudde Willum seg.

«Vi får leie hestene det siste stykket,» sa han og hjalp henne ned fra hesten.

Igjen fikk hun kjenne berøringen av hånden hans, og stemmen hans ledet henne videre da hun gikk etter ham på den smale stien. Simone lyttet til røsten som snakket bare til henne, og gledet seg over at han ville bruke denne dagen til å være sammen med henne. De fortsatte opp en bratt kneik, og Simone så beundrende på skjøre blåklokker som svingte lett med hodene idet et svakt vindpust berørte dem.

«Så pent det er her,» sa hun glad.

«Bare vent til vi er oppe,» svarte Willum med iver i stemmen. «Da skal du få se. Stedet heter forøvrig Langtømmeråsen.»

Hun ble skuffet da de kom til toppen. Det fantes ikke utsikt, de var omringet av store furuer på alle kanter. «Vi ser jo ingenting annet enn trær.»

«Men det er da nettopp trærne vi er her for å beundre!» Willum lo høyt og opprømt. «Har du noen gang sett høyere og flottere furuer?»

«Jeg hadde i grunnen forventet meg utsikt,» tilsto Simone.

«Om ikke lenge skal jeg love deg at du får ønsket ditt oppfylt,» sa Willum og gikk ned fra hesteryggen. Han sparket hardt i stammen på et av trærne. «Penger!» gliste han.

Det gikk brått opp for henne hva han mente. «Skal dere hugge ned alle trærne?»

«Hvert eneste ett.»

«Så trist,» sa Simone, men han hørte henne ikke.

Willum var godt i gang med å snakke om trelast som skulle sendes til utlandet og byttes i valuta. I Simones ører lød Johannes' ord fra tidligere på dagen, om plyndringen av Vindfall. Nei, nei, sa hun advarende til seg selv. Skogen var kjøpt på lovlig vis. Det lød slett ikke troverdig, og hun tok seg i å ønske at hun ikke hadde visst alt dette.

Fru Dagmar var ikke til stede ved middagen. Herr Flemming opplyste at hun hadde fått hodepine og at en av pikene ville bringe maten opp til henne. Mens de spiste, snakket Willum om turen til Langtømmeråsen, og herr Flemming brummet og svarte tilfreds at de skulle begynne hugsten så snart som mulig.

Om kvelden kom Willum til henne, men ømheten og varmen fra stunden i hagestuen dagen før, var borte. Han kysset henne fort og var brå og hard mot henne, før han reiste seg og unnskyldte seg med at han var trett.

Simone lå igjen og kjente seg kald etter det hastige favntaket. Hun sto opp og vasket seg nedentil, før hun la seg tilbake i sengen og knuget dynen inntil seg. Om

det bare ikke hadde vært for dette, tenkte hun som så mange ganger før. Hvis hun bare slapp å ligge under ham hver kveld, ville hun ha vært fullkomment lykkelig. De tenkte ordene skurret i ørene hennes, og uten at hun ville det, kjente hun at tårene presset seg frem. Hun skjøv dem unna. Hun måtte venne seg til det, sa hun strengt til seg selv. Det var tross alt bare dette hun ikke kunne like ved ham.

Dette som hun ikke maktet å sette navn på, holdt henne likevel våken så lenge at hun var fullstendig omtåket da frøken Walle vekket henne neste morgen.

«På tide å stå opp, frue. Presten venter ikke.»

Simone følte seg stiv og støl, og hun frøs da hun vasket seg. Kammerpiken hentet en mørkebrun kjole ut av skapet. Hun skulle til å protestere, men fant ut at det måtte være skikken her ute på landet å kle seg i mørke klær når en skulle til kirken.

Det var stille rundt frokostbordet, og fru Dagmar var heller ikke nå til stede.

«Skal ikke din mor følge med til kirken?» spurte hun Willum.

Han ristet på hodet. «Mor er fortsatt dårlig.»

«Da bør jeg nok gå og se til henne,» sa Simone og gjorde mine til å reise seg.

Willum løftet hånden avvergende. «Nei,» sa han. «Det behøver du ikke.»

«Men hun bør da ha tilsyn når hun er syk,» innvendte Simone.

«Mor ønsker å være alene,» lød svaret. «Dessuten er en av pikene hos henne.»

Det var da ikke det samme, tenkte Simone. Når man var syk, behøvde man ikke bare pleie og omsorg, men også trøst og oppmuntring. Skjønt, kanskje fru Dagmar ikke ønsket å ha henne hos seg? Når svigermoren ikke søkte hennes selskap når hun var frisk, var det vel ikke å vente at hun gjorde det når hun følte seg dårlig heller.

Willum virket like trett som hun følte seg. Han glippet med øynene da de tok plass i vognen.

«Jeg kan ikke begripe at vi skal måtte gjennom dette hver bidige søndag,» klaget han.

«Vel, slik er loven,» svarte herr Flemming og gned seg i de rødsprengte øynene. «Og ikke vil jeg begynne å diskutere med den gamle, iltre presten. Aker er stort, og det er like langt for dem som bor vest i sognet.»

Så burde det ha vært bygget flere kirker, tenkte Simone. Hun lente seg inntil Willum og sovnet straks hestene satte seg i bevegelse, og våknet ikke før han strøk hånden over kinnene hennes.

«Nå er vi fremme.»

Aker kirke var en vakker treskipet basilika i kalkstein med kor, sidekapell og tverrskip. Den var nå i privat eie, kunne Willum fortelle, og i særdeles dårlig stand.

«Men den er da virkelig skjønn,» sa Simone og så mot den lave steinbygningen.

«Det eneste bemerkelsesverdige ved kirken er dens høye alder,» svarte Willum. «Den ble visstnok bygget på 1100-tallet, men blir nok revet snart,» la han ettertenksomt til.

Simone håpet at han tok feil, men da de kom inn,

kunne hun se at forfallet var kommet langt. Altertavlen, med motiv fra nattverden, hadde slått sprekker, og hodene til to av disiplene kunne bare så vidt skimtes. Prekestolen var i tre med akantusranker, og den knirket faretruende da presten steg opp. Han var en gammel mann med mye skjegg, og han hadde nok også sovet dårlig i natt, skjønt antagelig av andre årsaker enn henne. Presten formelig raste mot dem, han ropte ut hvor syndige de alle var.

Simone strøk hånden over salmeboken og stengte ham ute. Hun festet blikket på døpefonten, som var formet som et barn som bar en skål på hodet. Hun smilte stille for seg selv og tenkte at her i denne kirken skulle hennes barn bli døpt. Hun måtte vel snart bli med barn. Hvor lang tid tok det? Det gikk opp for henne at hun ikke visste noe som helst om den slags, skjønt hun visste at noen kvinner forble barnløse. Hva om hun var en av dem? Bare tanken fikk det til å fryse inni henne. Nei, nei, beroliget hun seg selv. Naturligvis kunne hun få barn. Amanda hadde barn, og moren hadde født fire døtre.

Simone merket at svigerfaren hadde sovnet ved siden av henne, og ga fra seg nokså høye snorkelyder. Hun dyttet ham litt i siden, men da økte bare snorkingen i styrke.

Willum sukket. «Milde himmel,» stønnet han. «Måtte det snart være over.»

Hun smilte tilbake og rettet ryggen. For der satt de. Et par benkerader unna; to mørke og ett lyst hode. Folkene fra Vindfall. Simone tok også til å glede seg til

gudstjenesten var over og hun endelig fikk bli presentert for dem. Skjønt det tok sin tid. Presten hadde mye å si dem, eller beklage seg over. Det var mest det han gjorde, men endelig fikk de lov til å synge en salme. Stemmen hennes blandet seg med de andres. Simone visste at hun hadde en pen stemme, den var melodios og klar, men hun kunne også høre en mektig tenor blande seg inn, og hun forsøkte å lokalisere den mens hun sang videre. Den kom fra benkeraden der Vindfall satt! Hun avbrøt sin egen sang og ble bare sittende og lytte. Jo, det var August Vindfall som hadde den rene tenorstemmen. Hun lukket øynene og lyttet, før hennes egen røst igjen blandet seg med hans og alle de andres.

Willum vekket faren og reiste seg da gudstjenesten var over, og hun fulgte etter da de gikk ut av kirken. Hun visste ikke hva hun hadde forestilt seg, men i hvert fall noe mer.

Hun sto der i den brune kjolen, mens fru Rebekka bruste i sin lyserøde silke. Frøken Laura var kledd i rødt, mens August Vindfall bar smale knebukser og silkestrømper, tettsittende vest over en skjorte med rysjer og dobbeltspent jakke.

De hilste avmålt, men høflig, og vekslet et par fraser før de gikk til hver sin vogn. Hele opptrinnet var så verdig, så korrekt at en kunne tro de var kongelige.

«Så var det overstått,» sa herr Flemming lakonisk da de satte seg inn i vognen.

«Ja, det kan du innbille deg,» blåste Willum foraktelig. «August Vindfall nærmest spiddet meg med blikket.»

«Det er over,» gjentok herr Flemming. «Han tar til fornuft, du behøver ikke å bekymre deg.»

«Han så ut som fanden selv,» fortsatte Willum. «Jeg ville ikke ha vært alene med den mannen på lange tider.»

Fanden selv, gjentok Simone inni seg og lente seg mot vognvinduet. Ansiktet til August Vindfall danset på netthinnen hennes, karakterfast og fullkomment. Han måtte stamme fra noe helt særegent. Hvilket han jo også gjorde, kom hun på, og husket historien om nonnen og den fredløse. Nå var hans kone langt fra stygg heller. Rebekka Vindfall var en skjønnhet av de sjeldne, med dyplå øyne og vakre trekk omkranset av blondt hår. De kledde hverandre, de to, de passet sammen. Selv om den unge Laura overgikk svigerinnen, med silkeblankt sort hår og mørke øyne som hadde stirret nyfikent på henne.

Simone smilte. Om de andre to Vindfallene hadde betraktet henne som en slags fiende, hadde Laura Vindfall utstrålt noe annet. Sannsynligvis fordi hun var så ung, men når alt dette vonde var over, kunne de kanskje knytte vennskap? Hun satt ved siden av ektemannen på den lange veien fra kirken og tilbake til gården, og håpet.

Da de kom frem, skjønte hun at det var langt fra så enkelt.

«Forbannet være Vindfall,» sa Willum og spyttet i grusen utenfor Langerud.

Kapittel 16

Innhøstingen av grønnsaker tok til, og dette året var det naturlig nok knyttet mest spenning til potetene. Da de underlige vekstene nådde kjøkkenet, betraktet Ane dem med mistenksomt blikk. Etter at de var vasket og skrelt, tok hun forsiktig en av de runde grønnsakene i hånden og vendte og snudde på den. Hun luktet på den også, og skulle til å ta en bit, da Laura kom inn.

«De må kokes eller stekes.»

«Jaså,» sa Ane og la poteten fra seg på kjøkkenbenken. Hun fikk et fornærmet uttrykk i ansiktet og mumlet noe om at kålrot og neper kunne man da også spise rå.

Hun ble langt mer velvillig da hun fikk smake den kokte varianten.

«Og de trives her hos oss,» sa August tilfreds. «Avlingene har vært rikelige.»

Potetene ble et fast innslag på middagsbordet på Vindfall, og da Ane laget til kurvene til husmennene, la hun poteter i samtlige. Det var Laura som skulle bringe

dem ut. Hun festet kurvene til salvesken og red ut tidlig en morgen i slutten av september. Gresset var duggvått, og det skinte sølvaktig i spindelvev som klamret seg til spinkle strå i grøftekantene. Hun måtte ri flere turer, før hun til sist steg av hesten utenfor Grønlia. Laura visste at Alma gjerne ville at hun skulle sitte ned en stund, og selv ville hun også høre nytt om Ola. De få opplysningene som Johannes hadde gitt henne, var ikke nok. Hun ville gjerne vite mer om hvordan Ola hadde det på Langerud.

Grønlia besto av en liten stue med laftede tømmervegger uten kledning, og et fjøs. De eide litt jord og hadde en ku og et par høner. Det var mer enn mange andre, men langt fra nok til å brødfø en så stor familie, og Laura visste at kurven med mat var kjærkommen.

Alma sto i døråpningen. Maven struttet ut under forkleet og avslørte at et nytt barn var på vei. På hoften hadde hun et halvt år gammelt guttebarn. Den skarpe høstsolen smøg seg forbi husmannskvinnen og skapte skyggebilder på gulvet bak henne. Alma hilste og flakket med blikket. Laura skjønte at hun forsøkte å ikke se direkte på kurven, og hun skyndte seg å rekke den frem.

«Vi fikk så store avlinger i år,» sa hun nesten unnskyldende.

«Gud velsigne Dem.» Alma fikk tårer i øynene.

Laura lot som om hun ikke så det for ikke å gjøre kvinnen forlegen. De to småjentene, Rønnaug og Marit, dukket opp bak moren. Den ene var kledd i en kjole av hvergarn, og den andre hadde flekker på både den

korte stakken og serkelivet. Begge hadde stramme, lyse fletter, brede smil og muntre glimt i blå øyne. De trakk henne i armen og ville ha henne med for å vise henne noe.

«La nå frøkna i fred,» ba moren.

«Jeg kommer snart,» sa Laura til Alma, og ble med de to jentene.

«Vi leiker her,» sa de og tok henne med bak noen trestubber.

De hadde laget en gård av småstein som ble satt sammen til hus og fjøs og stall, og kongler som skulle forestille mennesker og dyr. Grankongler var folk, furukongler dyr, forklarte de opprømt.

«Er den ikke fin?» sa de og så kry opp på henne.

«Den er flott,» skrøt Laura og smilte. Småsøstrene til Ola hadde vært riktig oppfinnsomme, syntes hun.

Alma kom bort til dem med minstebarnet i armene. «Vil frøken Vindfall komme inn og sitte ned med oss ei lita stund?»

Alma stirret spørrende på henne, og Laura skyndte seg å svare at det ville hun gjerne. Hun var ventet. Alma hadde satt over en kjele med vann, og det var tent lys inne i stua. Blikket hennes gikk til primstaven som hang under taket.

«Far skjærer et snitt i staven hver morgen,» fortalte Rønnaug

«Som han fullfører når han kommer attende om kvelden,» sa Marit.

«Det var lurt,» sa Laura og stirret på den slitte fela som lå på hyllen over primstaven.

«Ola har fortsatt ikke tatt med seg fela, ser jeg.»

«Nei,» sa Alma og snudde seg fra kjøkkenbenken. «Ola har ikke vært hjemme sia han dro, men fela blir nok værende her.» Hun så seg rundt og senket stemmen. «Klement likte ikke at bror min ga Ola fela. Han sier det foregår så mye drukkenskap og slåssing på slike steder der fela lyder.»

«Det er vel så,» mumlet Laura. Hun håpet at husmannskona ikke ville begynne å snakke om at Jacob hadde nektet Ola tjeneste på Vindfall. Det var ubegripelig at faren ikke hadde latt ham få arbeid på gården. Småjentene dro henne i armen og ville vise henne mer, men Alma avbrøt dem.

«Nå må dere ikke forstyrre frøken Vindfall,» sa hun og smilte til Laura. «Dette er nykomlingen vår, Pål.» Alma heiste guttebarnet høyere opp på hoften. Han fektet med lubne never og lo tannløst mot Laura.

Hun bøyde seg, strøk det myke barnekinnet og rusket litt i de blonde krøllene. «Så søt han er!»

«Det er i alle fall godt mål i ham,» svarte Alma.

Rønnaug og Marit nikket bekreftende.

«Han Pål skriker nesten hele natta.»

«Den karen veit nok hva han vil,» kom det veslevoksent fra Rønnaug.

«Så kommer han seg nok frem her i verden,» sa Laura.

«Jeg sku' tru det.» Alma la guttebarnet i vuggen og beklaget at de ikke hadde kaffe.

Laura forsikret henne om at hun foretrakk te. Husmennene drakk te trukket på karve eller salvie, som de

hadde plukket og tørket, og den smakte slett ikke så verst.

«Det er så leit med far Deres,» sa Alma stille etter at hun hadde satt koppene på bordet.

Laura nikket fort. Blikket hennes gikk til vuggen der vesle Pål hadde stukket tommelen i munnen og sugde iherdig. Mens de drakk teen, ville Alma gjerne høre nytt fra gården som hun før hadde tjent på. Etter at Laura hadde fortalt små og store episoder både fra slåttonna og innhøstingen, og ellers om livet på Vindfall, dristet Alma seg til å stille et spørsmål.

«Blir det snart småfolk hos dere også?»

«Nei,» sa Laura og tok en slurk av teen. «Rebekka er ikke svanger.»

Alma så tankefull ut. Hun var fortsatt en pen kvinne, selv om huden var stram og håret grålig. Laura kunne ikke huske hvilken farge håret hennes hadde hatt. Alma hadde sluttet på Vindfall før hun ble født.

«Hvor lenge har de vært gift nå?»

«Snart to år,» svarte Laura.

Med ett skjønnte hun at dette var årsaken til at August var blitt så engasjert at han måtte granske hvert eneste slektsledd helt fra Lucia og Skules tid. Det hadde ikke vært mer snakk om hennes fremtidige giftermål, og familiebibelen var satt tilbake i bokskapet. Hun hadde begynt å håpe at dette handlet mer om August enn om henne. Broren hennes hadde begynt å bli utålmodig etter å få en arving. Bare de fikk et barn snart, tenkte Laura.

«Nå ja,» sa Alma, som om hun hadde lest tankene

hennes. Hun bøyde seg over tekoppen. «Dere blir nok også velsignet med småfolk etter hvert.» Husmannskona tok en ny slurk av teen og smilte forsiktig til henne. «Frøkna ligner på mor si.»

«Synes du det?» Laura løftet hånden og strøk den nølende over håret. «Men mor var lysere enn meg.»

«Visst var hun det,» svarte Alma. «Fargene har nok frøkna etter farsslekta, men de djupe smilehullene i kinnene er etter fru Camilla, ingen tvil om det.»

Alma begynte å snakke om den gangen hun arbeidet på Vindfall, og det gjorde godt å lytte til stemmen som tok henne med tilbake i tiden. Hun kjente seg litt kry også, hun likte å høre at hun lignet på moren. Laura skjønnte at Alma også savnet henne, og følte et slags fellesskap.

«Fru Camilla var alltid så god mot alle mennesker,» sa Alma. «Hun gjorde ikke forskjell på høy og lav.»

Alma fikk tårer i øyekroken og tørket dem bort med forklesnippen. Laura skjønnte at hun siktet til en spesiell hendelse, men lot være å spørre videre. Laura ble værende hos familien på plassen helt til Klement Grønli kom hjem fra skogen. Han var en kraftig kar med flere dagers skjeggstubber i ansiktet, og hendene var røde og sprukne. Det lyse, tykke håret sto rett til værs da han tok av seg lua og bukket høflig for Laura.

«Frøken Vindfall har kommet med all slags godsaker til oss,» sa Alma. «Velsignet være henne.»

Klement takket, men Laura kunne også se noe annet i blikket hans, og hun forsto. Hun var ungførøkenen fra Vindfall som kom med mat til familien hans, mat som

han selv ikke maktet å tjene nok penger til å kjøpe. Hun kjente seg med ett skamfull og fikk det travelt med å komme seg vekk.

«Lev vel,» hilste hun og var raskt ute av døren.

Hun så seg ikke tilbake da hun satte seg på ryggen til Stjerna og red bort.

Gråten kom i såre hikst. Hun måtte stoppe flere ganger og tørke bort tårene som rant nedover kinnene hennes. Hun skjønte ikke hvorfor hun gråt. Kanskje kom det både av fortvilelsen over faren, sorgen over moren og savnet etter Johannes. Hun hadde ikke trodd at hun skulle lengte slik etter ham, at to kvelder skulle gi næring til så mange følelser. Laura tenkte på Johannes, som snakket om et fritt Norge for både husmenn og rikfolk. Hun så for seg det slitne ansiktet til Klement Grønli og de usselt kledde barna, og gråt enda mer.

Det var ikke riktig, tenkte hun. Det skulle ikke være slik at noen mennesker var avhengig av hjelp fra andre for å klare seg. Ingen skulle behøve å leve fra hånd til munn og motta nådesmuler. Plutselig ble hun sint på Klement Grønli. Det var da ikke *hennes* skyld at hun var født rik, eller at han hadde satt til verden flere unger enn han maktet å mette. Hun ville aldri mer dra til Grønli. Hun skulle heller sende en av drengene. Ja, det fikk bli slik, avgjorde hun, selv om samvittigheten gnagde.

I stedet for å ri strake veien hjem til Vindfall, tok hun en avstikker opp til restene av skansene som sto igjen etter krigen mot svenskene i begynnelsen av århundret. Det var bare murene som var igjen av den gamle fest-

ningen. Kasernene var revet av bøndene i Aker, og tømmeret hadde sikkert blitt brukt til andre formål. Hun steg av hesten og ble stående og se utover deres del av dalen og inn i Lørenskog. Så tørket hun tårene og satte seg på steinmuren. Stjerna ga seg til å nappe opp gresstuster, og Laura fikk endelig roen over seg.

Det var sent på ettermiddagen, og solen var i ferd med å gå ned. Selv om det var september, var dagene fortsatt fine og milde, men kveldene var blitt kjølige og hustrige. Laura beundret skogen som var pyntet i gule og røde nyanser, en vakker kontrast til de eviggrønne granene og furuene. Bjerkestrærne hadde fått gullgule blad, ospen blekgule og rognen røde. Tuntreet på Vindfall, den gamle bøken, sto kobberbrun. Fargespillet i naturen fikk henne til å smile, og hun ble langt mildere stemt overfor Klement Grønli. Selvsagt ville hun dra til Grønli igjen. Hun likte familien som bodde der, og hun var sikker på at Alma og barna ville bli lei seg hvis hun ikke besøkte dem.

Så husket hun at Ola hadde hatt noe av den samme stolte trassen som hun hadde sett hos Klement. Det hadde vært en advarsel i de blå øynene under den sorte luggen. I grunnen var det merkelig at Ola hadde så sort hår, tenkte hun videre. Han var like mørk i håret som henne selv, mens både Klement og småsøsknene var lyse. Antagelig slektet han på Alma, kanskje hun hadde vært mørkhåret som ung. Laura bestemte seg for å spørre Ane når hun kom hjem. Husholdersken hadde vært på gården den gang Alma tjente der.

Et svakt vindpust strøk henne over kinnet, og tan-

kene gikk til Johannes. Hun løftet hånden og la den mot leppene, og gjenopplevde berøringen av hans lepper mot hennes. Frydefull skrekk blandet seg med skamløs lyst. Tankene ble svevende og forvirrende, inntil hun fikk samlet dem. Det var ingen tvil om at hun hadde likt at han kysset henne, og at hun lengtet etter å få kysse ham igjen. Hun savnet varmen fra kroppen hans og hjerteslagene hans mot hennes. Hun lengtet etter å møte ham igjen, utenfor koia i Maigrasdalen eller på hemmelige steder dypt inne i den mørke skogen.

Leppene hennes kruste seg i et smil, og gleden sitret i kroppen. De eneste som visste om dem, var Stjerna og en brun vallak som Johannes kalte Randar. Ømheten for ham satt i hjertet hennes, men også savnet. Hun forsøkte å forestille seg hvordan livet hans var i hovedstaden, men fikk det ikke til. Hun klarte ikke å se for seg Johannes i København. Hun kunne bare se ham sammen med henne i Maigrasdalen. Hun sukket tungt. Det var lenge til hun fikk møte ham igjen, flere måneder før det ble jul. Da ville skogen være hvit av snø, og kanskje ville det bli vanskelig å møtes i Maigrasdalen.

Så fikk de finne et annet sted å treffes, tenkte hun kjekt og bestemte seg for at ingenting skulle være vanskelig. Bare faren kom hjem ... Hvis faren kom hjem ... Hvis alt ble bra, så kanskje Johannes kunne komme på besøk til Vindfall. Men hun visste at det neppe ville bli så enkelt. August hadde jo sagt at de skulle holde avstand til familien på Langerud. Høflig distanse, kalte broren det når de hilste på familien Gyldenhorn etter kirketid. Hun hadde sett den nye husfruen. Et blekt ansikt inn-

rammet av ildrødt hår, men hun hadde smilt vennlig til dem, og kanskje var fru Simone Gyldenhorn både snill og sympatisk. Selv om Rebekka dømte henne ganske raskt.

«En svært lite pen kvinne,» lød det foraktelig fra svigerinnen.

Ordene ble fremført den første søndagen etter at Johannes hadde reist, og Laura syntes nesten hun måtte ta den andre kvinnen i forsvar.

«Det kan jo hende at hun er hyggelig.»

«Det akter jeg ikke å finne ut,» sa Rebekka bestemt før hun kom på flere ting. «Familien hennes er dessuten utenlandsk, jeg har møtt søsteren, Amanda, ved et par anledninger,» Hun satte blikket i August, «før vi to ble kjent. Hun er gift med en vinhandler og er skrekkelig vulgær.»

«Grosserer Peder Lydersen er da en bra mann,» sa August. «Du har aldri klaget på vinen vi har kjøpt av ham.»

«Vinen er utmerket.» Rebekka kneiste med nakken. «Jeg mente at Amanda Lydersen er uten dannelse, men det er vel ikke annet å vente av utlendinger.»

«Fru Gyldenhorn og fru Lydersen er like norske som oss selv om foreldrene deres er født i utlandet,» svarte August bestemt.

«Det nekter jeg simpelthen å tro,» blåste Rebekka. «Og hvilken kvinne med sunn fornuft finner på å gifte seg med en slyngel som Willum Gyldenhorn?»

August svarte ikke på det. Broren hadde fått denne vanen med å gi ektefellen det siste ordet. Laura syntes

han føyde Rebekka vel ofte, men hun ga svigerinnen rett i det siste.

Stakkars Simone Gyldenhorn, tenkte Laura, reiste seg og smattet på Stjerna. Det måtte være skrekkelig å ha en slik mann som Willum Gyldenhorn, så hjerterå og blottet for anstendighet.

Hun glemte rent at den samme mannen var broren til Johannes.

Kapittel 17

August og Rebekka hadde spist middag da hun kom hjem, og Laura satte seg på kjøkkenet sammen med Ane. Hun var gruelig sulten, og nærmest slukte morrpølsen og potetene som ble satt frem til henne. På benken ved ovnen sto et brett med nystekte småkaker, og duften fra baksten lå lunt i rommet. De var alene i kjøkkenet, og det var stille og fredelig å sitte slik sammen med Ane, syntes Laura. Hun bestemte seg for å benytte anledningen til å få stilt litt av nysgjerrigheten når det gjaldt Alma.

Husholdersken helte kaffen over på skålen slik hun hadde for vane, og tok en av kakene som var blitt brent i kanten og tygget den i seg.

«Sto det bra til med husmennene?» spurte hun og betraktet Laura.

«Alle som én ba meg hilse og takke,» sa Laura. «De ble glade for den gode maten.»

«Jeg antar at frøkna ble buden inn til folkene på Grønlia?» Alma løftet skålen og supte i seg kaffe.

Laura svelget ned den siste biten med pølse og nikket bekreftende. «Alma er barntung igjen,» opplyste hun. «Enda minstebarnet knapt har fylt halvåret.»

Husholdersken mumlet noe om at da ble det nok trangt i den vesle stua, og nippet igjen til kaffen.

Laura skjøv tallerkenen til side. «Alma ville gjerne høre nytt fra gården, jeg tror hun savner å arbeide her.»

«Jeg skulle tru hun har mer enn nok med ungeskokken og husbonden. Det er da mange år sia hun sluttet som tjenestepike hos oss.»

«Hun sluttet vel fordi hun skulle gifte seg?» gjettet Laura.

Ane nikket bekreftende. «Ja, Alma sluttet hos oss for å gifte seg med Klement, det skjedde den samme våren som frøkna kom til verden.»

Laura stusset. «Men,» innvendte hun, «Ola er ett år eldre enn meg ...» Hun avbrøt seg selv og måpte forskrekket. «Fikk hun barn før hun ble gift? Hvorfor giftet ikke Klement seg med henne straks?»

Ane sukket tungt. Hun syntes nok spørsmålene begynte å bli mange. «Klement Grønli er ikke far til Ola.»

Laura gjorde store øyne, før det brått demret for henne. Selvsagt, at hun ikke hadde tenkt på dette før! Det var derfor Ola var så mørk i håret, mens de andre barna var lyse, skjønt ...

«Ola heter da Grønli slik som de andre søsknene, innvendte hun.»

«Klement lot gutten få etternavnet sitt da han giftet seg med mor hans. Han er en god mann, Klement. Det ordna seg for Alma til slutt.»

«Men ...» stotret Laura forvirret, «hvem er faren til Ola da?»

Ane så strengt på henne. «Dette hendte før frøkna ble født, vi skal ikke tale mer om det.»

Husholdersken tømte i seg resten av kaffen. Deretter reiste hun seg og begynte å legge småkakene i bokser. Samtidig benyttet hun anledningen til å skifte samtaleemne. Ane hadde en søster som arbeidet på skystasjonen ved allfarveien på den andre siden av dalen. Denne søsteren holdt henne underrettet om det meste av både små og store hendelser. Nå gikk Ane i gang med å fortelle Laura godmodig sladder fra gårdene Romsås og Nøstved, ispedd mer dramatiske historier om folk som var blitt ranet og endatil slått i svime, og kvinner som hadde rømt med omstreifere.

«På en gård vest i sognet fant sjølveste bonden kona si i halmen med en slik en,» sa Ane og smilte da hun merket at Laura lyttet spent. «Han tok fram børsa og skjød etter fanten.»

«Du verden!» utbrøt Laura. «Hvordan gikk det?»

«Han bomma.»

«Hva skjedde så?»

«Kona stakk av gårde med fanten.» Ane himlet med øynene. «Slikt toskeskap!»

«Kanskje omstreiferen var et bedre menneske enn bonden?» foreslo Laura.

«Å nei,» sa Ane. «Anstendige folk skal ikke blande seg med slike, da ender det ulykkelig. Enten blir man svikta, eller man får et liv i elende, rekende fra sted til sted.»

«Hvis hun var glad i ham, kan det hende de to fikk et godt liv sammen,» mente Laura.

«En skal ikke leke med ilden,» kom det bestemt fra Ane.

Laura rasket til seg en av småkakene før husholder-sken satte lokket på den siste boksen. Hun knasket den i seg og falt i tanker.

«Var det en slik en ... en omstreifer som var far til Ola?»

«Vi skal ikke tale mer om dette,» gjentok husholder-sken og lukket munnen.

Laura skjønnte at hun ikke burde stille flere spørsmål, men hun klarte likevel ikke å la være. Hun visste at kvinner som fikk barn uten å være gift, ble hardt tuktet av øvrigheten.

«Ble hun straffet? Satte de henne i gapestokken?»

Ane svarte ikke straks. Hun betraktet kakeboksene som sto på rekke og rad på kjøkkenbenken, løftet så kjelen og skjenket seg en ny kopp kaffe. Etter å ha helt en passe mengde over på skålen, satte hun seg tilbake ved kjøkkenbordet. Laura tok plass ved siden av henne og ventet spent.

«Alma er fra ei lita stove ved Lutvann,» begynte Ane. «Hun kom til oss da hun var knappe seksten år. Alma var flink til å arbeide, og Camilla satte stor pris på å ha henne i huset. Da hun kom i uløkk, lot moren Deres henne få fortsette. Jeg trur Camilla håpet at ikke øvrigheta skulle få nyss om at den ugifte tausa fikk barn.»

«Men slik gikk det ikke?»

«Nei.» Ane knep øynene sammen og blunket hardt.
«Så grusomt!»

Laura kjente at hun frøs på ryggen. Det var altså dette Alma hadde ment. Stakkars menneske, så vondt hun måtte ha hatt det. Skjønt dette måtte vel bety at Ola var født på Vindfall? Hun skulle til å spørre, da Mina kom svinsende inn i kjøkkenet med en kurv egg i den ene hånden og en hodeløs høne i den andre.

«Har du drept Frida?» utbrøt Laura forskrekket.

Mina satte kurven med egg på kjøkkenbenken og la høna i et blikkfat. «De andre var ikke snille mot henne,» forklarte tjenestepiken. «Stakkars Frida sto inneklemt i en krok og strevde fortvila med å verge seg, hun ynka seg sårt hver gang de andre hakka løs på henne. Jeg trur hun har det bedre som dau.»

Laura sukket over den nådeløse tilværelsen i hønsegården. Hun så jo at den arme høna knapt hadde fjær igjen på kroppen, og hun var oppvokst på en gård og visste hvor maten kom fra. Likevel grøsset hun uvilkarlig over Fridas skjebne.

«I morra blir det hønsesuppe til middag.»

Ane helte i seg resten av kaffen, før hun reiste seg og begynte å sette kakeboksene på plass i spiskammeret. Laura skjønnte at samtalen var over. Husholdersken hadde ikke til hensikt å fortelle henne mer om Alma Grønli og hennes skjebne, men nysgjerrigheten hennes var blitt pirret, og etter å ha tenkt litt på det, fant hun ut at August muligens kunne fortelle henne resten av historien. Hun regnet raskt ut at broren hadde vært åtte år den gangen, og noe måtte han vel ha fått med seg.

Laura tok en runde gjennom huset, men behøvde ikke å gå langt før hun hørte dempede stemmer og lav latter fra rødstuen. Døren var lukket, men hun åpnet den raskt og spaserte rett inn. August og Rebekka satt i sofaen, men vek fra hverandre da de så henne. Rebekka var bustete på håret og hadde en helt spesiell glans i øynene, skjønt også en irritert rynke mellom de buede brynene.

«Hva med å banke på?» sa hun ublidt.

Laura fnøs. «Skulle jeg banke på dørene i mitt eget hjem?» svarte hun, men kom så på at svigerinnen betraktet rødstuen som sitt private værelse. Rebekka hadde straks hun flyttet til Vindfall, lagt sin elsk på den rødmalte stuen, der også møblene og de tunge fløyelsgardinene ble holdt i nesten nøyaktig samme farge som veggene. Det brant i det åpne ildstedet, knitret faretruende fra vedkubbene som om de ville advare henne, og hun forsto at hun hadde avbrutt de to i en het omfavelse.

«Ja?» August stirret avventende på henne. Han bøyde seg og klappet Rapp, som lå ved føttene hans, før han satte blikket i henne.

«Visste du at Ola Grønli er født her på gården?» buste Laura ut.

«Ja,» svarte broren rolig. «Det er da ingen hemmelighet.»

«Så hvorfor har ingen fortalt meg det?»

Laura hørte selv at hun lød som et furtent barn, og Rebekka himlet overbærende med øynene av henne.

«Jeg ante ikke at du var så opptatt av den slags slad-

der,» sa August, og munnvikene trakk seg muntert oppover før han fortsatte. «Flere av folkene våre er da født her på Vindfall, av den enkle årsak at foreldrene deres tjenestegjorde her, og de er blitt værende. «Både Berte på kjøkkenet og Konrad kusk har bodd her på gården hele livet.»

Laura bet seg i leppen. Hun kjente seg med ett litt dum, og angret på at hun hadde vært så ivrig etter å fremføre det hun trodde var nyheter. Det var tankeløst av henne å henge seg opp i dette, og August hadde rett når han kalte det sladder. Hun visste det, men klarte likevel ikke å la det være med det.

«Men Alma var ikke gift da hun fikk Ola, hun ble straffet, satt i gapestokk, og ...»

Rebekka viftet henne av med hånden. Det lød en klirrende lyd fra gullarmbåndet, en av mange gaver som broren hadde overøst henne med.

«Det hender da både titt og ofte at tjenestepikene føder farløse unger,» uttalte hun syrlig. «Det kommer vel av at de har en lavere moral enn oss.»

«Vi skal ikke dømme,» sa August henvendt til hustruen, men blikket han sendte Laura, var atskillig strengere. «Jeg vil ikke ha noe av at du gjentar nedsettende prat som du blir føret med på kjøkkenet.»

«Beklager,» mumlet Laura beskjemmet.

Hun hadde for lengst skjönt at hun ikke burde ha sagt videre det Ane hadde betrodd henne. Eller rettere sagt, det hun hadde nødet husholdersken til å fortelle. Laura vandret ut av rødstuen med et forlegent uttrykk i ansiktet. Hun lukket døren bak seg og skyndte seg

ovenpå. Å, at hun aldri kunne passe tungen sin! De hadde irectesatt henne som et barn, og hun hadde oppført seg som et også. Hun hadde løpt til rødstuen og gjentatt alt det Ane hadde fortalt henne i fortrolighet, i håp om at August skulle tilføre mer.

Vel inne på sitt eget værelse, der Bustebart hadde krøllet seg sammen som en bylt midt i sengen, ble hun litt mildere stemt overfor seg selv. «Jeg mente ikke å snakke ufordelaktig om Alma Grønli,» sa hun og dumpet ned ved siden av katten. Bustebart svarte med å blunke søvnig med det høyre øyet. Forresten var bemerkningen til Rebekka mye verre, avgjorde hun.

På den annen side husket hun Augusts utbrudd da han oppdaget at de nedstammet fra sønnen til den ugifte Nanna. Kalte broren Ola Grønli for en risunge også, eller var han enig med Rebekka om at det gjaldt andre regler for fattigfolk? I så fall var August like dum som Rebekka, tenkte Laura sint. Dessuten var det ikke Alma eller Ola hun ville at August skulle fortelle om, men moren. Hun ville høre om at moren hadde hjulpet Alma. Så burde hun naturligvis ha spurt om det, og ikke snakket i vei om at Ola var født her på gården og at stakkars Alma hadde havnet i gapestokken.

Laura sukket oppgitt over seg selv, før hun trakk bena til seg og foldet hendene rundt knærne. Hun lukket øynene og så for seg gapestokken som sto på kirkebakken. Hun hadde passert den flere ganger på vei inn til gudstjeneste, og stirret med en blanding av nysgjerrighet og medlidenhet på skikkelsen som lå på kne med hode og armer fastlåst.

En gang hadde hun sett en gammel kone sitte på huk foran den ulykksalige, med et suppespann i hånden. Laura hadde betraktet kvinnen mens hun løftet skje etter skje og matet den unge mannen, som hun antok måtte være sønnen hennes. Hun hadde tenkt at han kanskje ble straffet fordi han var en tyv eller en voldsmann. Men tenk at Alma Grønli ... Nei, det var knapt til å fatte, syntes Laura. Og fryktelig urettferdig. Det var grusomt å straffe et menneske fordi Gud lot dem bli med barn. Den slags var Vårherres vilje, og noe bare Han kunne styre. Skjønt hun visste naturligvis at ifølge kirkens lover, skulle en kvinne gifte seg før hun fødte barn.

Stakkars Alma. Det måtte ha vært skrekkelig å stå slik, låst fast og uten mulighet til å kunne bevege seg. Alene og ubeskyttet, til spott og spe for bygdefolket. Bli spyttet på og få slynget hånsord i fjeset. Laura grøsset. Det skulle vært forbudt å behandle mennesker på en slik forferdelig måte, sa hun til Bustebart, men han hadde sovnet igjen og leet ikke engang på et øre enda hun rusket i ham for å få medhold.

Dagen etter fikk hun noe helt annet å tenke på. Mens de inntok frokosten i gulstuen, kom lensmannen ridende.

Lensmann Bråten tok av seg hatten straks han kom inn. Han hilste formelt på Rebekka og Laura, og vekslet så et raskt blick med August. Broren reiste seg straks og gikk med ham.

Laura så skremt på Rebekka. «Tror du de har funnet far?»

«La oss inderlig håpe det,» sa svigerinnen. Hun var blank i øynene og klemte hendene nervøst i fanget. «Jeg ber bare om at vi skal få visshet om hva som har hendt.»

August kom tilbake. Ansiktet hans var blekt, og det var uro i de mørke øynene.

«Politiet i Christiania har varslet lensmann Bråten om at det har drevet i land en mann nedenfor festningen. Etter signalementet å dømme kan det være far.» Brorens stemme rommet alle de følelsene Laura selv satt med. «Jeg rir til Christiania for å beskue ... den druknede.»

De fulgte med ham ut på tunet, og så ham ri av gårde sammen med lensmannen. Laura sto og kjempet med gråten, men måtte til slutt gi etter.

Rebekka holdt rundt henne. «Vi behøver styrke nå.»

«Jeg vil ikke at det skal være far,» hikstet Laura. «Han får ikke lov til å være død.»

«Vi vet ingenting sikkert ennå,» trøstet Rebekka og knuget henne inntil seg.

Laura sto og kjente på at hun var glad i svigerinnen. Selv om Rebekka sa mye dumt og oppførte seg tåpelig til tider, holdt hun av henne. Men Gud hadde hun begynt å tvile på. I tankene holdt hun en sint tale for Vårherre. *Du kan bare våge*, sa hun til Den allmektige. *Lar du far dø fra oss, skal jeg aldri mer sette mine ben i kirken din.* Ifølge den gamle, grinete presten skulle Gud etter slike tanker så å si øyeblikkelig ha sendt et lyn som ville slått henne til bakken og gjort ende på henne. Det var den slags han messet om i konfirmasjonstiden. Laura ble likevel ikke forbauset over at Gud ikke straf-

fet henne for de spottende tankene. Hun tok det heller som et tegn på at faren fortsatt var i live.

«August rir forgjeves til byen,» sa hun og vendte det tårevåte ansiktet mot svigerinnen.

«Vi kan bare håpe,» gjentok Rebekka, som så ofte før, og strøk tårene bort fra kinnene hennes.

Over dem strevde solen med å kjempe seg vei blant alle skyene. Den lyktes til slutt.

Kapittel 18

Det var uvanlig varmt til å være i slutten av september. Simone løsnet båndene og tok av seg kysen. I mangel av noe annet å gjøre brukte hun ettermiddagen til å spasere i barokkhagen. Selv nå om høsten var den praktfull, selv om fargene var annerledes enn om sommeren. Men det gjorde godt å rusle blant avblomstrede vekster og høye trær med gylne blader, på avrundede stier og ganger. Hun hadde ingen å snakke med, men samtalte med seg selv i tankene.

Hun hadde fortsatt ikke fått noe livstegn fra moren og tvillingsøstrene, og det bekymret henne en hel del. Hvorfor tok det så lang tid før de skrev til henne? Hva kunne det være som heftet dem? Hun hadde sendt bud til Amanda, men heller ikke søsteren hadde fått vite nytt fra Königsberg. Det var virkelig underlig. De hadde jo lovt å skrive straks de kom frem.

Simone skulle ønske at hun kunne reist inn til Christiania for å besøke Amanda og familien hennes, men

hver gang hun nevnte det for Willum, hadde han en unnskyldning.

«Det er så travelt akkurat nå, jeg har så mye å gjøre.»

«Jeg kan kanskje dra alene,» ymtet hun frempå, men da ristet han på hodet.

«Vi skal naturligvis besøke din familie sammen.»

Det var heller ikke aktuelt å invitere familien Lydersen til Langerud, fikk hun vite.

«Ikke riktig ennå,» sa Willum. «Men vi skal snart finne en passende anledning.»

Simone syntes det lød merkelig at det måtte være noe ekstraordinært for at hun skulle få snakke med søsteren, men muligens hadde ektemannen rett. Det ville være fint å kunne invitere dem på en bedre middag, og naturligvis skulle de overnatte. Da kunne Amanda og hun trekke seg tilbake og snakke sammen.

Johannes hadde sendt dem et kort brev fra København, der han meddelte at reisen hadde vært til å holde ut og at han hadde det godt. Til moren hadde han lagt ved et atskillig lengre brev, som fru Dagmar straks tok med seg til værelset sitt.

Simone stoppet opp og ble stående og se på hagen, som også besto av to kunstige dammer med karper til oppdrett. Noe hun fant ganske tåpelig. Det var etter ektemannens og svogerens beskrivelser en hel del naturlige sjøer med god fiskebestand i Aker, og det hele var noe jåleri. I den nedre delen av den ene dammen var det anlagt en hvitmalt innhegning med benker og en trapp ned til en liten robåt. Simone satte seg på benken og tenkte at den vesle robåten også bare var til pynt.

Den hadde i hvert fall ikke vært i bruk siden hun kom til Langerud. Heller ikke de gangene hun hadde besøkt gården i forlovelsestiden.

Hun ble sittende og tenke på fru Dagmar. Svigermoren var visstnok frisk igjen, men fortsatt hadde hun ikke fått snakket ordentlig med henne. Det forekom Simone at hver gang hun nærmet seg den andre kvinnen, fikk fru Dagmar det travelt med å komme seg vekk fra henne. De møttes bare under måltidene, og heller ikke da hadde kvinnen noen ord å gi henne utenom de vanlige høflige frasene. Moren til Willum var en gåte som hun slett ikke trodde hun kunne løse.

Så brøt ansiktet hennes ut i et smil. Willum hadde holdt henne lenge i armene denne morgenen, og gitt løfter om en ny overraskelse.

«Vent til jeg kommer hjem i kveld,» hadde han sagt. «Da har jeg med en helt spesiell presang til deg.»

Han var slik, ektemannen hennes, brått tankefull og fjern, i neste øyeblikk oppmerksom og overstrømmende. Simone reiste seg fra benken og ruslet tilbake til hovedhuset. Hun lukket seg inn, ga kysen og kappen til en av pikene og gikk inn i stuen innenfor salongen, der klaveret sto.

Hun varmet opp fingrene, før hun strøk dem langs tangentene. Hun spilte litt fra en sonate av Mozart, men fant ut at den var for melankolsk og lot så tonene av en forrykende pols fylle værelset. Hun lukket øynene mens hun spilte, fordypet seg i musikken, ble ett med musikken, og da hun avsluttet og åpnet øynene, så hun rett inn i ansiktet til fru Dagmar.

Simone ble så forskrekket at hun straks begynte å unnskyldte seg. «Jeg beklager, stammet hun. «Jeg mente ikke å forstyrre deg, du hvilte kanskje?»

«Slett ikke.» Fru Dagmar smilte og satte seg i en polstret stol kun få meter fra henne. «Jeg har sittet og lyttet til de vakre tonene, du spiller virkelig godt,» la hun beundrende til.

«Tusen takk,» sa Simone.

Fru Dagmar var kledd i en gul silkekjole med blonder. Hun var så tynn at de blå årene syntes på halsen. I hendene knuget hun et blondelommetørkle, knyttet det sammen og løste det opp i et nærmest febrilsk tempo. Det brune håret med sølvgrå striper var trukket stramt tilbake og satt opp i en topp. Ansiktet var smalt, og de blågrå øynene stirret på henne som om de ville nå inn til hennes innerste.

«Hva tenker du på når du spiller?» spurte fru Dagmar.

«Jeg ... jeg vet ikke,» stammet Simone.

Spørsmålet forbauset henne så mye at hun hadde vanskelig for å finne ord. Hun kjente bare en stille glede over at svigermoren endelig tok kontakt med henne.

«Du tenker kanskje på kjærligheten?» fortsatte fru Dagmar.

«Muligens.» Simone smilte svakt.

Fru Dagmar nikket og lot endelig det stakkars lomme-tørkleet få være i fred. Så sa hun brått: «Elsker du min sønn?»

Simone følte seg nesten litt støtt, men svarte stand-

haftig. «Ja, jeg elsker Willum.» Hun smilte. «Jeg har jo giftet meg med ham.»

«Slikt betyr ingenting,» svarte fru Dagmar. «Selv giftet jeg meg med en mann jeg overhodet ikke elsker.»

Det var en opplysning Simone kunne ha gjettet seg til, men den ble ganske hard når den ble fremført slik. Hun visste ikke hva hun skulle svare. Det var en bemerkelsesverdig samtale de to hadde. Ikke ønsket hun å vite mer heller, dette var høyst private anliggender som svigermoren burde latt være å snakke om.

«Det beklager jeg,» sa hun etter en stund. «Men dere har i hvert fall fått to fine sønner sammen.»

Fru Dagmar smilte underfundig. «Slik kan det også sies.» Så tok hun seg brått til brystet. «Vil du være så vennlig å sette opp vinduet, luften er så tung her inne.»

Simone reiste seg og åpnet vinduene ut mot bruksbygningene. Hun fikk et glimt av stallgutten, Ola, like fillete i klærne som sist. Burde ikke noen gi ham noe mer presentabelt å gå i? Hun bestemte seg for å ta det opp med Willum når han kom hjem. Hun satte seg tilbake på klaverkrakken og nikket blidt til svigermoren. «Er det bedre?»

«Takk, nå kan jeg puste igjen,» sa fru Dagmar og snakket ufortrødent videre. «Jeg er glad for å høre at du giftet deg av kjærlighet. Selv ble jeg tvunget inn i en allianse jeg ikke ønsket.» Svigermoren lot igjen lomme-tørkleet få gjennomgå. «Jeg ble lært at det grunnleggende for en ung dame var å være elskverdig, men hele tiden begrense seg. Aldri føle for sterkt, aldri vise følelsene for tydelig, og fremfor alt kreve ekteskap i bytte

for dyden.» Fru Dagmar lo en kort og gledeløs latter. «Min mor påsto at ingen var forelsket når de giftet seg, og at jeg med tiden ville begynne å elske brudgommen. Hun nevnte ikke at han heller ikke hadde valgt selv, og slett ikke hadde noen kjærlige følelser for meg.»

«Så trist,» sa Simone. Hun håpet at fru Dagmar skulle reise seg og gå. Hun ville ikke vite dette som hun nå ble påtvunget.

«Kjærlighet og ekteskap er to forskjellige ting, noe jeg bittært har fått erfare,» fortsatte fru Dagmar. «Den mannen jeg elsket, sviktet meg. To ganger sviktet han meg.»

Vær så snill, si ikke mer, tenkte Simone.

Svigmoren gjorde heller ikke det. Hun reiste seg og forlot rommet, og Simone ble sittende i tanker. Hun var forskrekket over samtalen deres. Det var i hvert fall åpenbart at fru Dagmar ikke var ved sine fulle fem, slik snakket ikke en normal person. Eller overreagerte hun? Skulle hun heller være takknemlig for at svigmoren hadde betrodd seg til henne? Men hvorfor valgte fru Dagmar å fortelle henne alt dette? Simone var i villrede. Hun kunne virkelig ikke forstå seg på denne merkelige kvinnen. Bare én ting visste hun med sikkerhet: Fru Dagmar var et ulykkelig menneske.

Fingrene hennes var blitt kalde. Hun forsøkte å varme dem opp igjen ved å gni dem mot hverandre, men bestemte seg for at hun ikke orket å spille mer. Hun reiste seg og lukket vinduet. Solen var i ferd med å gå ned, den lå rødmende over horisonten i vest. Hun snudde

seg og gikk raskt ut og opp trappen. Hun ville søke tilflukt på sitt eget værelse og prøve å få orden på alle de forvirrende tankene. Men da hun oppdaget at frøken Walle var i ferd med å skifte på sengen hennes, ombestemte hun seg. Simone lukket døren før kammerpiken rakk å få øye på henne og gikk nedenunder igjen. En stund vandret hun hvileløst rundt, før hun satte seg med et broderi i salongen.

Hun konsentrerte seg om å brodere små korssting som etter hvert ble til kronbladene på en blå blomst, da ektemannen med ett sto smilende foran henne. Willum bar grønne bukser og lysegul vest under en mørk frakk, og virket særdeles opplagt.

«Så godt at jeg fant deg,» sa han og så spent på henne.

Simone gjengjeldte smilet hans. «Hvor har du vært?» spurte hun. «Jeg har ikke sett deg i hele dag.»

«Jeg har hentet en vakker gave til deg,» sa han og nikket mot broderiet. «Legg fra deg sysakene og kom med meg.»

Simone fulgte nysgjerrig etter ham. Straks de kom utenfor, tok han hånden hennes i sin og skrittet ivrig mot stallen. Inne i et av avlukkene sto en hvit hest, nesten nøyaktig lik Blanka. Ola sto og gned den kjærlig rundt mulen, men så opp da de kom.

«Herr og fru Gyldenhorn,» sa han høflig.

Simone hilste tilbake, men Willum overså stallguten.

«Nå, hva synes du?» Han gliste og klødde seg i kinnskjegget mens han ventet på svaret.

«Hun er nydelig,» sa Simone.

Hun ville gå nærmere og stryke den, da en skygge dukket opp bak ektemannen.

«Jeg sa til herren at De ville like hoppa.»

Gårdsbestyrer Lorentz Larsen dyttet unna stallgutten og dro hesten hardt i bisselet. Den sperret opp øynene og rørte urolig på seg. «Må nok rides inn, før frua får slippe til,» mumlet han og dro en gang til, før han slapp grepet og skar en grimase.

Ola tok til å godsnakke med hesten. Willum fikk et betenkt uttrykk i ansiktet, men det forsvant fort og ble erstattet av et smil.

«Jeg måtte langt av gårde etter den,» sa han. «Helt til Øyeren.»

«Har du vært på Strandeby? Hos Brockenhuus?»

Simone ønsket at han hadde tatt henne med. Hun kunne ikke hjelpe for at hun lengtet etter å se andre mennesker, og et besøk hos Brockenhuus ville vært en atspredelse fra det ensformige livet på Langerud. Hun skulle så gjerne blitt bedre kjent med fru Selma.

«Ja visst har jeg vært på Strandeby,» bekreftet ektemannen. «Jeg måtte bruke alle mine overtalelseskunster før Hilmar Brockenhuus gikk med på å selge meg hesten.» Han blunket til henne. «Men så fikk jeg overtalt den gamle gnieren til en annen handel.»

Bak dem lo Lorentz Larsen barskt og støyende, før han spyttet foran bena til Ola. Simone rygget tilbake, men stallgutten enset det ikke. Han var mer bekymret for hesten.

«Hun er en tanke skvetten av seg,» sa han. «Bør nok behandles med varsomme hender.» Ola nikket til

henne. «Jeg hørte Dem spille da jeg gikk forbi det åpne vinduet, det var en riktig feiende pols. Og før det spilte De en glimrende sonate.»

«Takk, skal du ha,» sa Simone. Hun var overrasket over musikkunnskapene til stallgutten, men hun la også merke til at Willum var blitt mørk i ansiktet. Ola snakket uanfektet videre.

«Sjøl spiller jeg fele,» fortalte han stolt.

Simone skulle til å svare noe tilbake, da slaget kom. Gårdsbestyreren langet ut knyttneven og traff Ola midt i ansiktet. Han falt bakover og ble liggende foran bena til hesten mens blodet piplet frem fra nesen. Hun ville bøye seg og se til ham, men Willum trakk henne vekk.

«Det var unødvendig av deg, « ga han Larsen beskjed om. «Du skulle ikke tukte ham mens min hustru er til stede.»

Gårdsbestyreren hang med hodet og mumlet frem en unnskyldning. Willum trakk henne med ut av stallen.

«Dette skulle være en gledens dag,» klaget han.

«Ja, det må jeg si,» svarte Simone harm. «Jeg har aldri sett maken til oppførsel i hele mitt liv.»

«Jeg beklager,» kom det ulykkelig fra Willum. «Den stallgutten er en durabelig slamp, jeg har jo forbudt ham å snakke til deg.»

Simone måpte. «Du kan da ikke anklage Ola,» protesterte hun. «Han snakket dannet og høflig til meg ...»

Willum avbrøt henne, stemmen hans var iskald. «Han har ingen som helst rett til å ta ordet med mindre han blir tilsnakket. Og du bør kjenne din plass og ikke

stå som en annen tøs og snakke musikk med et usselt fattiglem!» fortsatte han hissig.

Simone kjente at sinnet tok overhånd. «Som husfrue bør jeg selv kunne bedømme hvilke samtaler jeg ønsker å ha med arbeidsfolkene.»

«Nei!» Han grep henne hardt i armen. «Du har å adlyde, jeg må kunne stole på deg.»

Simone var skremt over hvor fort humøret til ektemannen skiftet. Fra munterhet til raseri, og tilbake igjen. Det var som om han ikke var i stand til å kontrollere seg selv. Et spørsmål fra tiden før de ble gift, dukket igjen opp i hodet hennes. *Kjenner jeg ham?* tenkte hun. *Kjenner jeg virkelig Willum?*

De hadde knapt nådd inngangspartiet før ektemannen falt på kne foran henne. Han grep hånden hennes og kysset den.

«Om forladelse,» ba han sårt. «Jeg lot sinnet mitt gå utover deg, det var ikke meningen.» Han reiste seg, tok henne i armene og omfavnet henne. «Si at du tilgir meg.»

«Jeg tilgir deg,» svarte hun matt.

Resten av dagen var han dypt beskjemmet og brukte enhver anledning til å oppvarte henne. Simone måtte gjentatte ganger forsikre ham om at hun tilga ham. Til slutt klarte hun også å tro på det selv, og da han om kvelden tok henne med til hagestuen og på nytt falt på kne foran henne, myknet hun.

«Jeg elsker deg,» sa Willum. «Du må aldri tvile på meg.»

Kapittel 19

August kom hjem fra Christiania med nedslått blick. Han så sliten og dratt ut i ansiktet.

«Det var ikke far,» sa han kort.

«Gud være lovet!» utbrøt Rebekka. «Så har vi fortsatt et håp om at Jacob kommer hjem til oss.»

«Har vi?» spurte August trett.

Etter å ha flidd seg og skiftet klær, satte han seg ved bordet i gulstuen, der tjenestepikene hadde dekket på straks han kom inn av døren. De hadde ventet med middagen, men maten smakte ikke denne sene kvelden i september. Laura pirket bena ut av fiskekjøttet, men det var ikke lett å få ned verken abboren eller potetene. Tankene hennes fløy hit og dit. Hun tilsto for seg selv at det nesten hadde vært bedre om det virkelig *hadde* vært faren, så slapp de i hvert fall å engste seg for hvor han var og hva som kunne ha tilstøtt ham. Så skammet hun seg fordi hun hadde ønsket faren død, og ble ulykkelig.

«Hva skal vi gjøre nå?» spurte hun med bevrende lepper.

«Jeg vet ikke,» sa broren med et sukk.

«Vi må ikke miste motet,» sa Rebekka og gjentok at de fremdeles måtte holde fast ved troen på at Jacob var i live.

«Den stakkars mannen hadde ligget lenge i vannet,» fortalte August. «Jeg håper inderlig at de finner familien hans og får gitt dem beskjed.»

Brorens fortvilelse sto skrevet i ansiktet hans, og hun kunne bare ane alle følelsene som han hadde slitt med denne lange dagen. På bordet brant et tolvtimers lys med ringer av mørk voks som markerte timene. Hun tenkte på hvor mange slike lys de hadde brent ned siden faren forsvant, og hvor mange de ville ha brent før han kom tilbake.

De gikk til sengs etter at de hadde spist middag, men selv om Laura var trett, klarte hun ikke å sove. Hun lå under dynen og vred seg mens den ene tanken avløste den andre. Da det store uret nede i gangen slo tolv slag, orket hun ikke mer og sto opp. Hun smøg bena ned i duntøflene, trakk fra gardinene og ble sittende ved vinduet.

Månen sendte sine spede stråler inn til henne, som om den ville gi henne trøst. Hvis bare Johannes hadde vært her, tenkte hun. Da hadde hun hatt en å snakke med, en som kunne hjelpe henne med alle de vanskelige tankene. Men Johannes var langt borte, og det var flere måneder til hun fikk se ham igjen. Kanskje hadde han allerede glemt henne. Kanskje hadde han møtt en annen.

Nei! skrek det inni henne. Johannes kunne ikke ha

glenet henne, han som sa at hun var den eneste ene. Hun bet seg i leppen og tilsto at hun var usikker. Hun visste nesten ingenting om det livet han levde i hovedstaden. Bare at han pleide å tilbringe kveldene på et vertshus og drikke og diskutere norsk selvstendighet og lese opp dikt. Og kanskje også møte andre unge kvinner som han fant mer interessante enn henne. Så skulle naturligvis ikke hun nekte ham det, tenkte hun trassig. Skjønt han hadde jo lovt ...

«Jeg burde bare tenke på far, og ikke sitte her og lengte etter Johannes,» hvisket hun ut i det mørke rommet, før hun på nytt motsa seg selv. Hun måtte da få lov til å lengte etter Johannes selv om hun også var engstelig for faren. Hun rettet ryggen. Jo, hun kunne tillate seg å lengte etter dem begge to. På hver sin måte. Alt var så usikkert, hun visste ingenting om hva som foregikk. Laura krøp sammen i stolen og følte seg fryktelig alene. Hun lukket øynene for å hindre tårene i å bryte frem.

Hun hadde nok døst av et kort øyeblikk, for da hun slo opp øynene, sto den plutselig der i måneskinnet. Hun kunne se den helt klart. Den var sølvskimrende i den korte pelsen, men hun gjenkjente den straks. Den lille mynden sto foran henne og logret godlynt med halen.

«Vesle hund,» hvisket hun. «Har du kommet tilbake til meg?»

Hun smilte, men så skjedde det samme som forrige gang.

Idet hun strakte ut hånden for å klappe den, forsvant den i løse luften.

Neste dag fikk hun helt andre ting å tenke på.

Straks etter at de hadde spist frokost, kom August med en meddelelse. «Jeg tar med meg et par menn og drar til Elverhøy.»

«Til Sørum?» Rebekka rynket brynene. «Men da blir du borte noen dager?»

«En to–tre dager,» nikket August. «Jeg forsøker å finne ut hva som kan gjøres med gården, deretter kommer jeg hjem.»

Elverhøy var morens arvegård. Den lå vakkert til ved Glommas bredder, med enger, åkre og skog rundt seg, men etter at moren døde, hadde faren forsømt den grovt fordi han ikke orket å dra dit.

«Skal du sette i stand Elverhøy?» spurte Laura overrasket.

«Det er på tide å ta fatt i alle eiendommene våre,» sa broren resolutt.

«Du vil vel ikke selge stedet? Laura likte ikke tanken. Hun hadde gode barndomsminner derfra, selv om alt tok slutt da de mistet moren.

August ristet på hodet. «Nei, jeg vil bare forpakte den bort.»

«Har vi lite penger?» Rebekka så engstelig på ekte-mannen.

«Slett ikke, men jeg orker ikke tanken på at jorden skal ligge brakk.»

Han forklarte at han ville bruke denne tiden etter at innhøstningen var i hus og det var stille på Vindfall, til å sette Elverhøy i stand. Det var ganske sikkert en hel del arbeid som måtte til, men kanskje kunne gården

forpaktet bort til neste vår. Laura og Rebekka delte entusiasmen hans, selv om det også jøg en liten smerte i Laura. Etter at faren ble borte, hadde broren tatt over mer og mer av alt faren hadde forsømt. Det kunne tyde på at August ikke lenger trodde at faren ville komme tilbake. Skjønt hun var enig i at gården i Sørnum hadde forfalt lenge nok.

Ane virket også tilfreds da hun fikk nyheten, og hun satte straks tjenestepikene i gang med å lage proviant. De behøvde rikelig med mat, mente hun.

«Vil dere ikke også ha med en pike?» spurte hun. «Skal dere tilberede maten uten hjelp?»

«Selv enfoldige menn klarer nok å få fyr i ovnen,» forsikret August med et smil.

«Nå ja,» sa Ane og smekket med tungen. «Vi får nå se på det.»

«Så er vi alene,» sukket Rebekka etter at August og de tre mennene var dratt.

«De har en driftig mann,» svarte Ane. «Vær De takknemlig for det.»

«Det skal Ane vite at jeg er,» svarte Rebekka.

Laura bifalt brorens foretaksomhet og begynte å glede seg til å se Elverhøy slik gården en gang hadde vært. De ble heller ikke lenge alene. Et par timer etter at de hadde spist middag, kjørte en karjol inn på tunet, og fru Selma Brockenhuus steg ut. Like strålende som alltid.

Hun rakte hanskene og kappen til en av pikene, og deretter en fjærpydet hatt.

«Jeg håper inderlig at jeg ikke kommer ubeleilig,»

utbrøt hun og fikk en liten, kledelig bekymringsrynke over neseroten.

«Du kunne ikke ha vært mer ønsket!» jublet Rebekka og omfavnet henne.

Laura var også glad for besøket. Fru Selma var aldri kjedelig. Hun hadde giftet seg oppover i de sosiale lag, men strevde med å få innpass i sosieteten. Hos Vindfall kunne hun være seg selv og slapp å forstille seg. Til tross for ulik bakgrunn hadde Rebekka og Selma funnet hverandre. Laura hadde aldri hørt svigerinnen si et eneste fordømmende ord om den andre kvinnen. Rebekka omtalte alltid Selma som 'min gode venninne'.

«Jeg har besøkt familien min nede i byen,» fortalte Selma. «Jeg hadde med mat og nødvendigheter til dem, men jeg syntes det ble for trangt å overnatte der.»

«Du er naturligvis velkommen til å sove over hos oss,» utbrøt Rebekka begeistret. «Så trivelig vi skal ha det,» sprudlet hun.

Rebekka ga pikene beskjed om å re opp og tenne i peisen på et av gjesterommene. Deretter skulle de finne et egnet sted for kusken til fru Brockenhuus, og gi ham et godt måltid mat. Fru Selma påsto at hun hadde spist, hun ønsket bare et glass vin. Rebekka ba likevel om at det skulle bli båret både smørbrød og en flaske rhinskvin til rødstuen, og til Lauras glede ble hun invitert med.

Selv om hun hadde bedyret at hun ikke var sulten, spiste fru Selma fire smørbrød og drakk to glass vin.

«Jeg er svært takknemlig for gjestfriheten deres,» sa hun.

Rebekka la hånden sin over hennes og klemte den. «Vi er så glade for å ha deg her,» sa hun. «Men fortell oss nå nyheter fra byen.»

De ble grundig fôret med sladder, før Selma tok en slurk av sitt tredje glass vin.

«Det har i grunnen skjedd mer urovekkende ting hjemme på Strandeby.»

Rebekka gjorde store øyne. «Nei, sier du det. Fortell.»

Selma svelget vinen. «Vi fikk besøk av Willum Gyldenhorn i går,» sa hun. «Han ville kjøpe en hest til sin kone.»

«Ja vel,» sa Rebekka og gren på nesen. «Han dro langt for et hestekjøp.»

«Det sa Hilmar også.» Selma smilte. «Min gode mann solgte den vemmelige fyren en nervøs hoppe som vi bare var lykkelige over å bli kvitt.»

Laura ble mørk i blikket. Hun mislikte sterkt å høre om hester som ikke ble verdsatt. Selv visste hun at alle hester var gode om de bare kom i de rette hender. Den slags hadde faren lært henne fra barnsben av.

«Din mann kunne vel ha solgt ham en hest som ikke behøvde særbehandling,» sa hun arg.

«Hilmar forsøkte,» påsto fru Selma. «Men mannen ville kun ha en hvit hoppe, og det var den eneste vi kunne unnvære.»

«Før kjøpte alltid Gyldenhorn hester fra oss,» sa Rebekka stille.

«De har nok skjønt at de aldri mer vil få dyr fra Vind-

fall,» sa Laura. «Og godt er det, så slipper vi å ha noe med dem å gjøre.» Løgneren smakte bittert, men ingen måtte få mistanke til hva hun følte for Johannes.

«Det var nå ellers ikke for å kjøpe hest Willum Gyldehorn dukket opp,» sa Selma og smilte lurt. «Hestetkjøpet var kun et skalkeskjul. Hans egentlige besøk gjaldt frøken Pernille.»

«Pernille?» gjentok Rebekka. «Hvorfor det?»

Selma smilte. «Willum vil gjerne ha Pernille gift med sin bror, Johannes.»

Det gikk kaldt nedover ryggen til Laura. Hun kjente at det klorte og stakk i hjerterøttene. Hennes Johannes sammen med hennes gode venninne Pernille? Det var mer enn hun kunne tåle. En følelse av avmakt fylte henne, tappet henne brått for krefter. En smertefull klump satte seg fast i halsen hennes, og hun svelget febrilsk.

Rebekka ble smal i blikket. «Dere kan da ikke gifte bort Pernille til disse skrekkelige menneskene?»

«Jeg sa nøyaktig det samme,» forsikret Selma. «Men Hilmar er av en annen oppfatning, og muligens har han rett.» Hun sukket. «Pernille har ikke akkurat utseendet med seg, og det har ikke vært mange friere.»

«Nei, det er vel så,» mumlet Rebekka.

Laura lurte på om svigerinnen visste at hun selv hadde tatt den plassen som egentlig var tiltenkt Pernille, men fant ut at det gjorde hun nok ikke. Hun skulle heller ikke si det, formante hun seg selv og trakk pusten fort. Bare tanken på at Johannes skulle forloves med Pernille fikk det til å brenne vondt i brystet hennes. Brått ble

følelsen av avmakt erstattet med raseri. *Nei!* ville hun skrike. *Det er umulig.*

«Har dere spurt dem? Laura kunne høre at stemmen hennes var så høy at den ga gjenlyd i veggene i rødstuen. «Vet Pernille og Johannes om planene deres?»

«Nei,» sa Selma. «Det er bare noe som er blitt diskutert. Og vi ville selvsagt også be om deres samtykke etter alt som har hendt.»

Rebekka ristet på hodet. «Det lyder vanvittig,» sa hun. «Pernille er da flere år eldre enn Johannes Gyldenhorn. Men jeg tror neppe August vil ha alvorlige innvendinger. Han har skjönt at skogen vår er tapt og har lagt den saken bak seg.»

Men jeg bryr meg, tenkte Laura fortvilet. *Johannes er min, bare min. Vi har gitt hverandre et løfte, ingen skal få bryte det.* Hun holdt nesten på å rope det ut, men klarte å beherske seg. Enn så lenge skulle hun holde følelsene sine for seg selv.

«Som sagt,» sa Selma, «det er foreløpig bare en tanke, skjönt det begynner å haste for Pernille, og hvert eneste frieri er kjærkomment.»

«Det kan vel ikke kalles frieri hvis det ikke er den vordende brudgommen som frir?» kom det morskt fra Laura.

Selma og Rebekka vekslet blick og lo litt. «I hans fravær kan enhver nær slektning komme med en forespørsel,» belærte Selma henne.

«Det hender også at han som skal gifte seg, foretrekker at dette blir ordnet gjennom en mellommann,» sa Rebekka.

«Slikt kan da umulig være tillatt!» sa Laura opprørt.

«Det er ganske vanlig,» svarte svigerinnen. Hun lot ikke til å skjønne at Laura holdt på å forgå av innestengte følelser

«Vel, nok om det,» sa Selma utålmodig. «Har dere forresten hilst på fru Simone Gyldenhorn?

«Vi så henne i kirken,» opplyste Rebekka. «En grå mus.»

En grå mus med rødt, flammende hår, tenkte Laura, før hun gned seg trett i pannen.

«Men dog en interessant grå mus,» presiserte Selma. «Fru Simone kan mye om musikk, hun skal visstnok også være dyktig på klaveret.»

Laura kjente seg ør og rar av vinen. De pleide ellers aldri å sitte slik og drikke vin om aftenen, tok kun et glass til en bedre middag, men slett ikke hver dag. Hvis August hadde vært hjemme, ville han nok ha nektet henne å ta flere glass, men Rebekka glemte visst rent å følge med denne kvelden. Da Laura reiste seg, svaiet hun lett, og hun skyndte seg å si god natt.

Fortvilelsen hamret ubarmhjertig i hodet, og hun forsvant inn i en drømmeløs tilstand straks hun la hodet på puten.

De få timene Selma tilbrakte sammen med dem dagen etter, ble det ikke snakket mer om Johannes og Pernille. De fulgte henne ut til karjolen og skiltes med ønske om snarlig gjensyn.

«Jeg lengter etter å leve normalt igjen,» sukket Rebekka mens de sto og så etter vognen som kjørte ned

den bratte bakken fra Vindfall. «Holde selskaper og takke ja til invitasjoner.»

Laura nikket. Hun hadde i grunnen vært inne på de samme tankene. De hadde levd ensomt og isolert etter farens forsvinning. Hun trakk sjalet tettere rundt seg. Det blåste en kjølig vind fra skogen, og hun hutret litt.

«Vi får vel la August avgjøre dette.»

«Det er nok best,» svarte svigerinnen.

Tre dager senere kom broren hjem. August ristet opprørt på hodet. «Det så atskillig verre ut på Elverhøy enn jeg hadde forestilt meg. Forfallet var kommet langt.»

«Men ikke *for* langt?» spurte Laura. «Gården kan vel reddes?»

«Med dyktige arbeidsfolk og litt tålmodighet skal jeg nok få satt den i stand,» forsikret han.

«Det var riktig gode nyheter,» smilte Rebekka og ga seg til å fortelle om fru Selmas besøk.

Laura ønsket at hun kunne holde seg for ørene. Det var pinefullt å få gjentatt de fryktelige ordene. De skar henne i hjertet. August så ikke det minste forbauset ut da han fikk høre om den påtenkte forlovelsen mellom Pernille og Johannes. Han trakk bare likegyldig på skuldrene.

«Er du ikke sint?» spurte Laura. Hun kunne helt tydelig kjenne at hjertet hennes blødde.

«Så langt derifra,» sa August. «Hilmar kan da gifte bort datteren sin med hvem han vil, jeg føler kun medynk med frøken Pernille. Hun hadde fortjent bedre enn unge Johannes Gyldenhorn.»

Det skrek av motstand inni Laura. Hun skulle så

gjerne ha fortalt broren om den Johannes som hun kjente. Om de gode følelsene hun hadde for ham og alle drømmene for fremtiden. Men hun våget ikke.

Laura sto stiv mellom broren og svigerinnen mens en vond forutanelse krøp oppover ryggen hennes og gjorde det vanskelig å puste.

Kapittel 20

Endelig! Simone knuget konvoluttene med morens sir-
lige håndskrift inntil seg og smilte lykkelig. Hun var så
spent at hun knapt klarte å vente til hun fikk lukket
seg inn på værelset sitt, før hun brøt forseglingen og ga
seg til å lese det første av to brev.

Liebe Simone!

*Jeg vet at du har ventet tålmodig på et livstegn
fra meg, og måtte du tilgi din mor for at det tok så
lang tid før jeg kunne sette meg ned for å skrive til
deg. Min høyt elskede datter, tro ikke at jeg ikke
har villet skrive før, du er i mine tanker dag og
natt. Men du skjønner, like etter at vi kom hit ned,
døde din tantes ektemann. Det skjedde brått og
uventet, men antagelig var det hjertet som sviktet.
Tante Charlotte ble aldeles fra seg av sorg, og jeg
måtte naturligvis tre støttende til og hjelpe henne
gjennom den tunge tiden. Begravelsen til din kjære
onkel Fritz var forøvrig vakker og verdig, med til-*

reisende både fra Hamburg og Hannover. Likeså fra Wien, ja, også et ektepar fra Prag dukket opp og måtte innlosjeres. Talene var mange, og alle berømmet din avdøde onkel for hans generøsitet og genialitet. Legg deg dette på minnet, for slik skal også du huske din kjære onkel. Fritz Schulin var en respektert og aktet borger av Preussen.

Vel, nok om det. Som du sikkert husker, har tante Charlotte ingen etterkommere, og jeg har derfor på hennes anmodning besluttet å drive handelshuset Schulin sammen med min kjære søster. Med andre ord har jeg kjøpt meg inn, og er nå medeier i et forretningsforetagende med nesten førti ansatte. Kan du tenke deg? To tilårskomne damer som driver et handelshus alene i en storby som Königsberg. Men du vet at jeg liker å ha noe å henge fingrene i, og dagene flyr av gårde, jeg rekker knapt å følge med. I vårt eget hjem er det mest småpikene som hersker. Heldigvis har jeg fått tak i svært dyktige og pålitelige tjenere, som i tillegg er høflige og vet hva som kreves av dem. Den slags er slett ikke enkelt å oppdrive i våre dager. Du husker nok den uhøflige stuepiken som vi hadde hos oss for noen år siden? Jeg gremmes bare jeg tenker på henne.

Hvordan er livet ditt, kjæreste Simone? Jeg savner deg hvert minutt og hver time av dagen, men jeg håper og tror at du har det godt på Langerud. Du har vært så heldig at du har fått lov til å gifte deg med den mannen du elsker, og kanskje har du også gode nyheter til meg? Du skjønner nok at jeg

er spent på om du venter barn. Skriv til meg og fortell! Jeg ber også om at du overbringer din mann og den øvrige familie mine aller beste hilsener.

Men mest er du kjærlig hilset

fra din mor

Zerene

Simone la tankefullt fra seg brevet. Hun var forbløffet over at moren nå skulle drive et stort handelshus. Hun forsøkte å huske tante Charlotte og onkel Fritz fra den gang hun som småpike besøkte Königsberg, men klarte det ikke. Nåvel, men moren var i aller høyeste grad frisk og ved særdeles godt mot. Det var det viktigste. Dessuten var hun like utålmodig som før. Simone syntes hun kunne ha latt være å mase om barnebarn. Willum og hun hadde vært gift i knapt seks uker, og slike ting tok da tid. Hun fant frem det neste brevet, der søstrene hadde skrevet en del hver, og begynte å lese.

Til vår kjære Simone!

Du kan tro vi har det fint her i Königsberg, og byen er praktfull. Reisen hit ned gikk godt, men den var lang og kjedelig. Skipet gynget til tider voldsomt, men ingen av oss ble syke. Vi er blitt tatt imot med åpne armer av alle slektningene våre, og de er mange. Selv om tante Charlotte ikke har barn, har de to brødrene til mor fem hver. Det betyr at vi har fire kusiner og seks fettere, og alle er ganske nær oss i alder. Språket byr ikke på noen problemer, vi snakker tysk nesten like feilfritt som

dem som er født og oppvokst her i Preussen. Det har fått oss til å være takknemlige for at mor og far tvang oss til å snakke tysk gjennom hele oppveksten. Du husker vel hvor dumt vi syntes det var at vi måtte prate tysk hjemme, mens vi alltid snakket norsk med venner og bekjente?

Vi bor i et stort hus med utsikt til elven Pregel og kanalen Hundegatt. Vi savner ikke Christiania, men vi lengter etter deg og skulle ønske at du kunne kommet på besøk. Königsberg har både slott, universitet og to teatre, Stadt Theater og Appollo. Byen er livlig, full av mennesker og kjøretøy, og mange lærde vandrer rundt blant oss, både filosofer og matematikere. En dag så vi den berømte filosofen Immanuel Kant, som var ute og luftet hunden sin.

Oh tenk! Vi har også fått en hund. Det er en jentehund, og vi har døpt henne Clara fordi vi synes hun er så klok. Vi har også fått en katt med lang, skinnende pels, og hun lyder navnet Christa. I går var vi i teateret Appollo og så stykket Der Hofmeister. Det handlet om huslæreren som forførte sin kvinnelige elev, som var forlovet med en annen. Etterpå flyktet hun ut i skogen i angst og skam og fødte barnet sitt, en pike, i en ensom, liten hytte. Den uheldige barnefaren angret sine synder og lærte seg moral, og skikket seg så vel at han bestemte seg for å gifte seg når han fant en egnet kvinne. Den kvinnelige eleven ble så tatt til nåde av sin far og av sin forlovede, som giftet seg

med henne og tok barnet til seg som sitt. Dog erklærte han at han aldri ville overlate hennes, altså pikebarnets, oppdragelse til en huslærer.

Det var et riktig spennende teaterstykke, syntes vi. Mor mente at det kunne ha vært en tanke mer anstendig, men hun lovpriste moralen. Hun var først ganske uvillig og snakket om at vi var for unge til å gå i teateret, men våre snille kusiner klarte heldigvis å overtale henne. Du, kjære søster, ville nok ha likt å se Der Hofmeister, og det er da synd og skam at det ikke finnes et eneste teater i hele Christiania.

Nå må vi avslutte for denne gang, med hundretusen ønsker om at du er ved god helse og lever vel. Skynd deg å skrive tilbake til oss, vi venter spent på brev fra deg.

*De kjærligste hilsener fra
Hannah og Sarah*

Teater, tenkte Simone og smilte flyktig. Hun skulle gjerne ha opplevd det selv en gang. Hun brettet begge brevene sammen, åpnet skatollet og la dem i den øverste skuffen. Så fant hun frem papir og skrivesaker og satte seg til rette. Hun dyppet fjærpenen i blekket, men ordene ville liksom ikke komme. Savnet etter moren og tvillingsøstrene blusset inni henne. Hun misunte dem litt også, så spennende det ville ha vært å være sammen med dem i hansabyen ved Østersjøen. Men det var deres liv, sa Simone strengt til seg selv. Hun hadde sitt liv her på Langerud sammen med Willum.

Hun la fra seg pennen og reiste seg. Willum måtte naturligvis få beskjed om at hun hadde fått brev fra Königsberg. Hun åpnet skuffen i skatollet og fant frem brevene igjen, og stakk dem i kjolelommen. Deretter skyndte hun seg mot kontorfløyen. Et øyeblikk ble hun stående og nøle utenfor døren. Skulle hun banke på eller ikke? Det var sjelden hun var innom ektemannen på kontoret, hun ville ikke forstyrre svigerfaren og Willum når de arbeidet. Til slutt banket hun på og åpnet døren forsiktig.

Willum satt bak det tunge eikeskrivebordet med en fjærpenne i hånden og bøker og papirer spredt utover. Han la fra seg pennen, så opp og smilte da hun trådte inn i værelset.

Simone viftet med de tynne papirarkene. «Jeg har fått brev fra mor og søstrene mine!»

«Det er jeg glad for å høre,» sa Willum. «Så slipper du å bekymre deg mer. Har de det bra?»

«De har det riktig godt,» sa Simone og la ivrig til: «Vil du at jeg skal lese høyt for deg?»

«Gjerne det.»

Hun tok oppstilling foran skrivebordet og begynte å lese, og hun la merke til at ektemannen nikket anerkjennende til morens brev og humret over søstrenes.

«Din mor får det virkelig til,» sa Willum imponert da hun hadde lest ferdig. «Jeg skulle mene at et slikt foretagende gir en riktig god avkastning.»

«Antagelig.» Simone så mot det tomme skrivebordet der herr Flemming pleide å sitte. «Hvor er din far?»

«Han red ut for å holde oppsyn med tømmerhuggerne.»

Simone stirret betenkt på ektemannen. «Har dere allerede begynt å hugge ned skogen til Vindfall?» sa hun med høy stemme. «Burde dere ikke ventet en stund til?»

«Vår skog,» rettet Willum. Han bemerket ikke tonefallet hennes, men snakket ubesværet videre. «Ja, vi er i gang,» sa han. «Det er ingen grunn til å vente, vi har mye arbeid som skal gjøres unna før vinteren kommer.»

Simone brettet sammen brevarkene og la dem tilbake i kjolelommen. Hun stilte seg bak ham og kikket nysgjerrig på boken som lå oppslått foran ham. Inntekter, utgifter og formue var sirlig oppført, så hun.

«Er det regnskapet du holder på med?»

«Ja.» Han smilte. «Er du interessert i arbeidet mitt?»

Hun var egentlig ikke det. I hvert fall ikke i selve driften av Langerud, men heller av alle skjebnene som var en del av den.

«Har du noen gang tenkt på alle de ulike menneskene som arbeider her?»

«Nei, svarte Willum.» Hvorfor skulle jeg det?»

Han ventet ikke på svar, men snudde stolen og trakk henne ned på fanget. Hånden hans la seg under haken hennes, og leppene var på vei mot hennes, da det banket på døren. Willum slapp henne med et sukk, og Simone reiste seg og skyndte seg å rette på klærne.

«Kom inn!»

Gårdsbestyrer Larsen trådte inn i rommet, og ble stående litt tafatt midt på gulvet.

«Hva gjelder det?»

«Den nye hesten De kjøpte, herre.»

«Ja, hva er det med den?» kom det irritert fra Willum.

«Jeg mente det var best at De fikk vite det.»

Gårdsbestyreren stirret forlegent ned i gulvet, som om han ville utsette ærendet så lenge som mulig. Han beveget urolig på den venstre foten, det lød en knirkende lyd når støvelen traff golvplanken.

Willum ble skarp i stemmen. «Men snakk ut da, mann!»

Lorentz Larsen vendte det kopparrete ansiktet mot dem. «Merra er krybbebiter.»

Han skottet avventende på Willum.

Simone tenkte på den hvite hesten som ektemannen hadde forært henne. Hun hadde vært i stallen og sett til den, men ennå ikke funnet en anledning til å ri. Episoden fra tidligere i uken hadde hun lagt bak seg. Også alle de vanskelige tankene i etterkant. Hun visste at hun ikke hadde noen som helst grunn til å tvile på Willum. Han var kjærlig og oppmerksom mot henne, og krevde ikke annet tilbake enn tilliten hennes.

«Jaså, sier du det, krybbebiter.» Willum ble smal i blikket. «Så får du venne den av med slike unoter. Han stirret på gårdsbestyreren. «Var det ellers noe mer?»

«Det var det hele, herr Gyldenhorn.»

«Godt. Da vet du hva du har å gjøre.»

«Sjølsagt, herr Gyldenhorn.»

Lorentz Larsen bukket ærbødig og gikk bakover helt til han kom til døren, før han igjen bukket seg ut. Willum satt igjen med et misfornøyd uttrykk i ansiktet.

Han skar en grimase før han snudde stolen riktig vei inn mot skrivebordet.

Simone bøyde seg og kysset ham på kinnet. «Nå skal jeg ikke forstyrre deg mer.»

«Du forstyrrer meg ikke,» forsikret Willum og smilte det gode smilet som bare var henne forunt å motta.

«Nei, men jeg skal likevel la deg få arbeide i fred, sa hun blidt. «Så rekker du å bli ferdig til middag.»

«Takk,» sa han.» Da ses vi til middag.» Willum lente seg igjen over skrivebordet og fordypet seg i regnskapsbøkene.

Simone forlot kontorfløyen og gikk tilbake til værelset sitt. Brevene fra Königsberg hadde gjort henne godt på alle måter. Ordene fra moren og søstrene hadde fått henne i riktig muntert humør, og når hun tenkte på det gode forholdet som var mellom henne og Willum, ble hun så tilfreds med tilværelsen at hun begynte å nynne på en vise som moren ofte pleide å synge.

Es war ein Knabe frech genung,

War erst aus Frankreich kommen,

Teksten var bare spas og handlet om en mann som var utro. Det var noe Werther-aktig over det hele, og den var da også skrevet av Goethe og hentet fra et lystspill. Simone syntes ikke det gjorde noe at ordene var fjollete. Melodien var så fengende at den veide opp for teksten. Hun sang lystig videre.

Der hatt ein armes Mädels jung

Gar oft in Arm genommen ...

Kapittel 21

Etter at hun hadde lukket seg inn på værelset, ble Simone stående et øyeblikk med ryggen lent mot døren, bare for å kjenne på all den deilige gleden som strømmet gjennom henne. Hvor uendelig godt det var å leve! Hun følte at ansiktet var et eneste stort smil. Hun var en heldig kvinne – og så lykkelig at hun knapt kunne fatte og tro det. Hadde hun virkelig fortjent alt dette? undret hun.

Hun satte seg på huk foran buret til den vesle finken, fant frem posen med frø og matet den mens hun forsøkte å dele gleden med den ensomme fjærkledd.

«Vakre, lille fugl,» sa hun til den. «Vet du, jeg er så lykkelig.»

Det gikk opp for henne at dette var første gang hun følte seg slik siden hun kom til Langerud i midten av august. Så fullstendig lykkelig og bekymringsløs. Hun lo stille, åpnet vinduet for å få inn frisk luft og satte seg ved skatollet. Brevene fra moren og søstrene la hun tilbake i skuffen og bestemte at hun straks ville skrive til dem. Det ville bli brev fulle av håp og glede, og det fortjente de alle tre.

Simone tok et ark og la foran seg, grep fjærpenne og dypet den i blekkhuset. Hvem skulle hun skrive til først, moren eller søstrene? Hun tenkte seg fort om og besluttet at hun ville begynne med moren.

Kjære elskede mor!

Jeg mottok brevet ditt i dag, og har nettopp lest det. Tusen hjertelig takk! Jeg tilstår at jeg har vært bekymret, riktig engstelig har jeg vært, men nå er alt bra. Mine tanker går naturligvis til tante Charlotte, som har mistet sin elskede Fritz, og jeg er glad for at du er hos henne og støtter henne i sorgen. Så er jeg usigelig stolt av deg, min flinke og dyktige mor!

Du spør om mitt liv her på Langerud, og om det kan jeg bare bruke ett ord: lykke. Jeg er så lykkelig som noen kvinne kan være, så lykkelig at jeg knapt tror det er mulig å beskrive en slik tilstand ...

Med ett ble hun avbrutt i tankene av støy og bråk fra gårdsplassen. Hva i all verden var dette? Høye, sinte stemmer lød opp til henne, og den ene av dem tilhørte Willum. Hun reiste seg og gikk til vinduet, og vek så forskrekket tilbake. Nei! Hun måtte ha sett feil. Nei! Dette kunne ikke skje. Hun begynte å skjelve og måtte tvinge seg selv tilbake til vinduet. Bare for å konstatere at det som skjedde der ute, var virkelig.

Willum sto og holdt stallguttene i et fast grep, under armen holdt han en pisk. Hun stirret bestyrret på ekte-mannen, før blikket hennes gikk til gårdsbestyrer Lorentz Larsen, som var i ferd med å slå en stolpe gjennom

grusen og sanden. Øynene til Simone videt seg ut, og hun la hånden for munnen. Nei! De fikk ikke lov. *Kjære Gud den allmektige*, ba hun. *Få en slutt på dette. Be dem holde opp!*

Men Gud sviktet henne. De rev av stallgutten skjorten og bandt ham fast til stolpen. Willum rakte pisken til gårdsbestyreren, hun kunne høre blykulene i enden av hver rem klirre. Da det første slaget traff, rykket det til i den magre kroppen.

«Å Gud!» hvisket Simone.

I det samme kom herr Flemming ridende opp alleen. Svigerfaren gikk av hesten og løftet hendene avvergende. Lorentz Larsen pustet ut etter anstrengelsen og senket pisken.

Simone kjente lettelsen sige inn over seg. Det var over, det grusomme og bestialske som foregikk der ute ... Så sank hjertet hennes i fortvilelse. Willum var ikke fornøyd, han trosset farens protester, tok pisken fra gårdsbestyreren og løftet den på nytt. Råskapen fortsatte. Det andre slaget fikk huden til å sprekke, men Ola verken skrek eller bønnfalt ham om å stoppe. Han sto med hodet lent inn mot stolpen og beveget seg bare hver gang pisken traff. For hvert slag som traff ryggen til unggutten, kjente hun smerterier gå gjennom sin egen kropp.

Simone tenkte ikke lenger. Hun heiste på kjolen, åpnet døren og løp det forreste hun kunne gjennom gangen og ned trappen. Da hun kom ut, sprang hun bort til ektemannen. Fortvilte tårer strømmet nedover kinnene hennes.

«Hold opp!» skrek hun.

«Ikke bland deg i mine saker!»

«Men hvorfor? Hva har han gjort?»

«Den fandens jypingen truet gårdsbestyreren med kniv da han ville tukte den fordømte hesten din.»

Ansiktet til Willum var som en stivnet maske av hat, og han dyttet henne ublidt vekk. Det hele var som et mareritt. Brutaliteten ville ingen ende ta. Blodet rant nedover bena til Ola, og hun kunne se at blykulene hadde skåret seg gjennom hud og kjøtt.

«Vær så snill,» gråt hun.» Jeg bønnfaller deg, hold opp.»

«Kom deg vekk!

Simone rikket seg ikke. Men så tok hun et skritt nærmere og forsøkte å ta pisen ut av hendene til ektemannen.

«Nei!» ropte hun mens tårene rant nedover kinnene hennes. «Du får ikke lov ... du kommer til å drepe ham.»

Nå sparket Willum etter henne, men hun kom seg unna og søkte tilflukt hos svigerfaren.

Simone grep herr Flemming i armen. «Få en slutt på dette!» ba hun.

Svigerfaren stirret bare lammet tilbake og ristet be-
drøvet på hodet. Han snudde seg vekk og begynte
ganske langsomt å gå mot inngangspartiet, der skrek-
slagne tjenestefolk hadde tatt oppstilling.

Simone skjønnte at det hadde skjedd et generasjons-
skifte på Langerud denne dagen. Ikke utløst av et døds-
fall, men av ubeskrivelig ondskap. Willum løftet igjen

pisken og svingte den over ryggen til Ola. Hun kunne bare ane de grufulle smertene han ble påført, men fortsatt skrek han ikke, ikke en lyd ga han fra seg.

Simone knyttet hendene i avmakt. Blikket gikk til hesten som herr Flemming nylig var kommet ridende på. Det var den brune vallaken, Randar. Han sto med hodet bortvendt, som om han også ønsket at alt det grusomme skulle ta slutt. Simone visste hva hun måtte gjøre. En iskald ro kom over henne, og uten å tenke mer, handlet hun.

Hun var raskt borte ved hesten, satte det ene benet i stigbøylen og svingte seg opp. Enkelt var det ikke, hun strevde med det omfangsrike silkeskjørtet, før hun resolutt rev det i to og satte seg overskrevs på hesteryggen. Randar satte straks i trav, og hun klamret seg til halsen hans.

«Nå må du være flink,» sa hun til hesten. «Jeg er en elendig rytter, men ha tålmodighet med meg, kast meg ikke av.»

Hjertet hamret febrilsk i brystet, og hun våget ikke å snu seg for å se om noen kom etter henne. *Hjelp!* skrek det inni henne. Hun måtte hente hjelp. Hun måtte redde den stakkars unge mannen. Hun la hodet i bløt og forsøkte å samle tankene. Nærmeste gård ... det var et lite småbruk som lå sør for Langerud, visste hun, men hun kjente ikke folkene der, hadde aldri vært der før. Det spilte ingen rolle. Det eneste som var viktig nå, var at hun reddet livet til den arme karen. Etter å ha vurdert avstanden, kom hun til at det ville ta henne minst et kvarter å ri til bruket. Femten dyrebare minutter, mens

Willum gjorde sitt for å piske livet ut av Ola. Hun tvilte ikke et øyeblikk på at det var ektemannens intensjon.

Simone jamret av fortvilelse. Hun var snart nede ved ferdssveien nå, hun ble nødt til å ta en avgjørelse.

Vindfall.

Brått sto det for henne som det eneste alternativet. Hun kunne rekke dit hvis hun tok snarveien som Johannes hadde vist henne. Ville hun klare det? Kunne de nå frem tidsnok? Hun måtte gjøre et forsøk; for stallguttens skyld måtte hun gjøre det.

«Du må hjelpe meg,» sa hun til Randar, «bring meg det hurtigste du makter til Vindfall.» Simone hev etter pusten, og snakket fort og hektisk både til seg selv og hesten. Hun skalv så voldsomt at hun hakket tenner.

Da hun fant frem til stien gjennom skogen, satte hun hesten i galopp. Hun håpet inderlig at Randar skjønnte hvor hun ville og at han kunne veien til Vindfall. De red så fort at hun var redd hun skulle falle av, men Randar var stø på foten. Det var også tydelig at han visste hvor de skulle. Det suste i ørene hennes, den stramme hårtoppen løsnet, og håret flagret foran ansiktet.

Simone gjorde et kast med hodet. Midt i all angsten og alt det tragiske kjente hun en følelse av frihet. Da de kom ut fra skogen og begynte på den lange, bratte bakken opp til Vindfall, klarte hun endelig å holde opp med å skjelve.

Simone sto foran hovedinngangen til Vindfall, i opprevet silkeskjørt og med det røde håret flommende nedover ryggen. Hun grep dørhammeren og banket av alle krefter på det umalte treverket. Det gikk bare noen

sekunder før ansiktet til en eldre kvinne kom til syne. Hun hevet øyenbrynene forskrekket.

«I Guds navn! Hva er på ferde?»

«Jeg må snakke med herr Vindfall,» fikk Simone stakkåndet frem. «Det haster.»

Kvinnen ba henne om å komme inn og vente, før hun forsvant innover i bygningen. Simone ble stående alene i en stor hall, der lyset fra flere kandelabre kastet skygger oppover de grove tømmerveggene.

Så var han der. Ansiktet med de pene trekkene hilste alvorlig, men også overrasket på henne.

«Fru Gyldenhorn.»

«Herr Vindfall ...» sa hun og rørte utålmodig ved armen hans. «De må komme med meg ... nå straks ...»

Han førte hånden gjennom det mørke håret. «Hva gjelder det?»

«Ola ... fikk hun stammet frem. «Stallgutten ... min mann er i ferd med å piske ham, jeg frykter at ...»

Hun behøvde ikke å si mer. August Vindfall hadde forstått henne.

Minutter senere red de sammen gjennom skogen.

Les den spennende fortsettelsen!

Neste bok er i salg 6. juni–17. juli 2011.

Vil du abonnere på «Østenfor sol»?

Bruk vedlagte kupong,

eller ring vår kundeservice

tlf. 815 59 202 (kl. 09.00–15.00)